51

SAN-ANTONIO

Ai să joci cum îţi cânt eu!

Editura FORUM

SAN-ANTONIO

AI SĂ JOCI CUM ÎȚI CÂNT EU!

Original: BÉRU CONTRE SAN-ANTONIO

Colecţia San-Antonio nr. 51

Traducere de
Mărgărita Vavi Petrescu

Editura Forum
1998

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL I

Prăvălit peste biroul lui, cu braţele roată, pălăria trasă pe ochi, Pinaud semăna cu un marţian căruia nu-i dă inima ghes să iasă din capsula lui:

— Ce-o fi dat peste el? îl întreb eu în şoaptă pe Bérurier care-şi contemplă coechipierul cu o privire plină de compasiune.

— Pinuche îşi stoarce materia cenuşie, mă lămureşte Dolofanul; închipuie-ţi că zdreanţa asta bătrână dezleagă cuvinte îmbârligate pentru un concurs apropo de care premiul e o bicicletă cu motor, marca Mobylette!

Maiestatea sa îşi cârpeşte ţigara scâlciată cu marginea albă a unui timbru şi bombăne:

— Te întreb şi eu puţin, o mobyletă la vârsta lui! Să zicem că pune laba pe premiu, ce-l poate aştepta decât o dublă pneumonie! Şi aşa e destul să treacă printre doi tipi care tuşesc ca să fie pe urmă nevoit să-şi dreagă orologiu cu vată termogenă pentru evitarea complicaţiilor pulmonare! A doua zi îşi scuipă bureţii.

— Aţi putea face puţină linişte? întreabă glasul behăit al lui cuvinte-încrucişate de sub borul larg al pălăriei ostenite.

Mă apropii de el.

— O să ţi se încurce creierii, Pinuchet, profetizez eu.

Vocea mea îl face să-şi ridice capul. Draga noastră relicvă are ochii gotici; pupila i-a ajuns ogivală din pricina efortului cerebral.

— Oh! tu erai, se bucură el (şi cât de bine îl înţeleg!). Ai putea să-mi dai o mână de ajutor, San-A.

— Tu ştii, când e vorba de cuvinte încrucişate, nu-s un medaliat olimpic!

— Nu-s cuvinte încrucişate, sunt şarade.

— Altă mâncare de peşte! bombăne Bérurier, care n-a ştiut şi n-o să ştie niciodată ce-i aia o şaradă!

— Atunci, sunt omul tău, îi spun înfofolitului. Zi-i despre ce e vorba, să vedem!

Îşi aprinde vârful limbii de care e lipită amintirea unui muc de ţigară, şi citeşte:

— Primul meu cuvânt e o perturbare atmosferică. Cred că e *orage* (furtună), ce părere ai?

— Mi se pare valabil, mai departe?

— Mai departe lucrurile se complică, grăieşte smiorcăit, Plăpândul. Paul Claude[1] a scris al doilea cuvânt al meu mareşalului Petain şi apoi generalului

[1] *Paul Claudel* (1868-1950) – scriitor şi diplomat francez (n. tr.).

de Gaule.

— *Ode*! (odă) îi spun fără să şovăi, fiindcă am o cultură aşa de vastă, încât intenţionez să recurg la mâna de lucru străină când o veni vremea strângerii recoltei.

Ruina îmi notează răspunsul pe încredere şi continuă:

— Al treilea cuvânt al meu e un sat căţărat pe falezele înalte ale Coastei de Azur, drag lui Francis Blanche.

— *Eze*! jonglez eu în largul meu. Mai e ceva?

— Când mi-a scris al patrulea cuvânt, nu se prevedea că va ajunge ministru al celei dea cincea Republici.

— *Espoir*! (speranţă)

Pinaud scrie docil.

— Întregul meu reprezintă un celebru vers al lui Corneille, anunţă el în sfârşit.

— Orage-Ode-Eze-Espoir, rezum eu. *O rage*! (o furie). O désespoir!… (disperare).

— Stai şi te miri de unde le mai scoţi, rămâne Béru cu gura căscată. Reţine, că în ce mă priveşte, nu-i vorbă că n-aş fi instruit, atât că eu nu mi le mai aduc aminte pe toate! Până una alta, Pinaud o să pună mâna pe mobyletă; poţi de pe acum să-i cumperi niscaiva blăni de motan şi o damigeană cu sirop de tuse!

„Ai să ai o grea răspundere în viitoarea lui congestie pulmonară, tipule, profetizează el viguros.”

Dar brusc, Alexandre-Benoît încetează să mai promită culpabilităţi subterane şi răceli iremediabile ca să strige:

— Ptiu! drăcie, am uitat să-ţi zic: te caută Bătrânu. M-a sunat de patru ori, cum că să te trimit la el imediat ce apari. Am impresia că se cloceşte o afacere tare, băiete, şi pariez că nu peste puţin timp lung o să jucăm Troica pe jăratec.

○

Lăsând baltă şarade şi amici, mă îndrept spre biroul Bătrânului, ca un funcţionar conştiincios ce mă aflu şi care ţine să-şi justifice plicul primit din partea statului în fiecare lună. De câteva zile încoace, ne-am cam lăsat pe tânjeală, aici la poliţie, şi inactivitatea mă apasă. Aşa-i întotdeauna la noi, dragii mei, când îmi iese sufletul rău, iau ferma decizie să demisionez şi să deschid o manufactură de rufărie pentru nou-născuţi – dar când revine calmul, am impresia că viaţa bate pasul pe loc şi activitatea mea e la fel de bogată ca cea a unui fotograf de la *Le Monde*[2].

Uşa capitonată a străbunului e deschisă şi constat că biroul e gol. Risc totuşi şi intru ca să-l aştept pe Big Boss. În încăpere pluteşte un parfum delicat. Dau cu ochii de un coşuleţ magnific plin cu trandafiri. În acest birou, florile par tot atât de la locul lor ca o fotografie a Beatles-ilor pe masa de lucru a profesorului Sauvy[3]. Şi totuşi, nişte trandafiri ar trebui să meargă oriunde,

[2] Reamintim cititorilor că nici o fotografie nu ilustrează paginile acestui onorabil cotidian (nota editorului).

[3] *Alfred Sauvy* (1898-1990) – demograf şi economist francez (n. tr.).

nu? Aici însă par să lezeze ceva, să aducă atingere gravităţii inexorabile a locului.

Aştept în picioare lângă fotoliul unde Big Boss-ul mă va invita să iau loc. Cu acea indiscreţie care face farmecul meu, îmi rotesc periscopul spre mapa Tunsului, ca pentru a căuta premizele celor ce mă aşteaptă. Într-adevăr, o fotografie format 18 pe 24 e pusă la vedere pe sugativa verde, virgină de orice pată de cerneală.

Îmi sucesc gâtul ca să mă pot uita mai bine pe portret. Nu ştiu de ce, am impresia că voi recunoaşte personajul pe care-l reprezintă. Fiind singur, îndrăznesc doi paşi, care mă aduc de cealaltă parte a sinistrului birou. O comportare de-a dreptul temerară, v-o spun eu! Numai bătrânul şi femeia de serviciu sunt singurii care s-au hazardat vreodată până lângă fotoliul directoral. Comit o crimă de lese-majestate, dragii mei. Dar cel puţin, îmi permite să-l recunosc pe individul din poză: e vorba nici mai mult, nici mai puţin de Martial Vosgien, liderul politic. Unul dintre cei care, după evenimentele din Algeria, au declarat regimului un război crâncen. A fost scos în afara legii şi de atunci, trăieşte ca un proscris; dar şi din străinătate continuă să-şi manevreze trupele. Din pricina urii lui declarate faţă de cei de la putere, urzeşte comploturi, organizează atentate, pe scurt, războinicii lui din umbră dau multă bătaie de cap serviciilor de securitate. În poză, Vosgien nu mai seamănă cu el, şi e nevoie de un ochi perspicace de poliţist emerit pentru a-l recunoaşte. Nu mai e brunet, ci blond deschis, şi-a lăsat mustaţă şi poartă ochelari în rame de baga. N-aveţi treabă, prietenarilor: când cineva vrea să-şi modifice aspectul, îşi schimbă culoarea coamei, îşi lasă favoriţi (sau şi-i rade) şi-şi pune biciclete pe nas, în caz că nu poartă. Haios, dar toate meşterelile astea îl întineresc. Lui Martial Vosgien, cel din fotografie, abia dacă-i dai patruzeci de ani, pe când el duce în spate vreo zece în plus. Privirea lui nu mai împunge, fiind voalată de lentilele care-i conferă un reflex mai blând, iar trăsăturile îi sunt mai puţin colţuroase. S-o fi îngrăşat în exil. Oamenii, care se plictisesc, bagă în ei mai mult ca ceilalţi. Şi-a pierdut acea latură Bonaparte, şi seamănă mai mult a om de afaceri, decât a condotier.

— L-ai recunoscut? mă întreabă vocea Bătrânului.

Tresar de parcă m-ar fi surprins cu ochiul la gaura cheii pe când se afla la toaletă.

— Iertaţi-mă, domnule director, pentru indiscreţie, dar această fotografie, pe care n-o vedem decât pe dos, mă atrăgea.

Nu pare şocat de îndrăzneala mea. Face chiar ceva ce n-a făcut niciodată cupola congelată, se aşează în fotoliul destinat musafirilor.

— L-ai recunoscut? insistă el.

— Ce părere aveţi, Şefu', surâd eu. Martial Vosgien s-ar putea zugrăvi în negru, şi-ar putea modifica nasul şi croi din nou buzele că tot l-aş recunoaşte!

— Perfect! Ia loc, San-Antonio.

Iată-mă panicat. Vă rog să mă înţelegeţi, în birou nu-s decât două scaune. Or, cum el s-a aşezat pe cel care trebuia să-l ocup eu, mă văd obligat să iau loc

pe al lui. Şi totuşi, ezit. În fond, îndrăzneala mea are şi ea nişte limite, pricepeţi cum stau lucrurile? Temerarul comisar care răstoarnă obstacole, fete tinere şi argumente, nu îndrăzneşte să-şi depună fundul pe fotoliul patronului! Să mori de râs, nu alta!

Îmi vede încurcătura şi se amuză.

— Ia spune, dragul meu, fotoliul e cel care te sperie? Într-o bună zi, probabil că-l vei ocupa chiar dumneata.

— M-ar mira! exclam eu, aşezându-mă.

— De ce?

Nu-i mărturisesc directorului meu că nu mi-ar plăcea deloc să-mi sfârşesc cariera într-un birou. Eu voi face parte până la capăt din personalul navigant. Când am să îmbătrânesc, (admiţând că vreun şmecher n-o să mă atingă, luminându-mă în prealabil) am să-mi cer poate pensionarea anticipată, dar nici în ruptul capului n-aş veni să fac bătături la fund în acest monumental tron din piele…

— Pentru că niciodată n-am să am capacitatea dumneavoastră, pe de-o parte, îl perii eu, iar pe de altă parte, în ciuda diferenţei noastre de vârstă, e foarte probabil ca dumneavoastră să-mi rostiţi discursul funebru, date fiind misiunile pe care mi le încredinţaţi!

— Şi steaua dumitale, ce-ai făcut cu ea? îmi răspunde boss-ul zâmbind subţire ca o feliuţă de salam.

— Nimic, îl asigur, o las să strălucească! Dar fiţi convins că se va întuneca într-o bună zi…

Zâmbetul Bătrânului leşină. Dar nu trista perspectivă a destinului meu escamotat îi readuce seriozitatea, ci numai sentimentul că-şi pierde vremea. Îşi drege glasul şi declară arătând spre fotografie:

— Omul ăsta e un ghimpe în talpa guvernului!

Aprob frumuseţea imaginii printr-o mişcare a capului, iar fixitatea privirii mele îl incită să continue.

— Martial Vosgien e un bărbat energic cu idei, prieteni şi posibilităţi materiale.

— Toate calităţile necesare pentru a face din el un inamic de anvergură, subliniez eu.

— Într-adevăr. Din cauza lui, cei sus-puşi şi-au pierdut somnul. Ştii unde se află?

— În Brazilia, potrivit presei.

— Exact: în Brazilia la fel ca şi un alt exilat, pe nume Georges Bidault.

— Nu văd de ce, dacă trăieşte atât de departe, s-a simţit obligat să-şi modifice înfăţişarea.

— Eu, însă, cred că înţeleg, mă asigură străbunul, şi ai să înţelegi imediat şi dumneata: Martial Vosgien a dispărut.

— Din Brazilia?

— Da.

Caut unde-i calamitatea, dar n-o văd.

— Şi care ar fi problema? insist eu.

Bătrânul îşi încruntă sprâncenele care constituie unicul sistem capilar al capului său (vreau să sper, pentru confortul lui personal, că dispune de păr prin alte locuri).

— Asta-i bună, San-Antonio, când unul ca Vosgien îşi schimbă aspectul şi se volatilizează, înseamnă că pune ceva la cale, mi se pare totuşi limpede!

— Ce vă face să credeţi că a dispărut? îl întreb ca să trec peste sarcasmul lui jignitor.

— Fii convins că în Brazilia e supravegheat din scurt de agenţii francezi.

— Şi cu toate astea le-a scăpat?

— În plin Rio de Janeiro! Erau patru care făceau cu schimbul, ca să nu-l piardă din ochi. Şi, dintr-o dată: fffrrr! Şi-a luat zborul.

— Şi-a schimbat înfăţişarea cu mult înainte de a se volatiliza?

— Cu cel puţin opt zile.

— Se ştia filat?

— Agenţii francezi pretind că nu; dar asta-i lăudăroşenie curată, fiindcă sunt convins că un om încolţit e imposibil să nu remarce nişte îngeri păzitori care se ţin după el.

— Vă împărtăşesc punctul de vedere, domnule director. Poţi fila un tip câteva ore fără ca el să bage de seamă, dar niciodată mai mult! În caz contrar, e vorba de un imbecil şi, în general, imbecilii nu-s filaţi.

Mă aprobă cu satisfacţie. Am făcut iar un pas înainte în stima lui.

— Părerea dumneavoastră e că Martial Vosgien s-a întors în Franţa?

— Nu mai ştiu. Adineaori m-am gândit şi eu la această eventualitate, dar fotografia lui a fost difuzată din belşug şi toate serviciile interesate sunt în alertă prin porturi, aeroporturi, gări. Brigăzile serviciului de securitate stau de veghe. Până acum, nu s-a aflat nimic. Oamenii noştri din Brazilia au anchetat şi ei – cu participarea ocultă a poliţiei braziliene – ca să afle dacă Vosgien a luat vreun avion sau vapor, dar n-au aflat nimic. Dacă folosesc cuvântul „dispărut” o fac fiind singurul convenabil. Or, guvernul…

Aici, clipeşte des din pleoape. Cuvântul îi scapără scântei tricolore în priviri. Când foloseşte anumiţi termeni, cum ar fi „în sferele înalte”, „guvernul”, „domnul ministru”, chipul lui pare brusc aureolat de un arc de triumf luminos.

— Guvernul, reia el, ţine cu orice preţ să fie găsit Martial Vosgien.

De multă vreme Jumulitul na mai folosit o metaforă, iar acum îşi oferă una de *first quality.*

— Când cineva se plimbă cu bombe în buzunar, San-Antonio, eşti obligat să ştii încotro a luat-o!

Mulţumit de sine, îşi întoarce ceasul Piaget cu un index nervos, la fel de alb ca un deget de marmură.

— Deşi acest caz nu-i de competenţa serviciilor mele, domnul ministru de interne m-a invitat la el acasă…

Bătrânului îi tremură vocea, se umileşte, se umezeşte, se umanizează, se

risipeşte; mintea i se prosternează, sufletul îi face genoflexiuni. Domnul ministru care l-a invitat la el acasă! Care i-a oferit un whisky! Care i-a zis aşa: „Dragul meu…” Dragul lui! Ah! să fii *dragul* unui personaj marcant al lumii acesteia! Un „dragă” în gura ministrului de interne oare nu echivalează cu onoarea de a fi pe un post de profesor la Sorbona? Şi cuvântul s-a făcut „dragă”. Pentru Bătrânu nu reprezintă un departament ci o profesiune de credinţă.

Deci, domnul ministru l-a chemat la el acasă şi i-a comunicat textual cele ce urmează: „Dragul meu, va trebui să ne dai o mână de ajutor ca să găsim urma blestematului de Vosgien. Când o fiară sălbatică scapă din cuşcă, toată lumea se mobilizează pentru organizarea poterei. Folosiţi în această afacere cea mai bună echipă de care dispuneţi şi daţi-le o mică lecţie oamenilor mei!”

○

O mică lecţie oamenilor lui! Am impresia că ministrul ăsta e un bun psiholog. Ştie cum să-l ia pe Bătrânu! Jos pălăria!

— Aşadar, concluzionează Bossul, îţi încredinţez dumitale această misiune, dragul meu.

Îmi întorc privirea de vrăjitor pentru a o aţinti asupra fotografiei. Fie vorba între noi şi uşa toaletei, eu îl găsesc mai curând simpatic pe Martial Vosgien. Îmi plac indivizii care au altceva în buzunarul lor tip cangur decât vată din celuloză. Îmi plac cei care nu-s de acord, cei care nu spun întruna da, da; cei care nu behăie împreună cu turma. Îmi plac mai mult cei care spun „ducă-se la naiba” decât „amin”. Dacă aş fi eu şef de guvern, m-aş preocupa în mod deosebit de opoziţie. Un regim fără inamici „înverşunaţi” e un regim slab. Nu poţi adera entuziast la un partid care n-are detractori fervenţi. Cum să mai fii convins, dacă toată lumea e de acord? Un şef de stat, fără nişte opozanţi sălbatici, devine urgent vânzătorul de mărunţişuri din comună. O politică fără comploturi e ca un soare la miezul nopţii, palid şi lipsit de strălucire, ca luna.

Împing fotografia.

— Domnule director, cu riscul de a vă decepţiona, am să refuz această misiune!

Oh! La! La! Durere mare! Am impresia că o să facă un atac, monşerul! Devine palid, cu cearcăne vinete sub ochi. Buza superioară se strânge pe jocul de domino. Dacă n-ar fi o temperatură de seră în biroul lui, aş vedea cum îi ies aburi pe nas.

— Am auzit bine, San-Antonio?

— Cred că da, Şefu’! Vedeţi, pentru mine delictul de opinie nu-i cu adevărat un delict, fiindcă se raportează doar unei categorii de oameni. Nu împărtăşesc absolut deloc ideile lui Martial Vosgien, dar i le respect.

— Ce spui? scrâşneşte Chilugul.

Se ridică, reacţionând ca un biet om; se îndreaptă spre fotoliul pe care îl ocup eu. E tronul lui. Trebuie să şi-l reintegreze de urgenţă când autoritatea îi este ameninţată. Revoluţiile răstoarnă monarhi, iar manifestaţiile îi aduc înapoi din vacanţă.

Îi las locul şi executăm amândoi un drăgălaş balet în jurul biroului.

— Nu mă aşteptam la o asemenea reacţie din partea dumitale, domnule comisar! declară Bătrânu.

Când mi se adresează cu titlurile mele, nu miroase a bine. Am s-o trag pe potriva gradului meu!

— Omul acesta, se înfurie el ridicând fotografia, provoacă numai necazuri, pari să fi uitat! Atâtea atentate au fost comise din ordinul lui expres, şi unele au fost sângeroase, gândeşte-te la asta!

— N-am misiunea să reprim crimele politice, domnule director! Să urmăresc un criminal de drept comun, să distrug o reţea de spionaj, de acord. Dar să mă *ocup* de un francez pentru că nu are aceleaşi convingeri ca guvernanţii noştri, să-mi fie cu iertare, e o treabă care nu ţine de resortul meu.

Clocotind de furie, de năduf şi de nemulţumire, Bătrânul smulge un trandafir din vas şi începe să-l mărunţească sălbatic. După un moment, ceea ce era previzibil se produce: o picătură din preţiosul lui sânge cade pe sugativă. Directorul îşi suge împunsătura cu un zgomot miorlăit. Măruntul incident operează o uşoară diversiune.

— Îţi mulţumesc! îmi aruncă el sec.

Umilitoare concediere, nu? Mă simt ca băiatul ăla care a fost primit pentru că, în interfon, s-a dat drept mandatat de un laborator de analize şi care, o dată ajuns în casa omului, a scos din servieta jerpelită un tub cu o nouă maioneză, în vreme ce tipul vizitat era hepatic în ultimul grad!

Furios, ies afară fără un cuvânt de rămas bun. Aş fi vrut să trântesc uşa, dar cum e mai capitonată ca un picador, îmi absoarbe enervarea.

Mă repatriez, tremurând de turbare, în biroul nostru. Îl găsesc pe Bérurier într-un slip găurit şi pătat, într-un maieu de corp în dungi şi murdărie, în şosete cu jartiere, la mână cu ceasul brăţară din metal argintiu, flexibil.

— Ce tea apucat, nevertebratule? mugesc eu cu o asemenea forţă că Pinaud începe să cârâie ca o turmă de bibilici speriate de autobus.

— Vreau să-mi încerc costumul nou care mi-a fost adus, îmi explică acest Dandy al curcănimii. Trebuie să vă fac o mărturisire: m-am îndrăgostit de o juneţe. Şi atunci, trebuie să compensez surplusul de ani prin eleganţă, adaugă el, scoţând dintr-o cutie un complet pepit cu o croială *british.*

— Ştiu eu una care plesneşte de sănătate! scrâşnesc eu. Câţi ani are dulcineea ta?

— Douăzeci şi opt şi toţi dinţii, băiete. O minune de fată! Capota dinainte e lungă ca cea a unui Jaguar şi portbagajul rotund ca la Honda.

— San-A.! behăie Pinuchet. Iar am nevoie de concursul tău. Primul meu cuvânt…

Cu nervii în vârful unghiilor, îl întrerup:

— Lasă că-ţi dau eu o şaradă, mototolitule!

Primul meu cuvânt mă scoate din sărite, al doilea îmi striveşte nervii, al treilea îmi pute urât şi pe al patrulea îl bag undeva. Ghici ce-i?

— Presupun că-i vorba de mine? face o voce din uşă.

Mă întorc şi dau cu ochii de Bătrânu, stând în prag, cu mutra atât de brăzdată de riduri indignate ca un lot refuzat de tampoane dubioase.

— Oh! să vedeţi, domnule director, eu… eu…

Nu aşteaptă să-mi revin din încurcătură. Se îndreaptă spre Gras, care face drept cu izmenele căscate deasupra unor desişuri întunecate şi adormite.

— Bérurier, i se adresează el, după ce-ai să-mi faci plăcerea să tragi un pantalon pe dumneata, fă-mi-o şi pe aceea de a urca la mine în birou.

Şi se retrage, aşa cum marea se retrage de pe nisip: lăsând în urma sa o groază de chestii gelatinoase.

CAPITOLUL II

Cum nici la ora unu Béru nu s-a întors, şi începe să mi se facă foame, îi propun Şaradistului să gustăm ceva la cârciumioara de jos.

Meniul zilei e tocmai carne de porc cu linte: slăbiciunea mea!

Ne aşezăm la masă, moşul şi cu mine, fiecare pierdut în gândurile lui. Ale mele sunt legate de Martial Vosgien, cele ale lui Pinuche de o mobyletă ale cărei piese cromate îi aprind poftele.

— Nu mi-a mai rămas decât una de dezlegat, San-A., declară Ruina, împroşcând bucăţi microscopice de linte printre dinţii lui ştirbi.

Şi începe să recite cum recită un elev o fabulă de La Fontaine la festivitatea de premiere.

— Primul meu cuvânt face precum crapul; al doilea e frecvent ales de primul; al treilea ajunge să se înţeleagă cu americanii, iar întregul se află în piramidele din Egipt.

Mă uit la mutra lui fanată pe care tremură o îngrijorare puerilă.

— *Papirus*! îi spun.

— Crezi? Cum adică?

E la fel de năucit ca unul care vede ieşind ludovici de aur autentici dintr-un automat de bani.

— Primul meu cuvânt face precum crapul, disec eu, e *papă* pentru că papii emit bule şi ei! Al doilea e frecvent ales de primul, adică *Pius* pentru că majoritatea papilor au ales acest nume pentru pontificatul lor. Al treilea se înţelege cu americanii, înseamnă *rus*, date fiind bunele relaţii întreţinute între America şi Rusia. *Pap-Pi-Rus*, adică *papirus*! Document scris pe tulpina unei plante care servea de hârtie egiptenilor. Să vi-l pun la pachet, mergeţi departe?

— Eşti formidabil San-A.! recunoaşte cinstit Detritus. Noroc că nu concurezi şi tu, mi-ai sufla mobyleta!

Studiază, cu creionul în mână, demonstraţia mea pe faţa de masă din hârtie.

— Evident! Pius! grăieşte Decrepitul. Au fost o groază de papi care şi-au luat numele de Pius, nu?

— Trei, o mie patru sute şaisprezece! dau eu drumul fără să clipesc.

— Aşa mă gândeam şi eu, acceptă Pinaud.

Îmi spun că am cam luat-o razna cu noaptea-n cap, când Germaine, formidabila iapă brună care ne serveşte, depune înaintea mea o foaie de hârtie împăturită în patru.

— Ce-i asta? o întreb pe mustăcioasă.

— Din partea individului care mănâncă lângă fereastră, răspunde Germaine. Cel în costumul prince-de-Galles!

Îmi rotesc periscopul în direcţia indicată şi zăresc un bărbat de vreo treizeci de ani cu păr brunet, lins, tenul palid şi ochiul vigilent. Îmi adresează un surâs cu înţelesuri.

Despăturesc hârtia cu mesajul lui şi citesc cu stupoarea pe care mi-o veţi înţelege în pofida inteligenţei voastre limitate:

Dacă vă tentează să discutăm despre Martial V., veniţi să luăm cafeaua împreună.

Bag biletul în buzunar şi-i adresez convivului solitar o nouă privire, mult mai interesată. Bărbatul s-a aplecat iar asupra troacei lui şi atacă o cremă caramel ceva mai puţin tristă ca scena finală din *Dama cu camelii*.[4]

— Aş putea să ştiu şi eu despre ce-i vorba? mă întreabă cu emfază Pinaud, surprins de tăcerea mea ca şi de acel mic imbroglio.

— E în cârciumă unul care doreşte să-mi vorbească; îmi permiţi să-l intervievez?

Fără să aştept asentimentul lui Pinuche al meu, mă ridic pentru a mă aşeza la masa consumatorului cremei de zahăr ars.

Îmi adresează un semn din cap promiţător.

— Mulţumesc, domnule comisar, îmi spune. Numele meu este Machinchouettă, Trucmuche dacă preferaţi…

Când sunt luat partener într-un asemenea joc, întotdeauna mă dovedesc a fi la înălţime:

— Machinchouettă îmi convine de minune, afirm eu, de altfel rimează cu piruetă.

— Beţi o cafea?

— Una dublă, dacă-mi permiteţi?

— Din Brazilia, de preferinţă? articulează el, întinzându-mi tabachera cu trabuce.

Văd că domnul acesta e grăbit să intre în miezul problemei.

— Vă ascult, tranşez eu, refuzând cu un gest scurt trabucul.

Îi spune chelneriţei să ne servească două cafele duble şi se apucă să-şi aprindă o havană cu o gravitate afectată. După care, trage din ea, expulzează un minunat norişor albăstrui şi eliberează un suspin.

— Lăsaţi-mă să vă spun că prietenii mei şi cu mine am apreciat mult tirada dumneavoastră asupra delictului de opinie. Sunteţi un autentic liberal,

[4] Roman aparţinând scriitorului Alexandre Dumas fiul (1824-1895) (n. tr.).

domnule comisar! Şi un funcţionar curajos, care îndrăzneşte să-şi pună conştiinţa înaintea carierei! Să refuzi o misiune cu atâta demnitate şi atâta fermitate, nu-i ceva la îndemâna oricui. Bravo!

Oh! asta-i bună, băieţi, ciupiţi-mă: visez sau ce-i cu mine? Mi-oi fi pierdut minţile? Vagabondez în plină hipnoză, mergeţi de aflaţi! Nu-i vinişorul care-mi joacă renghiuri, fiindcă n-am băut decât o jumătăţică la friptura mea de porc. Ce tot bate câmpii individul ăsta cu scena mea de la Bătrânu? Să-l fi pus Boss-ul la curent? Dar atunci, nu văd în ce scop. Totuşi, ca să mă lămuresc, îngân:

— V-a vorbit patronul?

— O! nu, afirmă celălalt din spatele fumului de havană. De altfel nu avem acelaşi patron amândoi!

— Cum se face atunci că sunteţi la curent cu…?

— Se face! rosteşte simplu interlocutorul meu, lăsând să cadă un centimetru de cenuşă pe restul de cremă caramel.

Simt cum începe să-mi sară muştarul.

— Ascultă, domnule Machinchouettă, prefer să ţi-o spun din capul locului: nu-mi place!

— Ce nu vă place?

Îi înhaţ trabucul din gură şi-l arunc în ceaşca de cafea aburindă. Se aude un „pluff”. Privirea tipului seamănă cu două capete aprinse de ţigară din care se suge simultan. Apoi devine scrum.

— Sunteţi un om teribil de nervos, remarcă el, trăgând cu ochiul în jur să vadă dacă gestul meu umilitor a avut martori.

Liniştit în privinţa indiferenţei ambiante, îi întinde ceaşca de cafea cu trabucul înecat înăuntru iepei care tocmai trecea pe acolo.

— Încă una dublă! comandă el. Am avut un accident.

Apoi, aprinde un nou trabuc cu aceleaşi gesturi minuţioase ca şi pentru precedentul.

— Ascultă, bătrâne, îi spun eu, nu pregătim aici un scenariu de film; atunci, să lăsăm glumele şi să jucăm cu cărţile pe masă. Cum de eşti la curent cu conversaţia dintre mine şi director?

Tonul meu acerb şi ameninţător nu-l mişcă.

— Noi suntem la curent cu tot ceea ce-i susceptibil să ne interese, ia aminte!

— Cine anume, *noi*?

— Noi, adică cei care consideră că Martial Vosgien e un tip valoros, ce merită să fie ajutat.

— Aha! înţeleg. Aveţi, să zicem, antene aproape peste tot?

— Iată cuvântul potrivit, mă aprobă celălalt, suflându-mi fumul în nas. Nu-ţi bate capul să descoperi cum am aflat. Constată doar că *noi ştim*!

— Noutăţile ajung la voi în viteză!

— Mai repede chiar decât îţi imaginezi! Conversaţia de adineaori ne îndreptăţeşte să credem că eşti omul de care avem nevoie.

De data asta, cu siguranţă o să-i zboare în portret noua ceaşcă de cafea!

Realizează faptul şi, prompt mă strânge de mână.

— Fii calm, domnule comisar, lasă-mă să termin! Nu-ţi propun să te alături micului nostru… oh… comitet.

— Atunci?

— Ceea ce-ţi propun ţine *direct* de funcţiile dumitale poliţieneşti. Pur şi simplu, îţi cer s-o faci cu titlu oficios.

— Ce anume?

— Aşteaptă… Eşti de acord că Martial Vosgien e cetăţean francez?

— Natural, de ce?

— Şi că, în calitate de cetăţean francez, continuă celălalt ridicând tonul, cade cert sub incidenţa legilor franceze, dar poate, pe de altă parte, să şi beneficieze de ele?

— Natural, repet eu. Unde vreţi să ajungeţi?

— Aici, domnule comisar; Martial Vosgien a dispărut! A dispărut, mă auzi? Nu numai pentru sticleţii care-l supravegheau, el a dispărut de asemeni şi pentru noi, camarazii lui de arme. Atunci, dumitale, poliţist francez, îţi cer să-l regăseşti pe acest cetăţean francez.

Afişează un surâs greu de definit.

— Amuzant, nu, că aspiraţiile noastre converg cu cele ale dragului dumitale patron? Ia un concediu. Şi pleacă să anchetezi în Brazilia, San-Antonio! Atât doar, că, dacă-l găseşti pe Martial, în loc să-l dai pe mâna poliţiei, înapoiază-l prietenilor lui.

Scoate din buzunar un plic.

— Găseşti înăuntru un bilet de avion dus-întors clasa întâi cu Air France pentru zborul Paris-Rio, Rio-Paris, zece mii de franci în *traveller's cheques* pentru cheltuielile de acolo şi adresa omului de încredere care te va depana în caz de nevoie. Adaug, fiind convinşi de acest fapt, că dacă reuşeşti, îţi vom înmâna o primă de cincizeci de mii de franci; corect?

Mă uit lung la vizaviul meu şi cumpănesc între diferite soluţii. Prima constă să-i bag pe gât trabucul, a doua să-l arestez pentru coruperea unui funcţionar şi a treia să bag plicul în buzunar şi s-o şterg în Brazilia, să văd şi eu ce se petrece pe acolo. Prima soluţie este cea mai tentantă, a doua cea mai rezonabilă şi cu toate astea o aleg pe a treia. De ce am ales-o? Misterul şi labirintul minţii omeneşti.

De fapt, cred că afacerea Martial Vosgien începe să mă intereseze din ce în ce mai mult. Tipul ăsta, care se evaporează în plin Rio şi pe care prietenii lui încearcă să-l caute cu aceeaşi înverşunare ca şi inamicii, găsesc că are ceva pasionant. Glanda mea poliţienească secretează abundent.

— Am stat şi m-am gândit, dragul meu Machinchouettă, fac eu către ciudatul meu interlocutor.

— Zău? se miră prudent şi confuz neliniştit.

— Accept un trabuc, dacă vrei să-mi mai oferi unul.

Afişează acelaşi surâs evaziv şi-mi întinde tabachera. Iau o havană dolofană ca burta unui cârnăţar, îi fac un mic masaj şi o aprind.

— Nu mi-ai dat un răspuns, se impacientează prietenul lui Vosgien.

— Cred că am putea bate palma dacă am să aduc câteva modificări la contract.

— Care ar fi ele?

— *Primo*, dacă-l găsesc pe Martial Vosgien, n-am să-l predau nici amicilor nici inamicilor lui. Mă voi mulţumi să-l las în libertate, dacă mai e în viaţă, ca s-o folosească după pofta inimii, înţelegi?

Celălalt ridică din umeri.

— Să-l laşi în libertate, înseamnă să-l redai camarazilor lui, domnule comisar. Şi pe urmă?

— În caz de succes, n-am nevoie de nici o primă, în dugheana mea nu practic sistemul. În schimb, aş dori un al doilea bilet de avion tur-retur pentru Rio.

— Îl vei avea în două ore.

Reflectez.

— Asta-i tot.

— Atunci, îmi spune el, întinzându-mi o superbă mână agrementată de un ghiul, batem palma?

— Batem palma, îi zic eu fără a răspunde la mâna lui întinsă. Aş putea să te întreb motivul pentru care ai riscat să mi te adresezi mie?

— Pentru că dumneata eşti cel mai bun poliţist francez la ora actuală. Dacă şi patronul te-a desemnat pentru această misiune înseamnă că şi el gândeşte la fel.

— Te-aş mai întreba cum de eşti la curent cu conversaţia noastră, dar presupun că n-ai să-mi răspunzi.

— Exact, domnule comisar, n-am să-ţi răspund.

Deschid plicul cu vârful unghiei, şi-i verific conţinutul.

— Ţine aici! îi spun, întinzându-i documentul de călătorie. Ai să mi-l dai împreună cu celălalt, pentru că vreau ca cele două locuri să figureze la acelaşi zbor.

După care, bag în buzunar cecul de călătorie şi mă ridic.

— Îţi zic baftă! pentru misiunea dumitale, rosteşte omul cu trabucul.

— Aşa să fie, îi răspund concis, întorcându-mă la masa unde Pinuche a început din nou să dezlege şarade cu frenezie.

— Ce-a vrut tipul ăla de la tine?

— Un autograf, o dau eu cotită; are impresia că sunt cel mai teribil poliţist din Franţa.

— Lasă-l să creadă, e vorba doar de o simplă neînţelegere, glumeşte bătrânul falit. Ia ascultă, am intrat în priză cu ultima şaradă. Dacă o dezleg şi pe asta, logic trebuie să pun mâna pe premiu: primul meu cuvânt face concurenţă berzelor, al doilea merită să fie ronţăit, cel care îl conduce pe al treilea se poate îndoi de nevasta lui şi atunci când este gol se poate zări mai bine al patrulea.

În vreme ce el îşi bate gura, eu trag cu ochiul la ciudatul individ care m-a

racolat, pe punctul de a ridica pânzele. Îşi adună mărunţişul şi părăseşte restaurantul fără să se mai uite la mine.

— Iar întregul meu…, buchiriseşte Pinuchet.

Tace, constată că sunt cu mintea aiurea şi protestează:

— Ah! nu! Tu nici nu mă asculţi. Întregul meu e felul de mâncare al persoanelor grăbite.

— *Chou-croûte-gare-nid*! îngân eu, privindu-l cum se depărtează pe acel pseudo (cum nu se poate mai pseudo!) Machinchouettă.

— Crezi?

— Păi, hai să vedem: face concurenţă berzelor, e *chou* (varza) din cauza pruncilor depuşi între foile ei.

— Sigur că da!

— Al doilea merită să fie ronţăit: *a croûte* (crustă), fiindcă e plăcut să ronţăi o crustă.

— Măi să fie!

— Cel care-l dirijează pe al treilea se poate îndoi de nevastă-sa: *gare* (gară), fiindcă şefii de gară poartă întotdeauna coarne!

— Şi încă cum!

— Iar al patrulea se poate vedea mai bine când e gol: *nid* (cuib). Fiindcă iarna copacii sunt desfrunziţi iar cuiburile fără locatari. În ceea ce priveşte întregul: fel de mâncare pentru oamenii grăbiţi, cred că *chucroute garnie* (mâncare de varză cu carne) corespunde perfect definiţiei! Şi acum, lasă-mă să te anunţ, Pinuche, că dacă îmi mai pomeneşti de o şaradă, îţi bag pălăria pe gât, ai înţeles?

— Dar ţi-am zis că-i ultima, San-A.! protestează palid, Plăpândul. Nu ştiu ce-i cu tine azi, dar te porţi îngrozitor!

Poate pentru că azi toată lumea se încăpăţânează să mă devieze de la drumul drept, nu? Probitatea morală e un gen de operă de artă, prieteni, e groaznic atunci când alţii îşi pun labele murdare deasupra!

CAPITOLUL III

— Aş putea să vă văd pentru o clipă, domnule director? rostesc eu ceremonios prin telefon.

Are loc o scurtă tăcere. Străbunul e stăpânit de dorinţa să mă trimită la toţi dracii pentru a mă pedepsi. Cu toate acestea acceptă cu un laconic: „Vino acum!” care ar provoca complexe unei turme de purcei. Mă prezint în birou la fel de sobru. Defrişatul şi-a compus o atitudine de Preşedinte Director-General: braţele încrucişate, bustul rigid, privirea fixă, cu sprâncenele ca o vizieră. Insigna îi scânteiază precum catadioptrul unei biciclete în fascicolul farurilor unei maşini străine.[5] Îşi umflă nodul de la cravată şi trage de

[5] Trebuie să le vezi, nu? Maşina străină, din cauza farurilor albe! Ah! parol, sunt momente în care ajung să cad în admiraţia mea! Prinţul comparaţiilor, uite ăsta sunt eu (n. a.).

manşetele ai căror butoni reprezintă bustul celei dea Cincea. (Pe vremuri când se pomenea de a Cincea, toată lumea se gândea la Beethoven.) Acest bust închipuie o Mariană a cărei bonetă frigiană e împodobită cu două stele. Un cadou din partea lui Enhaulieu.

— Ce vrei să-mi spui? mi se adresează el din vârful buzelor, aşa cum mestecă o capră.

— Nimic, domnule director.

Răspunsul meu îi cade greu ca o pisotieră murdară de opt locuri. Ochii lui de lapislazuli se delapisează şi se dezazulizează în viteză.

— Ce-ai zis? îmi aruncă el aşa cum un energic amploiat al poştelor ştampilează o scrisoare recomandată expres.

O adevărată lovitură de pumn în mutră acest „ce-ai zis”.

— Vream să vă cer permisiunea să vă controlez biroul, domnule director, continuu eu.

Asta-i prea mult pentru demnitatea lui. Îl ia prin surprindere. Scrobitul din raţiuni sociale, dintr-o dată, nu mai ştie ce să spună şi nici ce să facă. Îi scapă de sub *self control*. Prevăzuse toate eventualităţile ieşite din comun, Chilugul: că ar fi luat la înjurături, că ar fi pălmuit, că i s-ar arunca o grenadă de mână în birou, că s-ar uşura cineva pe el, că i s-ar răsturna o pubelă pe mochetă, că i s-ar arăta un fund gol, că i s-ar muia rozeta în cerneală de China, că ar fi luat peste picior, că ar intra cineva la el fără să bată la uşă, că i s-ar vărsa fluid glacial pe fotoliu, că i s-ar da nădragii jos, că ar trebui să demisioneze, că i s-ar pârţâi cineva în nas, că i s-ar vorbi fără acord între subiect şi predicat, că ar fi făcut în toate felurile, că ar fi obligat să se aşeze într-o farfurie cu ciulama, că i s-ar striga „moarte tiranilor!”, că ar fi luată Republica în derâdere fără a fi preşedintele ei, că ar fi scos la pensie, că i s-ar strecura o bucată de brânză împuţită în sertarul biroului, că cine ar intra nu şi-ar şterge mai întâi picioarele la uşă, orice, vă zic! A prevăzut jignirile şi necuviinţele cele mai rafinate, impertinenţele cele mai îndrăzneţe, inconvenientele cele mai neconvenabile; a studiat pentru fiecare din ele o anume atitudine, a prevăzut o sancţiune. Se credea apărat, acoperit; într-un cuvânt, gata pentru orice. Dar aşa ceva, directorul n-a conceput. Ca unul dintre subordonaţii lui să-i ceară permisiunea de a-i perchiziţiona propriul cabinet de lucru, acest gen de capelă Sixtină, acest sanctuar, acest mausoleu, acest post de comandă, acest cartier general, această dunetă, acest turn de control, această sală a tronului, această cupolă, acest laborator, acest Cap Kennedy, acest far, această moschee unde vizitatorul, datorită unui exces de indulgenţă, poate intra fără să se descalţe.

Se uită la mine şi ochii lui ajung aproape umani din pricina uluirii. Nu-i în stare să vorbească. Ar vrea: să nu spună nimic! La ce bun să producă sunete nearticulate care n-ar face decât să-i submineze şi mai mult standingul! Pentru prima oară Bătrânu se simte vulnerabil. Se descoperă a nu fi infailibil. Se descoperă a fi suspect! Îşi vede limitele! Umbra tricoloră a Republicii, depărtată şi indisponibilă, nu-l mai protejează. S-a găurit umbrela! Zigzaguri

în parabola lui! Pilitură de fier în hiberbolă! Se fisurează, se crapă ca un bideu vechi dintr-un hotel dubios. I s-a ruginit demnitatea. Ştirbituri în legendă. Nu mai operează joncţiunea. Devine disjunct. Funcţia lui n-a creat organul care să-i permită a suporta îndrăzneala mea. E năucit, uluit, zăpăcit! I se cască gura! I se casc ochii! Stupoarea e o gaură ca şi curiozitatea. În caz de alertă, omul devine o cavitate în care se piteşte.

— Nu durează decât o clipă, declar eu, fără a-i mai aştepta răspunsul care nu va mai veni.

Încep să ridic dosare, să deschid sertare, să mişc din loc tablouri, să explorez dulapuri, să declasez clasoarele, să zgâlţâi lampadarele. Mă opresc din când în când pentru a studia, a detecta, pentru a deduce. Nu-i mai dau nici o atenţie Boss-ului. După un timp, el emite un soi de horcăit, de plânset, o chemare astmatică.

— San-Antonio!… O o o!…

Ca fâsâitul unui cauciuc găurit! Bocetul agonizant al unei uşi de autobus cu închidere pneumatică. Suspinul scrâşnit al frânei care întrerupe nobila, logica funcţionare a roţii.

— Da, domnule director!

— Ce înseamnă asta? mă interoghează el cu un glas extenuat.

Nu-i răspund imediat.

— Iată ce! fac eu deodată, băgându-mi mâna în coşuleţul cu trandafiri.

Trag de acolo un mic aparat care ar fi fost pătrat dacă n-ar fi avut colţurile puţin rotunjite şi aproape plat dacă ar fi fost mai puţin gros. Una din feţele obiectului e străpunsă de orificii. Depun aparatul pe biroul Străbunului.

— Am impresia că florarul va pus obiectul ăsta drept primă, Şefu'.

Acestea fiind spuse, dau drumul maşinăriei într-o servietă de piele care se afla acolo (fiindcă dacă nu s-ar fi aflat m-aş fi simţit descumpănit).

— Întrucât am impresia că sunteţi într-o relaţie fonică, de care nu ştiţi, cu un domn pe care îl cunosc, ar fi mai bine să facem surdă această ureche, uzez eu de o metaforă, având în vedere că Bătrânu adoră tot ce poate fi figură de stil şi poate străluci.

El însă îşi reia ideea.

— Ce se întâmplă, San-Antonio?

— Se întâmplă că sunteţi spionat asiduu, domnule director. Permiteţi?

Ridic receptorul şi-i cer brigadierului-accesorist[6] să-mi aducă o lunetă măritoare.

— De unde provin florile, domnule director?

— Păi, să vezi… Coşuleţul mi-a fost livrat din partea domnului vice-subsecretar de stat la Incuria[7] română, declară promotoriul defrişat.

— Data viitoare, domnule director, consider că s-ar cuveni să cercetaţi mai îndeaproape delicatele atenţii al căror obiect îl faceţi. Dacă anumite persoane

[6] Grad creat de mine (n. a.).

[7] Neglijenţă (n. tr.).

„se exprimă prin intermediul florilor” altele, după cum vedeţi „ascultă” tot prin intermediul lor.

— Ce aventură! exclamă Big Boss-ul, lipsit de splendoarea lui.

Bate cineva în uşă şi brigadierul-accesorist intră, ţinând în mână un binoclu de spectacol, ceea ce reprezintă un mod (stereotip) de exprimare, fiindcă unde l-ar fi putut ţine, vin şi vă întreb!

Prevăzut cu acest instrument optic, mă apropii de fereastra Bătrânului şi, bine ascuns în faldurile perdelelor, îl îndrept spre imobilul de vizavi. E vorba de o casă cenuşie şi luxoasă. Încep să măresc fiecare geam în parte, începând de la etajul care corespunde biroului directorial. Nici n-am nevoie de o sută de secunde ca să descopăr un tip, dotat cu o lunetă mai puternică decât binoclul meu, şi ocupat să procedeze ca mine, dar în sens contrar. Puţin ar fi lipsit şi ne-am fi putut examina fundul de ochi amândoi, să ne spunem dacă avem albumină.

Lămurit, mă întorc spre patronul meu.

— Mă întorc în zece minute, domnule director.

— Dar…

Fără nici un dar. Şi chiar dacă ar fi, nu vreau să-l aud. Cobor în goană pe scări, fiindcă ascensorul hidraulic e prea lent pentru descensiunea freneziei mele, traversez strada în pas de atac şi pătrund în clădirea din faţă.

Mi-am luat bine reperele. Tipul cu periscopul se află la etajul şase, pe dreapta. Urc în salturi nouăzeci şi două de trepte (îmi mai lipsesc opt ca să dau în fiert), şi ajung pe palierul cu pricina. La acest nivel al imobilului, apartamentele sunt modeste. Pe vremuri cei săraci locuiau mai sus ca bogaţii. Aşa aveau impresia că-i pedepsesc; până în ziua în care arhitecţii s-au prins că astfel ei beneficiază de un aer mai curat, de o vedere frumoasă şi de linişte. De atunci, ultimele etaje ale unui imobil au devenit apartamentele celor înstăriţi.

Trag o gură zdravănă de aer, ca să-mi dezsufoc bureţii, şi răsucesc mânerul uşii de pe dreapta, mizerabilă, vopsită într-un brun excrement.

Nu-i încuiată cu cheia şi o împing fără nici cea mai mică dificultate. Pătrund într-un culoar strâmt cu lespezile degradate. E sumbru, urât mirositor, de un galben murdar. Culoarul duce spre o încăpere vastă ale cărei uşi din sticlă sunt întredeschise. Mă apropii în vârful copitelor şi-l zăresc pe individul din restaurant, pe faimosul Machinchouettă, aşezat călare pe un scaun şi privind cu o lunetă puternică biroul Bătrânului.

Nu-i singur în cameră. O femeie bătrână, fibroasă, calcă nişte rufe jalnice pe masa de bucătărie cu un fier pe care orice anticar l-ar cumpăra la un preţ rezonabil.

Nu pare a fi surprinsă când dă cu ochii de mine. Pur şi simplu, îmi aruncă o privire mioapă şi curioasă; fără îndoială că mă ia drept un amic al ginitorului. Sunt gata să pariez pe ultima mea măsea de minte contra primului vostru vărsat că Machinchouettă i-o fi vândut cine ştie ce gogoşi bietei bătrâne; oferindu-i un buchet de flori, *of course*, pentru deranjul ei.

Organizatorul de voiaje nu mă aude venind, fiindcă poartă o cască de ascultat pe care o plesneşte nervos. Nonşalant, mă apropii de el şi, cu o formidabilă lovitură de picior îl azvârl de pe scaun, astfel încât se regăseşte cu cele patru labe în sus, cu casca de-a curmezişul şi cu binoclul pe piept.

— Ia ascultă! ţipă călcătoreasa, grăbind spre mine, ce maniere-s astea?

— Ah! tu erai păpuşico, şterge-o de aici că altminteri te trimit să calci la închisoarea Saint-Lazare!

— De ce, mă rog, de ce? nu se impacientează ea.

— Tăinuire de răufăcători, te-ar putea costa câteva luni de pârnaie!

În timpul acestui scurt dialog, amicul Machinchouettă îşi recapătă verticala şi-mi surâde cu un aer indecis.

— Mi-aţi scos la iveală micile mele secrete, domnule comisar? încearcă el să se comporte afabil.

— Mai repede decât te aşteptai, tovarăşe, îi spun.

Cu care ocazie îi celebrez un pumn care l-ar fi făcut pe un hipopotam să-şi strănute proteza. Mutra începe să i se umfle şi să i se învineţească la fel ca într-un documentar privind cultura pătlăgelelor vinete.

— Ei, nu merge aşa! ţipă el. Dumneata ai un mod foarte ciudat de a te comporta cu oamenii care te angajează.

— Eu te poftesc să schimbi tonul, şobolanule! Dacă îţi închipui că-s lacheul tău te înşeli şi-ţi bagi degetele în ochi aşa de adânc încât ar fi nevoie de un specul pentru a le facilita ieşirea. Ce crezi tu? Că-s de vânzare pentru o călătorie în Brazilia?

Vorbind mi se înteţeşte furia. Sunt ca un incendiu care-şi suflă deasupra ca să ardă mai bine. Îl înşfac de curelele binoclului şi-l fac să descrie o tumbă până în umila bucătărie a bătrânei. Aterizează pe sobă, dezechilibrându-i burlanele. Un nor de funingine se abate asupra lui, în vreme ce un fum greu invadează încăperea. Păpuşica înnebunită începe să strige „foc, săriţi!” Bătrâna se întreabă dacă va mai putea ieşi din imobil înainte ca totul să se aprindă sau va fi nevoită să sară pe fereastră. Dă fuga spre geam. Dar strada, văzută de la nenorocitul ei de etaj al şaselea, o impresionează şi caută să evite legile redutabile ale gravitaţiei.

Acum, Machinchouettă seamănă cu un coşar Savoyard. Tuşeşte şi scuipă. Îi trag un şut în gură şi iată-l că şi-a risipit dominoul. Doi premolari confecţionaţi din Email Diamant cad în funingine.

Îi curg bale roşii. Eu nu mă mai pot controla. Spectacolul mă incită. Strigătele bunicii devin tot mai ascuţite, fumul tot mai gros, funinginea tot mai îmbelşugată. Ne afumăm, ne înnegrim. Ne mişcăm ca într-un tunel. Machinchouettă încearcă să contraatace, dar nu ţine. Îi resping croşeul fără să simt nici cea mai mică durere şi trec la un dans îndrăcit. Lovituri cu capul, lovituri cu pumnii, lovituri de picioare. Curăţenia de primăvară, porumbiţelor. Venindu-şi în fire şi amintindu-şi de vremurile când avea de-a face cu pompieri, păpuşica dă fuga la chiuvetă şi umple o căldare de apă. Se întoarce spre sobă. Un jet de vapori erupe în casă! Pacific Express, băieţi! Puf-puf!

Ginitorul şi cu mine batem în retragere. Ne refugiem în alcovul cucoanei. Bătaia se continuă lângă patul ei. Machinchouettă încearcă un nou contraatac ridicând din cui rama aurită de unde Valentin, soţul defunct al gazdei, se uită la bătaia noastră cu o privire din cale afară de tâmpită. Partizanul vosgian vrea să-mi trântească portretul peste al meu. Atunci, îmi arunc piciorul cât mai sus posibil şi Valentin îi scapă din mâini pentru a zbura planat până în bucătărie. O traversează dintr-o parte în cealaltă, dragul de el, pulverizează fereastra şi îşi părăseşte definitiv căminul.

Machinchouettă se urcă în pat, sperând să controleze situaţia, dominând-o. Dar e în ziua lui cu ghinion, fiindcă şi-a pus piciorul pe coada unei pisici care moţăia adâncită în pilotă. Furios, animalul îl muşcă de gleznă. Tipul scoate un ţipăt. Îl înhaţ iar de binoclul care-i atârnă în continuare de gât. E pedepsit prin unealta cu care a păcătuit. Se prăbuşeşte. De data asta e terminat.

Păpuşica se salvează în urmărirea soţului ei. Femeile sunt teribil de tenace şi de adezive. Chiar când sunt morţi, nu suportă ca soţii lor să plece fără permisie.

În patru labe, negru şi deloc proaspăt, tipul care mă trimitea în misiune nu mai poate.

— Concluzia? îi zic eu scuturându-mă.

Adversarul meu gâfâie, tuşeşte, scuipă, expectorează, expulzează, sângerează. Se uită la cei doi dinţi care strălucesc în funinge şi sâsâie:

— Se prostie si toate astea! Se mare, mare prostie!

Nu ştiu ce se petrece în mine, dar brusc, Machinchouette îmi face puţină milă.

— Te rog să mă ierţi, colega, îi spun, dar când te-am găsit aici cu binoclul şi căştile de ascultat, am văzut roşu. Oricare alt poliţist, demn de acest nume, ar fi procedat la fel.

Tipul ridică din umeri, fatalist.

— Hai, în picioare, urmează-mă!

— Se mai ai de gând?

— Asta-i bună! Te arestez, păcătosule! Să nu-ţi închipui că am să tolerez ca un excentric stupid de soiul tău să plaseze microfoane în biroul superiorului meu şi să-l supravegheze prin binoclu!

Mă aprobă lamentabil.

— De acord, e-n regulă, articulează el, dar te implor, domnule comisar, găseste-l pe Marsial Vozien!

Cu asta m-a tăiat, m-a secţionat, m-a tranşat, m-a decapitat, m-a debitat, m-a tronsonat.

— O.K., arestează-mă, dar fă voiasul. Ai să primeşti imediat al doilea bilet pe care l-ai dorit.

Ce mi se întâmplă mie nu-i ceva banal, dragi cititori şi cititoare. Dar eu, care sunt cel mai corect dintre poliţişti, cum prea bine mă cunoaşteţi, mă simt intim autorizat de conştiinţa mea să uzez de un compromis cu acest necunoscut. Un compromis care ar putea foarte bine să mă compromită şi să

mă coste o ieşire la pensie supraanticipată!

Ne uităm intens unul la altul. Cu feţele pline de funingine parcă am poza pentru publicitate.

— S-a făcut! îi spun. Te predau în mâinile şefului meu; în felul ăsta ai să-l poţi vedea de aproape şi ai să te explici cu el. N-am să-i pomenesc de propunerea dumitale, dar am să-i cer câteva zile libere şi am să plec în Brazilia să văd dacă Martial Vosgien mai e pe acolo.

— Mulsumesc! îmi spune el simplu.

Se ia după mine cu capul în jos, împiedicându-se de taburetele şchioape.

○

— Antoine fiule, cei cu tine? strigă Félicie, văzându-mă intrând mai plin de funingine ca un fund de ceaun.

— O simplă stângăcie, mami, am vrut s-o ajut pe o bătrână să-şi cureţe coşul şi uite ce mi s-a întâmplat…

— Dă-mi repede costumul, să-l duc la vopsitorie. Inima asta a ta o să te piardă!

Puţin stingherit de acest compliment nemeritat, mă urc în sala de baie să mă fac ca nou.

Apa înspumată, de un albastru frumos ca al mărilor sudului, în care mă pun la macerat se aseamănă repede cu scursurile dintr-un canal. Mă las în apa caldă fredonând. Cu Bătrânu toate au mers cum nu se poate mai bine. Am impresia că i-am dat serios peste nas, Tunsului. Domnul o făcea pe Richelieu în spatele biroului său ministerial, fără să-şi dea seama că avea un microfon obraznic la doi paşi şi că un şmecher îi număra de la câţiva metri aluniţele.

Când m-am întors cu Machinchouettă, am eludat întrebările Străbunului mimând că am fost dur încercat într-o luptă fierbinte şi neagră (e cazul s-o recunoaştem).

— Ăsta-i omul care vă spiona, Şefu'.

— Cum de-ai aflat?

— Am surprins o conversaţie la cafeneaua de peste drum între el şi un… alt om, care conversaţie mi-a dat de bănuit.

Apoi, luându-l de-o parte, i-am susurat la ureche:

— Aţi vedea vreun inconvenient dacă mi-aş lua câteva zile de concediu? Nu m-am prea simţit în formă în ultima vreme.

S-a uitat la mine cu atenţie, cu interes, şi chiar cu simpatie. Nu ştiu ce l-a impresionat, faţa mea mânjită sau actul de vitejie, fapt e că a fost de acord.

— S-a făcut.

— Mulţumesc, domnule director.

Asta a fost tot.

Şi acum, băieţi, cel care fredonează în cadă e adorabilul vostru San-Antonio. Comisarul îşi spune că viaţa e frumoasă.

Dacă ar fi ştiut ce-l aşteaptă, în loc să intoneze melodii de Jacques Brel, ar fi făcut mai bine să cânte ceva din Chopin. *Marşul funebru*, de exemplu!

○

Când debarc în salon într-un frumos halat de baie verde-migdală, mami îmi spune:

— Cât timp îţi făceai baia, ţi s-a adus asta.

„Asta” e un plic Air France şi-i cunosc conţinutul. Efectiv, înăuntru sunt două bilete clasa întâi tur-retur pentru Rio de Janeiro.

Félicie, care ştie la ce să se aştepte, mă întreabă cu o voce voit indiferentă:

— Pleci în vreo călătorie?

— *Yes*, mami. Mâine dimineaţă.

— Încotro?

— În Brazilia.

— O Dumnezeule! Aşa departe?

— De ce chiar aşa departe, doar douăsprezece ore de zbor cu avionul, mami. În zilele noastre nicăieri nu mai e departe.

Scutur biletele care de pe acum parcă ar vrea să-şi ia zborul.

— De altfel, nu plec singur, adaug eu.

— Te însoţeşte domnul Bérurier?

— Nu.

— Atunci, domnul Pinaud?

— Nici. Vreau să-ţi fac o confidenţă, plec cu o femeie.

Roşeşte un pic, surâde şi-mi spune plecând ochii:

— E o călătorie… de plăcere, dragul mamii?

— *Fifty-fifty*. O misiune specială, dar care-mi va permite să fac şi un voiaj frumos cu o femeie pe care o ador.

Roşeaţa ei se accentuează, aprinzându-i obrajii.

— Ah! ce bine! Nu mi-ai vorbit până acum nimic. Şi e interesantă persoana respectivă?

— Nu cunosc pe nimeni în lume care să fie mai interesant ca ea, mami. Fiindcă tu eşti aceea!

De data asta Félicie a mea păleşte. Ochii ei blânzi încep să facă valuri.

— Ce tot vorbeşti acolo, Antoine?

— Ăsta-i adevărul, mami. Am ocazia să-ţi ofer o călătorie extraordinară în condiţii princiare şi nu intenţionez să o ratez. De obicei, când plecăm noi doi, ne ducem în Normandia sau, în cel mai fericit caz, pe Coasta de Azur. Măcar o dată să hoinărim şi noi dincolo de ocean…

Nepreţuita mea bătrânică e copleşită. Dar şi nehotărâtă. Vag înspăimântată.

— Brazilia! La vârsta mea!

Nu-i grozav ca reflecţie? Brazilia la vârsta ei!

— Eh, mami n-o face acum pe străbunica, nu-ţi stă bine. Ce-ţi închipui, că Brazilia şi avioanele sunt rezervate numai celor tineri? De câte ori fac vreun zbor, găsesc alături de mine o englezoaică bătrână sau vreo americancă văduvă, care ţi-ar putea fi bunică. Te rog, fără complexe.

Clatină din cap, nu prea convinsă.

— Aşa departe, nu-s obişnuită, înţelegi?

— Ai să vezi ce repede ai să te acomodezi!

Şi atunci, Félicie are o reacţie care m-a bulversat. Începe să plângă. Nu hohote afectate şi ridicole, o, nu! Lacrimile unei emoţii înduioşătoare. Mă cuprinde de gât, îşi lasă capul pe umărul meu şi-mi şopteşte:

— Cât de bun e Dumnezeu cu mine că mi-a dat un asemenea fiu, Antoine!

Aşa-i mami. Nu pomeneşte de Dumnezeu decât atunci când e fericită; când totul merge ca pe roate, îi mulţumeşte. Dar niciodată nu ridică glasul împotriva lui când treburile o iau razna în microcosmosul nostru. Dimpotrivă, îl roagă. Dacă Dumnezeu ar avea numai clienţi ca Félicie ar putea şi el să organizeze referendumuri şi ar fi sigur să obţină un procent de sută la sută, fără ca miniştrii lui (de la culte) să racoleze adepţi la colţ de stradă şi fără a fi obligat să recurgă la apariţii penibile în ajunul scrutinului. Dumnezeu ar putea să-i lase pe fideli să creadă că el este Republica şi să-şi ia ca valet un papă de serviciu. Totul e chestiune de convingere ca în ciroză. Pentru ca un mit să reuşească, trebuie să existe un cadru. Unii ca Iisus, se bat în cuie, alţii ţi se arată în interior. Ce diferenţă există între crucea de pe Golgotha (mondenă) şi tuburile catodice, apolitice şi galo-romane ale televizoarelor, când e vorba să impresionezi masele?

— Lasă-l pe bunul Dumnezeu în pace, mami, pe fiul tău l-ai tricotat singură. Ştii că întotdeauna ai copiii pe care-i meriţi. Mergi şi pregăteşte valizele, şi ia lucruri uşoare că acolo-i vară.

Se desprinde de mine.

— Vară!

— Sigur. Am să-ţi spun chiar şi altceva: o să ajungem exact în perioada Carnavalului. Recunoaşte că atunci când îmi pun mintea fac treburile pe cinste!

CAPITOLUL IV

E pentru prima oară că mama zboară cu avionul; şi, în mod fatal, îi este puţin frică. Când autobuzul de pistă ne aduce în faţa Boeing-ului se opreşte pentru o clipă, înainte de a se îndrepta spre aparat. Se uită la el cu o privire neîncrezătoare şi mă întreabă:

— Eşti sigur că un monstru ca ăsta poate să zboare?

— Ca o pană, o asigur eu. Ţie frică?

— Oh! cu tine, fiule, pentru ce mi-ar fi frică?

Şi totuşi, urcă scările metalice cum ar păşi pe treptele unui eşafod, în mantoul ei din stofă gri, cu pălăriuţă din fetru străbătută de un ac cu gămălie neagră, Félicie a mea arată ca o provincială. Nicidecum madona sleeping-urilor! Parcă ar fi o damă de companie (de bună companie).

O stewardesă fainâ, blondă şi zâmbitoare ne recepţionează. Îi ia mantoul mamei, îl păturește cu grijă şi-l aşează în plasă. O las pe mami spre hublou şi-i explic cum să-şi fixeze centura de siguranţă.

— Şi când te gândeşti că am apucat tramvaiele cu imperială! suspină ea.

Doamne, că repede se mai schimbă lumea!

Când fâşneaţa stewardesă ne aduce tava cu bomboane care preced decolarea, Félicie îi mulţumeşte călduros.

— Foarte drăguţ din partea dumneavoastră, domnişoară, într-adevăr, nu ştiu dacă ar trebui să îndrăznesc!

Mă aplec spre urechea ei şi-i şoptesc:

— Of! mami, nu ne aflăm la ceaiul oferit de subprefectură; intră în obligaţiile companiei Air France. Şi ai să vezi că ai să mai primeşti cadouri…

Îi vorbesc mult ca s-o fac să nu bage de seamă neplăcerile decolării. Dar aparatul se desprinde de pistă fără probleme într-o caldă ambianţă muzicală; şi, nici nu şi-a atins altitudinea de croazieră, că stewardul îşi face apariţia cu şampanie Dom Pérignon, senioralã.

Félicie e copleşită.

○

După prima cină, legănată de zumzetul motoarelor, mama adoarme cu mâinile împreunate pe pântec. Mă ridic cu grijă ca să dau o raită pe la bar. Din ce în ce mai mult, transporturile aeriene rivalizează în viteză şi confort, astfel că într-o bună zi, prima o va neutraliza pe cea de a doua. La ce ar mai servi terenurile de tenis, piscina, bowling-ul şi sala de dans, dacă avioanele vor parcurge ruta Paris-New York în zece minute? Şi asta n-ar fi decât o etapă, o să vină ziua în care înainte de a adormi, aşa cum ceri prin telefon să fii trezit la o anumită oră, ai suna o companie specializată, spunând cam aşa ceva: „Aici numărul matricol 188113 seria Q, vă rog să mă treziţi mâine dimineaţă la Honolulu, la opt!”

Atunci vom merge numai pe cartele perforate, băieţi. Omul va ajunge să suprime distanţa şi să realizeze instantaneisme, e limpede ca bună ziua, promis, jurat, subscris! O să ne deplasăm pe unde scurte, fără alt efort în afara celui de voinţă.

Toţi, abonaţi la I.B.M., flăcăi! Electronificaţi din cap până-n picioare, credeţi-mă. Cu butoane peste tot, precum acneea juvenilă a unui robot!

Asta ni se pregăteşte, asta ni se elaborează. O să aibă noroc pruncii noştri când vor ajunge nişte idioţi bătrâni! Chiar şi de pe acum n-au de ce să se plângă. V-aţi uitat la parchingurile liceelor? Dintr-un foc vezi trei sute de maşini şi douăsprezece biciclete. Maşinile fiind ale elevilor iar bicicletele ale profilor. Se întoarce lumea cu fundul în sus, ascultaţi-mă pe mine!

Mă gândesc la toate astea de la înălţimea de douăsprezece mii de metri, aşezându-mă pe un taburet din bar. Stewardul mă întreabă ce doresc şi-i comand un scotch dublu. Avionul străbate un cer de azur.

Acolo unde ne aflăm noi, nu mai e de mult iarnă. Iarna-i doar razantă cu pământul; la altitudini mari, e întotdeauna vară.

Reactoarele fac zgomotul continuu al unui torent. N-am decât să-mi închid ochii pentru a mă crede la Gstaad[8] cu Saana umflată de zăpezile de peste an,

[8] Staţiune estivală şi pentru sporturile de iarnă din Elveţia (n. tr.).

galopându-mi pe sub ferestre.

Îmi golesc paharul şi mă pregătesc să părăsesc barul când ceva mai mult decât straşnic îmi pătrunde în câmpul vizual. O tânără, fraţilor, care ar face bine să nu se ducă până la cabina de comandă, fiindcă altminteri Boeing-ul ar începe să descrie pe cer 8.888 în majuscule de fum. Tipa de care vă vorbesc e înaltă, suplă, cu nişte sâni care s-ar potrivi ca o mănuşă pe mâinile mele. Poartă un pantalon strâmt, bleu ca cerul (potrivit cu circumstanţele), cizmuliţe dintr-o piele fină, care-i urcă mai sus de genunchi şi o bluză din mătase albă. E brunetă cu plete lungi. Are ochii limpezi, nu tocmai verzi, mai curând galbeni, genele îmi par să fie naturale în ciuda lungimii. Ţine la subsuoară un soi de comedie albă, pe care, dacă aş muşca-o de coadă, ar începe să latre dovedindu-se a fi un derivat de câine. Se apropie de bar, se instalează pe taburetul vecin cu al meu şi-i spune barmanului că ar prefera un manhattan, toate astea cu accentul englezesc al unei franţuzoaice care ţine morţiş să treacă drept britanică. O bomboană, ce mai! Stil: ori te îmbraci cu gust ori dă-o în pălăria mea (tăiaţi literele inutile, mersi).

Îşi depune pe tejgheaua de acaju comedioarea aia albă care se clatină pe picioare. Nu m-am înşelat: e într-adevăr vorba de o potaie. Probabil costă o avere, larva asta cu păr, cât despre pedigriul ei, cel al reginei Angliei trebuie că se aseamănă cu fişa de stare civilă a unui copil găsit.

— Ce drăgălaşă vietate! mă extaziez eu, întinzând mâna spre animal.

Scârba, care făcea impresia că ar fi sub efectul unui anestezic, mă muşcă de deget fără să profereze nici un sunet. O serie de perle roşii îmi punctează arătătorul. Dacă m-aş asculta, aş zdrobi viermele ăsta cu o lovitură de pumn; dar forţa unui bărbat puternic constă în a se domina.

— Lui Uku nu-i plac bărbaţii! grăieşte frumuseţea în cizme, destul de sec.

— E un punct pe care-l avem în comun, o asigur eu binevoitor, oprindu-mi sângele cu batista.

Tânăra zâmbeşte snob. Nu cu sclifoseli din astea risc eu să agăţ o puicuţă, credeţi-mă.

Tot ce mă indispune la alde Marie-Chantal, e gravitatea lor. Fandositele astea se cred dezonorate dacă dau drumul unui râs sănătos. Le cunosc eu fasoanele şi am oroare de ele! Poţi să-ţi pui la bătaie toată artileria de bancuri, poţi să te pictezi în verde, să le gâdili cu o pană de păun, să li-l aduci pe De Funes, să le citeşti cărţile mele, să le arăţi fotografia domnului Couve de Murville[9] în şpilhozen, tot ce-ai putea obţine ar fi doar o grimasă hepatică.

În fond, snobismul nu vine de la ficat? Nu se trage dintr-o constipaţie rebelă… Dacă aş fi doctor m-aş simţi îndemnat să studiez chestiunea. Aş vrea să le explorez colonul acestor demoazele sclifosite, să le fac clisme prin toate orificiile ca să mă asigur că nu-i pe undeva vreo obstrucţie care le provoacă toate nazurile. Când o fată de douăzeci de primăveri, admiteţi că nu-i deloc

[9] *Couve de Murville* (1907) – om politic francez, ministru al afacerilor externe şi mai târziu, prim-ministru (n. tr.).

normal, îşi bâţâie fundul cu un aer auster, exală suspine mai să zburlească o turmă de cerbi[10], vorbeşte strângându-şi guriţa ca un cur de găină şi se crede obligată să cuvânteze cu accent englezesc, ei? Dacă nu-s organele ventrale cele care o iau razna, atunci o fi vreo dereglare glandulară, fetelor! Trebuie să dea fuga la un speolog cu masa în cârje pentru explorări intime. În cazul în care răul nu se trage de la tărtăcuţă; da, asta trebuie să fie: colivia cu sticleţi! Îşi povestesc între ele tot felul de chestii în vistavision, puse în scenă de Maiestatea sa Arondismentul XVI, unul dintre ultimii suverani ai Franţei. Ele îşi imaginează că standing-ul e geografic. Sărmanele!

Tovarăşa mea de drum e fardată ca pentru a înfrunta nişte reflectoare de televiziune. Are un strat de fond de ten mai gros ca cel al lui Ugène Hérald când ni se prezintă pentru o mică repriză de Francezi şi Franţuzoaice, seara, între foileton şi brânză. În plus, ochii îi sunt subliniaţi cu verde. Un verde intens, veninos, bine întins. Când îşi închide pleoapele, puicuţa, probabil că seamănă cu Drakula. Toate astea, reţineţi, n-o împiedică să rămână foarte nostimă. Sunt sigur că o duduiţă ca ea ar putea fi foarte apetisantă doar cu o mănuşă de baie şi o prăjiturică sub botişor.

— Are temperament, nu? declar eu sugându-mi degetul; ce rasă e?

— Un yesmaâme buclat regal, îmi răspunde ea plictisită, aşa cum i te adresezi unuia care te întreabă pe unde s-o ia, în momentul când tu alergi după autobuz.

— Magnific! declar eu. E al doilea pe care îl văd. Amicul meu, Frank Sinatra, are şi el unul, dar al dumneavoastră e mai frumos.

Dintr-o dată, tipa în cizmuliţe manifestă faţă de mine o răbufnire de interes.

— Îl cunoaşteţi pe Sinatra? exclamă ea.

De unde reiese că în viaţă e mai indicat să fii psiholog decât jandarm. Ce-i drept, îţi miros mai puţin picioarele, dar te poţi face totuşi interesant, dragii mei.

— O să fie tare necăjit! îi răspund evaziv.

Răspunsurile evazive sunt cele mai indicate, pentru că ele lasă de înţeles tot ceea ce nu îndrăzneşti să inventezi.

— E pentru prima oară când întâlnesc pe cineva care-l cunoaşte pe Sinatra, răspunde fermecătoarea fată, ce fel de om e?

Ia uite! şi-a dat uitării accentul britanic.

— Minunat! răspund eu din nou laconic, fiindcă vorbesc curent limba modernă din arondismentul şaisprezece, aş putea chiar s-o şi citesc.

— Zău! exclamă ea. Şi în particular?

— Extraordinar!

— Nu se poate!

— Parol!

— E chiar aşa de sexy? îi dă repede cu gura fetiţa.

---

[10] O turmă de cerbi, poate că-i un pleonasm; dar fără pleonasme, cum s-ar putea face înţeles un scriitor? Prostia omenească ne-a constrâns la sinonime (n. a.).

Să pui la îndoială pentru a declanşa laude mai bogate, e un procedeu clasic. Trebuie să o servesc astfel încât s-o încânt. Să-i fac universul extatic să freamăte.

— Şi mai şi! îi răspund.

— Cum adică?

— Are un potenţial de senzualitate teribil.

Tânăra salivează cu dificultate.

— Lumea vorbeşte că ar avea două piscine…

— El e cel care a răspândind zvonul, din modestie; în realitate, are optsprezece.

— Ei, asta-i!

Încep să număr chipurile pe degete, mişcând din buze cu ochii întredeschişi. După o clipă de bolboroseală, ridic progresiv tonul:

— … piscina cu şampanie, fac paisprezece, cea cu nuferi, cincisprezece; cea a pastorului când trece să-şi primească cecul de o sută de mii de dolari, destinaţi cheltuielilor cultului, şaisprezece, piscina şoferului, şaptesprezece, şi piscina câinelui, optsprezece; sigur că da, n-am greşit!

— Şi spuneţi că are şi el un yesmaâme?

— Franky nu are decât yesmaâmi. Ăsta-i al patrulea. Precedentul a murit de oreion; dacă v-aş spune că l-am văzut plângând la înmormântare! I-am atras atenţia prinţului Rainier[11] care era alături de mine în cortegiu: „Frank, i-am spus, are o voce de aur, dar o inimă de catifea”.

O uşoară umiditate străluceşte în privirile tovarăşei mele de Boeing, îşi strânge-n braţe javra care-i trage o limbuţă pe nas.

E cineva care se strâmbă de râs: stewardul. Nu se mai poate abţine domnul Air France. A încercat tot ce s-a putut: să tuşească în batistă, să-şi slăbească şireturile de la încălţări, să aranjeze sticlele. Până la urmă se evacuează cu spatele ca să-şi ascundă râsul nebun care-l zguduie.

— Lucraţi în domeniul *show-business*? mă întreabă fata.

Îmi place când o maimuţă ca asta îmi pune întrebări; e o dovadă că am acupunctat-o unde trebuia!

— Nu, fac eu, sunt reporter principal.

— La ce ziar?

Râd cu superioritate:

— Aparţin unei reţele americane Deconing Rewriting Corporation.

— Şi lucraţi şi cu ziarele franţuzeşti?

Mă strâmb uşor.

— În loc să-mi golesc coşul de hârtii la o pubelă, îi expediez conţinutul lui *France-Soir* sau lui *Figaro* ca să le mai asigur şi lor din când în când câte o primă pagină mai acătării…

Se uită acum la mine cu nişte ochi căscaţi la maximum.

— Şi în ce domeniu lucraţi ca reporter?

---

11 *Rainier al III*-lea (1923) – prinţ de Monaco din 1949 (n. tr.).

Clatin din cap.

— E secret, dar dumneavoastră vă pot spune: mi-am asigurat exclusivitatea mondială privind operaţia papei.

— Papa a fost operat?

— Dar să nu mai spuneţi la nimeni fiindcă noutatea nu-i încă de notorietate publică. Imaginaţi-vă că Sfântul-Părinte a început să-şi schimbe sexul, fenomen de osmoză. L-a apucat din clipa în care a îmbrăcat roba albă şi şi-a pus pe deget inelul pontifical. Vă daţi seama ce panică s-a stârnit în sfântul colegiu! Realizaţi situaţia: un suveran pontif, căruia să i se scrie în aceşti termeni: „Prea Sfânt-părinte şi Dragă Doamnă”…

Domnişoara binevoieşte să surâdă.

— Sunteţi haios, mă asigură ea cu vocea pe care o foloseşte pentru a anunţa că tata-mare nu mai apucă dimineaţa. Mergeţi până la Santiago?

— Oh! nu, Chile e o ţară prea îngustă şi mie îmi place să mă simt în largul meu. Cobor la Rio.

— Şi eu, se bucură ea.

Am impresia, băieţi, că mi-am plasat foarte repede relaţiile pe orbită. O fărâmă de lăudăroşenie, o măsură de excentrităţi, o cojiţă de ochi leşinat şi treaba-i gata!

— Călătoriţi singură? o întreb.

— Da, mama avea o migrenă.

— De plăcere? insist eu.

Fata pune botişor.

— Nu tocmai, probleme de familie. Când datoria o cere, nu-i aşa, trebuie să mai treacă şi de la tine.

— Pariez că familia dumneavoastră are interese în Brazilia şi că…

Mă opreşte cu o energică clătinare a capului.

— Absolut deloc. Mă aflu oarecum, dacă vreţi, în situaţia domnului Maufrais care a explorat Amazoanele în căutarea fiului dispărut. Eu am plecat în căutarea tatălui meu.

— Tatăl dumneavoastră? mă mir eu, şi pe drept cuvânt, am impresia.

— Sunt fiica lui Martial Vosgien, omul politic refugiat în Brazilia.

Unul care-şi răstoarnă scotch-ul dublu pe amândoi cracii pantalonului, e inteligentul la superlativ San-Antonio, frumoasele mele! Să mi se servească o asemenea veste exact în clipa în care trăgeam din biberon e diabolic într-un fel, nu? Riscam să-mi înghit cubul de gheaţă, nici mai mult, nici mai puţin. M-aţi vedea după aceea înghiţind mucuri incandescente ca să-l topesc?

— Sunteţi domnişoara Vosgien!

— Da. Carole Vosgien! Imaginaţi-vă că tata a dispărut. Ne scria cu regularitate şi pe urmă, dintr-o dată s-a terminat, nici o veste. Prietenii lui din Rio sunt incapabili să ne spună ce i s-a întâmplat: îngrijorător, nu?

Vorbeşte despre toate astea aşa cum ar vorbi despre o canastă. Pentru ea e un simplu fapt divers, pretextul pentru o călătorie frumoasă.

I-l arăt pe Uku, care se zbenguie cu cilindrii uitaţi pe bar.

— Pe ajutorul dulăului ăsta contaţi ca să descoperiţi urma lui tăticul? o întreb.

○

Eu, care mă dau în vânt după felurile de bucate gătite în unt, ţin ca anchetele mele să fie bine unse. Când totul se armonizează din capul locului, e semn bun, cum zicea Saint-Saëns (al cărui cel mai dezvoltat simţ era al auzului). Or, în cazul care ne interesează (sper cel puţin să vă intereseze în egală măsură), totul se îmbucă ca pe o frescă întru gloria sodomiei. Vă prindeţi cum stau lucrurile, gogomanilor: Bătrânu îmi propune o misiune care depăşeşte cadrul activităţilor mele, iar eu o refuz. Pe urmă, un partizan al lui Vosgien mă contactează pentru a-mi cere să-l găsesc pe cel în cauză, dovadă că el a dispărut cu adevărat; accept să acţionez dar numai în interesul lui Martial. Iau avionul şi prima persoană pe care o întâlnesc e fiica dispărutului. Formidabil! ai toate motivele să te laşi prin testament muzeului de Ştiinţe Naturale pentru a continua să le epatezi pe femei şi după ce ţi-ai dat obştescul sfârşit, nu?

Îmi ling materia cenuşie, scumpelor.

San-Antonio al dumneavoastră îşi zice că dacă eşti băftos, eşti băftos toată viaţa. Întotdeauna mi-a surâs norocul, şi iată că o ţine-ntruna! Dintr-o dată, femeiuşca asta care mă tenta devine un obiectiv profesional. Trebuie s-o orizontalizez, ca s-o pun în oala mea împreună cu toate uneltele de muncă. Se tot spune că nu trebuie să amesteci distracţia cu sarcinile de serviciu. O fi adevărat în import-export, în mezelăria fină sau la trapezul zburător, dar la noi, luptătorii din umbră (oh! că bine mai e zis) e cutotulaltfel[12], adesea fiind obligaţi să ne construim anchetele aşa cum castorii îşi construiesc blocurile. În conjunctura actuală, treaba nu mi se pare deloc să semene cu o pedeapsă, credeţi-mă.

— Deci, nu v-aţi însoţit tatăl în exil? atac eu.

— Nu, îmi terminam studiile la Bouffemont, iar mama a trebuit să rămână la Paris din cauza kinetoterapiei. A dat peste un băiat formidabil. Numai masajele lui deosebite îi liniştesc migrenele violente.

Îmi dau seama de aici. Mi le imaginez teribil de deosebite masajele în chestiune. Decât să joace un rol de proscrisă, a preferat să fie unsă la domiciliu, madam Vosgien. E liniştită când îşi tratează celulita şi, dacă sună cineva la uşă, cel puţin e sigură că nu-i omul ei care soseşte pe nepusă masă.

— Şi spuneţi că tăticul a dispărut?

— Într-un mod foarte ciudat, îngână Carole, mângâind blana lui Uku. Mama şi cu mine suntem convinse că a fost ridicat de agenţi clandestini!

— Aha!

— Politica e cea care l-a pierdut pe tata; în epoca noastră nu mai e loc pentru un cavaler Bayard.

---

12 Notă pentru linotipist: lasă-l rogu-te într-un singur cuvânt, e mai vesel aşa, şi nu schimbă întru nimic consonanţa (n. a.).

— Şi cum s-a operat această dispariţie?

— Într-o dimineaţă, a ieşit din casă pentru a-şi cumpăra cărţi de la librăria franceză din Rio. Şi nu s-a mai întors. Sunt foarte pesimistă.

Ca să fiu sincer, nu prea pare s-o mişte presupusa răpire a bătrânului ei. Fata asta, parol, ar fi în stare să-şi pună cortul pe mormântul părinţilor ei pentru simplul motiv că-i umbră şi vederea mai frumoasă. Mie, dacă mi-ar fi răpită Félicie, aş zgâria zidurile! Ce ciudată *family* şi Vosgienii ăştia. Mă prind eu unde-i punctul lor vulnerabil! El, un exaltat, un cavaler luptând cu morile de vânt. Nevasta i se consolează cu masori musculoşi. Iar între ei, copila care învaţă cei indiferenţa şi devine o sclifosită…

— Unde trăia în Rio?

— Într-o casă cu chirie împreună cu o secretară bătrână şi cu locotenentul lui.

— V-aţi dus să-l vedeţi de când e în exil?

— Niciodată!

— Dar mama?

— Nici ea. Ce părere aveţi, Brazilia nu-i peste drum!

Şi totuşi, fidelii şi-au urmat liderul politic!

— Ce spun cei din preajma lui?

— Îşi rod unghiile şi ne-au cerut să venim pentru ca un membru al familiei să fie la faţa locului pentru a reclama o anchetă oficială şi a agita puţin apele la poliţia braziliană.

Şi atunci, Carole a plecat la drum cu potaia ei de sofa, cu cizmele de şapte kilometri şi accentul englezesc intermitent.

— Am putea să ne mai vedem la Rio? sugerează ea. Dispariţia tatei n-ar fi pentru dumneavoastră un subiect bun de anchetă?

Ei, ce ziceţi, băieţi, s-ar părea că acţiunile mele continuă să urce. Uite că domnişoara Auteuil-Passy îmi propune brusc exact ceea ce eu mă pregăteam să-i cer discret. Nici nu mai ai nevoie să vorbeşti pentru a fi servit. Ah! că bine se mai ticluiesc treburile pe Air France!

Îmi stăpânesc satisfacţia.

— Să vedem, fac eu cu un aer mai curând politicos decât interesat.

Fata îşi încruntă sprâncenele.

— În străinătate, tata nu-i o vedetă?

Îmi compun un zâmbet pe care aş vrea să mi-l pot admira într-o oglindă, atât îl simt de măsurat; în acelaşi timp indulgent, înduioşător ironic, compătimitor şi patern.

— Ascultă, inimioaro, depinde ce înţelegi prin străinătate. Eu nu spun că la Monaco sau poate chiar la Geneva nu se ştie cine-i Martial Vosgien, dar fii convinsă, cu excepţia generalului de Gaulle, politica franceză nu pasionează pe nimeni.

— Oh! totuşi, se bosumflă Carole, care nu aprecia la tatăl său decât celebritatea.

— Am să-ţi dau un exemplu, insist eu. Ştii care-i numele preşedintelui

republicii braziliene? Nu! Nici eu. Totuşi, Brazilia e de cincisprezece ori mai mare decât Franţa, cu o populaţie de două ori mai numeroasă, şi noi doi suntem mai curând nişte persoane civilizate. Şi atunci, de ce ai vrea să fie cunoscut în alte ţări numele unui politician francez, sub pretextul că este duşmanul declarat al regimului? Acestea fiind spuse, mă grăbesc eu să trag concluzia văzând că fata scoate flăcări pe nas, am impresia că, bine adusă din condei, subliniind latura misterioasă, afacerea este poate susceptibilă de a interesa Deconing Rewriting Corporation…

Cărbunii aprinşi din privirea ei se acoperă cu cenuşă.

— Credeţi?

— Sper. Unde trageţi la Rio?

— Acasă la tata, pentru că dispune de o locuinţă şi de personal. Dar dumneavoastră?

— Păi, să vedem: la *Copacabana Palace*! arunc eu dispreţuitor. Aterizăm la orele 15, ora locală. Vrei să cinăm împreună?

— Oh! splendid! face ea spontan. Şi eu care mă întrebam cum am să-mi petrec seara! Pentru că, trebuie să vă spun că secretara tatălui meu nu-i prea amuzantă.

— Vrei să trec să te iau pe la ora opt?

— Perfect! aprobă ea pe un ton degajat.

— Atunci, dă-mi adresa dumitale.

Deşi o posedam pe cea a liderului politic, o mai notez o dată, precum şi numărul de telefon. Astfel, nu s-ar putea zice că duc lipsă de adrese! Tocmai terminam de scris când stewardesa blondă vine să ne anunţe că începe filmul. Aş avea chef să-i spun că al meu a şi demarat, dar mă mulţumesc să-i dedic un zâmbet seducător, pe potriva marilor croaziere, şi mă întorc la Félicie.

Mami se încruntă puţin când mă vede apărând pe urmele acestei tinere femei. Îşi zice că Antoine al ei nu-şi prea pierde timpul şi simt că încearcă o secretă mândrie maternă. Mamelor le place întotdeauna să-şi vadă odraslele bătând cărările parfumate ale virtuţii feminine. În această privinţă, trebuie s-o recunosc, n-am decepţionat-o niciodată. Félicie, şi-a considerat fiul întotdeauna harnic la treabă.

— Ai făcut cunoştinţe? mă întreabă ea, ca într-o doară, în timp ce stewardul derulează ecranul în capătul cărării.

Apucasem să-i povestesc bătrânei mele despre obiectul călătoriei. Aveam nevoie de aprobarea ei şi am obţinut-o. A socotit că fiul ei a procedat bine refuzând să-l caute pe Vosgien pentru unul sau altul ci operând doar cu titlul de asistenţă acordată unei persoane în pericol.

— Ghici, cine-i fata, mami, îi gânguresc eu în timpan.

— Vreo vedetă de cinema? presupune ea.

— Ai pierdut! E fiica lui Martial Vosgien!

Draga de ea a rămas năucită.

— Ia te uită ce coincidenţă!… rosteşte ea, privind-o pe Carole printre spetezele fotoliilor.

— E o fandosită dată naibii care s-ar părea să aibă tot atâta inimă cât trenul de aterizare al avionului nostru. I-am zis că-s un mare ziarist şi ea mi-a cerut imediat să scriu o serie de articole despre tatăl ei, adică, de fapt, despre ea. Se şi vede pe prima pagină a marilor reviste, în posturi studiate, cu javra ei oribilă.

Tac fiindcă a început filmul. E vorba de o frumoasă poveste de dragoste, cu multe lacrimi şi păr împrejur. Doi bărbaţi iubesc aceeaşi femeie. Sunt geloşi, amantul sfârşeşte prin a ucide soţul, dar femeia îl dă pe mâna poliţiei, fiindcă iubea în taină un al treilea, ea fiind cea care pusese totul la cale pentru a se descotorosi de cei doi imbecili.

Dacă aţi şti cât e de frumos, de mişcător şi în culori naturale! Când vizionezi aşa ceva, imediat îţi dai seama că femeile sunt nişte ticăloase. Că ne manipulează, bieţi nătărăi ce suntem!

Ceea ce zumzetul reactoarelor n-a putut face, filmul a reuşit admirabil; la a patra rolă am adormit buştean.

○

Abia am avut timp să facem precum Cristofor Columb strigând „Pământ! Pământ!” Abia am avut timp să ne spunem că tot ce se vede jos, apa aceea verde cu mustaţă albă, emailată cu un arhipelag de căpăţâni de zahăr e chiar Căpăţâna de Zahăr, şi am şi aterizat.

— Rio de Janeiro! murmură Félicie aşa cum se recită un poem.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL I

Taxiul nostru goneşte pe un bulevard larg, claxonând ca pompierii. Vremea e superbă, şi totuşi oamenii se plimbă cu umbrelele sub braţ. Félicie a remarcat.

— A început carnavalul? mă întreabă ea.

— Nu încă, de ce?

— Toată lumea asta cară câte o umbrelă de care nu se serveşte nici măcar ca să se apere de soare…

— Ştii, suntem într-o ţară tropicală, aici plouă adesea!

— Oh! totuşi! protestează mămica mea. Priveşte şi tu cerul cât e de albastru!

Mergem în lungul unor clădiri somptuoase ascunse de palmieri şi, după un tunel, dăm în Copacabana. Nu-i Rio cu adevărat, ci un nou oraş scânteietor, cu magazine luxoase, trotuare numai în mozaic alb şi negru, blocuri moderne.

Şoferul nostru cântă cât îl ţine gura, *because* tranzistorul lui agăţat de oglinda retrovizoare difuzează o samba. Pare fericit că trăieşte, că-i brazilian şi că-l conduce pe ilustrul San-Antonio şi pe scumpa lui mamă la *Copacabana Palace*. Iată-l că o ia la dreapta pe malul mării. Ce privelişte! Plaja se întinde cât vezi cu ochii, descriind o uşoară curbă. Oceanul se agită ca un animal în călduri. Valuri enorme în perioada rutului încearcă să se arunce unele peste altele într-o magistrală împroşcare de spumă. E plin de oameni bronzaţi şi de umbrele multicolore. Copiii joacă fotbal în nisip. Vânzătorii de zmee se ţin lanţ pe marginea bulevardului. Vând păsări din pânză cu siluete de rapace şi le lasă să zboare sus de tot în vântul care bate dinspre larg.

— Nu-mi închipuiam aşa, declară Félicie. Credeam că o să fie numai palmieri. N-ai impresia că-i mai puţin frumos decât pe Promenade des Anglais?

Mami are dreptate, şi eu găsesc că-i cam golaşă această arteră interminabilă, mărginită de clădiri care-ţi iau ochii.

Caruso de la volan pătrunde pe o peluză şi opreşte dinaintea uşii turnante a hotelului.

Ne ies în întâmpinare tipi galonaţi. Unul dintre ei vrea să ia valiza mare a Féliciei, dar bătrânica mea îi refuză serviciile cu un înduioşător: „Oh! nu vă deranjaţi, domnule, nu e grea” care-l descumpăneşte pe băiat. Ajunşi în holul de marmură, mami îmi suflă la ureche:

— Crezi că-i rezonabil, Antoine, să tragem aici? Sunt sigură că pe lângă gară am găsi hotele curăţele şi mai ieftine.

Încerc s-o liniştesc.

— În Brazilia, viaţa nu-i scumpă, mami. Şi, cu ceea ce mi-au dat tipii ca să-mi acopăr cheltuielile de deplasare, pot să-ţi ofer icre negre la toate mesele.

Iau un apartament: două camere-salon-*dressing-room*.

Încăperile sunt imense cu plafonul înalt (sau cu pardoseala jos), cu mobile pretenţioase, perdele grele, mochetă groasă ca un *green* de golf.

— Cred că ai să prinzi gustul luxului aici, îi zic mamei. Ai să arăţi ca o regină în voiaj.

Félicie zâmbeşte înspăimântată. Ca pentru o suverană e cam descumpănită, sărăcuţa de ea. În fond, mă întreb dacă am făcut bine s-o dezrădăcinez astfel. Sunt convins că în clipa de faţă, în pofida bucuriei de a mă însoţi, ea îşi regretă vilişoara din Saint-Cloud, ceara de parchet, dulceţurile, lamentările femeii de serviciu, şi grădina care pe timpul iernii e posomorâtă… Dovada, uite-o că oftează:

— Ştiu că am dezgheţat frigiderul, dar tu nu-ţi mai aminteşti dacă am lăsat uşa deschisă?

— Ai lăsat-o sigur, afirm eu cu neruşinare, fiindcă, din moment ce nu se mai poate schimba nimic, măcar s-o liniştesc.

Félicie scoate un strigăt.

— Doamne Dumnezeule!

— Ce s-a mai întâmplat?

M-am proptit cu coatele de balustrada balconului ca să mă satur de soare. Hărmălaia de pe plajă şi mirosul acru al mării urcă până la mine, îmbătătoare.

— Antoine, asta-i, mi-am adus aminte de ceva: am uitat fructele în compotiera din sufragerie. O să putrezească şi o să miroasă urât în toată camera.

— Ce fructe anume?

— Portocale şi banane.

— Stai liniştită, ar fi fost mai rău dacă era pepene galben! Portocalele au viaţă lungă, cât despre banane, cu cât sunt mai fleşcăite, cu atât îmi plac mai mult. Şi pe urmă, nu-ţi mai bate capul! Am venit aici doar pentru câteva zile…

— Te plictisesc cu prostioarele mele, nu-i aşa, fiule?

— Nicidecum, dar trăieşte şi tu puţin şi uită de grijile casei. Ai să fii aşa de bucuroasă când ai să le regăseşti! Eşti în Brazilia, mami, la *Copacabana Palace*. Mii de oameni din lumea întreagă visează să fie în locul tău acum şi când colo tu îţi faci sânge rău pentru câteva portocale!

— Probabil că mă consideri ridicolă, nu-i aşa?

O cuprind în braţe şi o legăn.

— Ah! nu, mami, niciodată n-am să te consider ridicolă. Dimpotrivă, eşti atât de tonifiantă!

Răsună ţocăitul câtorva pupicuri, apoi reacţionez.

— Bun, dar asta nu-i tot; eu sunt aici ca să muncesc. În timp ce tu desfaci valizele, eu mă duc să schimb nişte bani şi să iau primele contacte. Dacă ai să ai nevoie de ceva, cere prin telefon.

— Dar eu nu le vorbesc limba.

— Într-un hotel ca ăsta, vei găsi întotdeauna funcţionari care o vorbesc pe a ta. Pe curând.

O părăsesc cu păreri de rău; fiindcă într-adevăr e vorba de o părăsire. Félicie se simte complet pierdută în buticul ăsta imens. Seamănă cu o damă de companie venită să fie consultată de un medic specialist, al cărui decor o înspăimântă.

○

Chiar în clipa în care o pornesc pe culoar în direcţia ascensoarelor, percep ecourile unui tărăboi teribil în cealaltă aripă a etajului. Vociferări, ţipete, urlete, bătaie, furie dezlănţuită. Exclamaţii, interjecţii, suplicaţii! Lovituri înfundate. Lovituri desfundate. Personalul aleargă în pas de asalt spre locul scandalului, al seismului. Cameriste negre, cameriste cafea cu lapte, valeţi în livrea, gunoieri, liftieri, recepţioneri, bucătari. Se îmbulzesc şi clienţii, întrebându-se în engleză, portugheză, spaniolă, germană, italiană, franceză, olandeză, elveţiană, rusă, maghiară, arabă, hindustană, chineză, japoneză, congoleză, guyaneză, finlandeză în aparteu, ce se întâmplă. Presupun că ar fi o revoluţie, se tem de un cutremur de pământ, se sperie de un început de incendiu, speră să fie un asasinat.

Mă duc cu valul, mă las purtat, exportat, transportat. Şi eu vreau să aflu ce se întâmplă. Şi eu vreau să văd. Şi eu vreau să asist. Joncţiunea se realizează la locul tărăboiului. Dau din coate şi ajung în primul rând, acolo unde un baraj realizat din personalul hotelului interzice să mergi mai departe, delimitând raza de acţiune a sinistrului, localizându-l. Şi atunci, reuşesc să văd. Şi, după ce am văzut, asigurându-mă că nu sunt obiectul unor halucinaţii şi că simţurile mele funcţionează, decid că-s uluit peste poate. Ceea ce descopăr dă cu tifla raţiunii mele, o descumpăneşte, o dezarmează, o blochează, o stratifică, o dezamorsează, o ofileşte, o deshidratează, o imobilizează.

Tornada, valul uriaş, taifunul, revoluţia, incendiul e Bérurier, bunii mei prieteni. Aţi citit bine? Bé-ru-rier în persoană în carne, oase şi pielea goală! Fiindcă, în afara şosetelor găurite, Béru e nud. Nud ca un porc în galantar; pentru a-şi masca pudoarea, nu dispune decât de părul personal. Fără îndoială, acesta din urmă e lung; fără îndoială, buclat, dar nu-i suficient totuşi pentru a camufla robustele accesorii cu care l-a dotat natura! Iar acestea se agită în ritmul furiei sale! Clopote de îngropăciune care se zbat din răsputeri; îl biciuiesc pe fericitul lor proprietar, îl flagelează.

— Deschide, bătute-ar Dumnezeu! urlă Grasu, înnebunit de afluxul spectatorilor. Ce-o fi făcând iapa aia bătrână?

Bate în uşă cu pumnul şi cu piciorul. O loveşte cu fundul. Latră în gaura cheii al cărei mâner i-a rămas în palmă, biet trofeu cu neputinţă să i le eclipseze pe ale lui.

— Ai de gând să deschizi, vorbeşte, vacă ce eşti!

E vânăt din cauza furiei, a ruşinii, a sufocării. Dar uşa, în ciuda imprecaţiilor lui, rămâne închisă.

Îi curg sudorile până la periferie, îşi sparge glasul strigând. Multiplele lui cicatrice i se umflă.

— Dacă te ţii de glume, ai s-o încasezi, toanto! Sunt în pielea goală, pentru Dumnezeu, şi lumea se îmbulzeşte în jurul meu!

În cele din urmă, renunţând la verb şi judecându-şi gesturile cam prea timorate, Béru se trage înapoi cât poate. Cu umărul drept încordat, cu şoldul ca un berbece, şarjează spre uşă şi, într-un urlet de kamikaze, o percutează şi o dislocă.

Mulţimea e străbătută de un frison. Ceea ce urmează nu se mai vede. Doar auzul ne mai informează asupra urmărilor impactului şi asupra probabilelor lui consecinţe.

Panoul de lemn s-a lipit de perete şi Bérurier şi-a continuat traiectoria, abia frânată de rezistenţa încuietorii.

Se aude zgomot de veselă spartă, de lemn rupt, de geamuri pulverizate, urlete de femeie. Mă precipit în viteză să aflu ce s-a întâmplat. Şi iată ce descopăr: o serie de uşi deschise, în fund de tot un geam scos din sănătate şi pe urmă un balcon peste balustrada căruia se apleacă o damă în chiloţi negri. Ea e cea care urlă. Dau fuga înăuntru. În cameră, o masă pe rotile cu puţin mai înainte plină cu de-ale gurii a îngenunchiat ca un dromader pe cale de a fi încărcat. Farfurii goale, băltoace de sosuri, oase de peşte, oase de berbec, coji de fructe, decorează acum mocheta în culoarea tabacului.

Păşesc peste acest relief şi ajung în balcon. Dama, verde de emoţie, cu sânii opulenţi în poziţie de bătaie, îmi arată abisul. Plânge, se sufocă. Cu inima strânsă mă apropii de balustradă, aşteptându-mă la tot ce poate fi mai rău. E limpede că, mânat de furie, Béru a străbătut vestibulul, camera şi balconul, prăbuşindu-se în gol. Mental, încerc să-mi aduc aminte la ce etaj ne aflăm. Ce importanţă mai are! Şi unul ar fi destul să omoare un om care cade în cap, chit că acest cap este el bérurian.

Grasu meu trebuie că zace pe macadam, dezarticulat, sfărâmat, înspăimântător conglomerat de carne şi mâncăruri. Mă forţez să nu închid ochii, să suport realitatea atroce. Şi ce văd? Slavă cerului! Ce îndurare divină! Béru al meu, din ce în ce mai gol (şi-a pierdut o şosetă!) stă agăţat de enorma prăjină a unuia dintre drapelele care indică naţionalitatea clienţilor din *Copacabana Palace*. Şi acest drapel e german. Mă auziţi? German! Mii de mulţumiri războinicului vecin, ex-inamic, că a întins o mână de ajutor acestui obiect mai greu ca aerul! Béru se zbate ca un peşte mare prins cu harponul. Prăjina se arcuieşte, se îndreaptă ca un resort, imprimându-i prietenului meu zgâlţâieli din ce în ce mai neliniştitoare.

Jos, mulţimea se coagulează. Lumea de pe plajă părăseşte nisipul pentru a viziona cât mai de aproape spectacolul. La ferestrele hotelului apar chipuri. O englezoaică bătrână şi-a pus în funcţiune binoclul. Un zmeu, purtat de o briză ştrengară, vine să gâdile popoul gras al Maiestăţii sale.

— Ţine bine prăjina! îi strig eu.

Glasul meu îl face să ridice capul. Dă cu ochii de mine şi, de uimire, e gata

să slăbească strânsoarea.

— Ce naiba cauţi aici? îmi aruncă el.

Ăsta-i Béru, nu găsiţi? Gol puşcă (şi să fii gol, văzut de sus, înseamnă să fii de două ori); gol puşcă, ziceam, cramponat de un drapel din Copacabana, sub sute de priviri, încearcă totuşi să angajeze o conversaţie, sacul de ghips! Nu ar fi de mirare să mă întrebe ce mai face mama şi cine a câştigat meciul Franţa-Scoţia…

Din fericire, pompierii sosesc în mai puţin de cinci minute. Îşi montează scara enormă şi Grasu poate fi eliberat din acea situaţie precară.

Când a reuşit să-şi pună piciorul pe treaptă, smulge pânza drapelului cu o mişcare bruscă şi-şi confecţionează un soi de fustiţă prinsă de mijloc, după care începe să coboare pe scară cu nobleţea unei Cécile Sorel.

Abia şi-a pus piciorul pe valorosul pământ solid, că un tip gras cu monoclul înrămat în aur se aruncă spre el şi-l pălmuieşte din zbor. Tipul vociferează urât. Se prezintă: Otto Heckol, ataşat militar al ambasadei Germaniei la Rio; fost colonel de infanterie. Nu poate tolera ca un individ stupid şi excentric să folosească drapelul german în chip de slip. Şi toate astea, de faţă cu populaţia din Rio de Janeiro adunată sub pârâitul camerelor de luat vederi, care, deşi turistice, nu sunt mai puţin indiscrete.

Palma îl trezeşte pe Béru. Se eliberează din mâinile pompierilor care-l susţin, îl înhaţă pe herr Otto Heckol de nodul papionului şi-i plasează o lovitură de cap în falcă. Ataşatului îi sar dinţii din gură. Se risipesc pe trotuar ca nişte drajeuri mici. Neamţului i se umple gura cu sânge. Înghite. Se sufocă, scuipă, tuşeşte, lovit de apoplexie. E bătut pe spate, i se dă să bea bere de München ca să-şi vină în fire, i se deşurubează monoclul să se simtă mai în voie, i se descheie cămaşa, partea superioară a prohabului. Dintr-o dată balonul lui de rugby devine minge de fotbal.

Drapat tot cu stindardul de peste Rin, Béru pătrunde în hotel.

○

Abia atunci mă întorc spre femeia care ocupă apartamentul. E vorba de o persoană robustă, de vreo treizeci de ani, brunetă, plină de nuri, deloc sălbatică la aspect. Mă priveşte masându-şi sânii, ale căror sfârcuri se iţesc agresiv spre mine. Uşurată, îmi zâmbeşte.

— Sunteţi francez? mă întreabă ea.

— Până-ntr-atât că dicţionarul Larousse ar părea un anuar chinezesc pe lângă mine, drăguţă, o asigur eu. Deci, dumneata eşti prietena lui Béru?

— Îl cunoaşteţi?

— De parcă ar fi fost făcut dintr-o greşeală a mea, îi răspund (fiindcă, fie vorba între noi, Béru n-a fost *născut*, ci prost executat!).

Îşi suceşte vârful sânului de parcă ar fi căutat un alt post la tranzistor.

— Acuma ştiu! Sunteţi comisarul San-Antonio! Alexandre mi-a vorbit atât de dumneavoastră!

În timpul acestei replici, debarcă şi încriminatul, escortat de personalul hotelului. Concediază toată lumea cu un gest de monarh şi, de bine de rău,

aşează uşa dislocată în poziţia prevăzută pentru ea când se dorea a fi închisă.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, izbucneşte el, ce cauţi aici?

— Am fost informat că ai să te produci cu ocazia carnavalului într-un număr formidabil de acrobaţie, unic în lume, Grasule; n-am vrut să ratez o şansă ca asta!

Gagicuţa Enormului izbucneşte într-un hohot de râs pe care Majestatea sa îl întrerupe cu o palmă.

— Brută infectă! geme ea.

— Să-ţi fie învăţură de minte, ripostează Grasu. N-ai putut să-mi deschizi când bubuiam în uşă, nu? Bine îmi mai stătea pe culoar în costumul lui Adam.

— Nici măcar n-am ştiut că ai ieşit, bâzâie bruneta cu sânii ca nişte căpiţe. Îmi făceam baia de soare pe balcon, ascultând radioul; te credeam la WC!

Aruncând drapelul, Béru se degermanizează şi se prăbuşeşte într-un fotoliu.

— Lasă că ai să mi-o plăteşti tu! o asigură el.

După care se explică:

— Nu ştiu dacă ai remarcat, dar camera noastră face un colţ. Vream să merg la budă, deschid o uşă grăbit, fiind urgenţă mare, şi mă trezesc pe coridor. Nici n-am apucat bine să-mi dau seama, că un curent de aer mi-o şi trânteşte în fund. Nenorocitele astea de uşi de hotel, dacă apuci să ieşi fără cheie nu mai e chip să le deschizi. La început am încercat s-o strig pe Fernande, dar domnişoara surzise, nu m-a auzit…

— Între radio şi zgomotul de pe plajă ce-ai fi vrut să aud? protestează opulenta.

Bérurier se ridică şi se apropie de cucerirea lui. Îi mai arde o labă strigând:

— Ia zi, Fernande, unde mi te trezeşti tu de te fâţâi cu lăptăria în vânt de faţă cu toată lumea? Ce maniere crezi că-s astea?

— Îmi cer scuze! se bâlbâie Fernande, lipindu-şi palmele de sânii goi, din cauza emoţiei nu mi-am mai dat seama…

Se evacuează în sala de baie dârdâindu-şi posteriorul.

— N-arată rău deloc, puicuţa ta, admit eu, dar ce naiba căutaţi amândoi la Rio?

Béru se relaxează. Apucă o sticlă de vin brazilian de pe noptieră, îi smulge dopul dintr-o dată cu dinţii şi începe să gâlgâie cu poftă.

— Ieri, dacă îţi mai aduci aminte, m-a convocat Bătrânu…

— Da.

— Mi-a încredinţat o misiune…

— Să-l găseşti pe Martial Vosgien?

— Ezact, face Dolofanul, fără a manifesta admiraţie faţă de perspicacitatea mea; ştiu că tu ai refuzat. Bătrânu era destul de pornit împotriva ta!

— Şi?

— În ce mă priveşte, un ordin e un ordin! Nu-s un cerebral, nu fac crize de conştiinţă ca muierile…

Îmi mângâi uşor falangele spunându-mi că dacă Grasu continuă pe tonul

ăsta, o să deguste urgent nişte castane de *first quality*.

— Şi deci ai acceptat?

— Ezact.

— Şi Străbunu' ţi-a oferit un loc şi pentru Fernande? Curcănăria noastră ajunge ceva de vis dacă-şi permite să trimită gialaţii la capătul celălalt al lumii cu brancardele de salvare după ei!

O expresie de pişicher bătrân care vrea să vândă un cal de lemn drept vită de tracţiune îi luminează mutra.

— I-am turnat nişte gogoşi directorului, recunoaşte el.

— Te ascult…

— I-am zis că pentru o misiune aşa de delicată ar fi mai bine să fim doi şi să mi-l dea şi pe Pinaud. Şi a mers. Pe urmă m-am înţeles cu boşorogul să mă lase împreună cu Fernande. A fost prea încântat de un concediu nesperat. O să fie la zi cu şaradele dezlegate la gura sobii, ce părere ai?

— Frumoasă mentalitate, Grasule!

— Ce nu-ţi convine, mă rog? protestează Umflatul. Unde-i baiul dacă îmi fac singur treaba?

— Treaba şi Fernande! De unde ai mai pescuit-o şi pe nimfa asta?

— Din Saint-Locdu, satul meu natal. E fiica pădurarului de pe la noi. A venit la Paris să caute de lucru şi taică-su mi-a trimis un bilet de recomandare să mă ocup de ea în calitate de consătean.

— Şi te ocupi, nu te încurci, după câte văd, porcule!

— Cred că aerul natal mi s-a urcat la cap, recunoaşte cinstit Grasu. A fost o dragoste la prima vedere cu fata asta. Trebuie să-ţi zic că la Saint-Locdu eu sunt o personalitate. De când era mică a tot auzit vorbindu-se de mine, de parcă aş fi fost Marele Condé. Pe scurt, nici n-a apucat bine să-mi zică bonjur că şi-a şi dat chiloţii jos! Ne-am prins amândoi, ce vrei! Simţurile care colcăieşte! N-ai ce-i face!

Începe să zbârnâie telefonul. Fiind chiar lângă mine, Grasu îmi face semn să ridic. Sunt anunţat de recepţie că doi domni de la ambasada Germaniei doresc să-l vadă pe Bérurier în legătură cu regretabilul incident. Îi transmit celui în cauză mesajul şi acesta îmi spune să-i invit sus.

— Vine să-mi prezinte mii de scuze, declară bravul meu amic, trăgând pe el un slip şi un pantalon. E normal. L-ai văzut pe capul ăla pătrat care o făcea pe Kaiserul fiindcă mă drapasem în faldurile steagului lor? Ar fi trebuit, dimpotrivă, să fie mândru că un tip ca mine, Béru, acceptă să-şi pună drapelul lor pe cur. Numai de nu mi-ar ieşi furuncule! Dar mă rog, de vreme, ce şi-a dat seama de gafa lui, aş putea să şterg cu buretele.

Foarte distins, îmbracă o bluză de pijama ruptă în coate, îşi piaptănă părul cu degetele răşchirate şi cuvântează:

— Ia zi, încă nu mi-ai răspuns la întrebarea mea, tipule. Cum se face că eşti aici?

— Călătoresc cu titlu privat.

— Şi ai vrea să cred aşa ceva? Eu?

— Să zicem că lucrez în contul familiei dispărutului.

— Frumoasă mentalitate! mă parodiază el. Pariez că în curând ai să lucrezi pe cont propriu! San Antonio, filând o femeie adulată[13], m-am prins eu. Parcă-ţi şi văd cărţile de vizită sforăitoare cu joben şi lup din catifea, la fel ca pe operele lui Arsène Lutin!

Mă pregătesc să-l iau la trei păzeşte, când se aud ciocănituri foarte civilizate în uşă.

— Intră! tună Béru.

Invitaţia lui e urmată de o hodorogeală imensă. Dăm fuga amândoi spre vestibul pentru a descoperi aici doi domni bine îmbrăcaţi întinşi cât mi ţi-i gliganul peste panoul uşii. Amintiţi-vă, dragii mei, că aceasta din urmă, după vitejiile alexandrine, nu se mai ţinea în balamale, ci era doar sprijinită de toc. Împingând-o ca s-o deschidă vizitatorii au dărâmat-o, căzând şi ei peste ea.

Dacă vă imaginaţi tabloul, prieteni, veţi fi obligaţi să purtaţi un corset de fontă ca să nu vi se crape coastele! Pe jos e întins un domn bătrân cu părul alb care dă din mâini şi din picioare ca un crab în coşuleţul unui vânzător de peşte şi un tânăr înalt, slab cu ochelari care şi-a zobit nasul, lung şi decolorat la origine.

Spectacolul e atât de hazliu încât şi eu şi Béru izbucnim într-un formidabil hohot de râs. *Idem* şi Fernande, se deghizează în biscuit Gondolo la ieşirea din baie, înfăşurată într-un halat galben răpitor ornamentat cu un gigantic soare purpuriu. Trebuie să vă spun că cei doi inşi căzuţi pe burtă peste uşa dărâmată îţi gâdilă glanda şolticară. Ai toate motivele să ţi se ducă gura la urechi, băiete!

Dominându-mi accesul de hilaritate, mă apropii de cei doi comici şi le întind o mână de ajutor, pe care ei nici nu catadicsesc s-o bage în seamă, ulceraţi că se află printre oameni a căror şiră a spinării e aşa de flexibilă!

— Dacă-i vorba de o glumă, rosteşte bătrânul cu un accent atât de germanic încât pare căzut direct din ghearele vulturului bicefal[14], nu-i deloc reuşită!

— Ia ascultă, nu mai bodogăni, unchiaşule! îi sare ţandăra Grasului. Nu-i vina mea că forţaţi uşile deschise!

Apoi, luându-mă de martor:

— Ia uite la ei ce chelboşi este, verii noştri de-al doilea! Vrea să mai încaseze una peste bot, nu m-ar mira.

Îi lasă mărinimos pe cei doi culbutori să se tamponeze şi să se scuture de praf, după care îi întreabă:

— Bun, să vă aud mai întâi scuzele şi după aia comand un vinişor să vă reveniţi din emoţii. Pe aici, vinul rubiniu nu-i cine ştie ce bun, dar oricum seamănă mai mult a vin decât a pişat de măgar. Hai, să auzim!

Bătrânul se frânge în două.

---

13 Bineînţeles, Béru vrea să zică „adulteră”.

14 Ce forţă, ce vigoare în comparaţii! În ordinea preferinţelor mele, San-Antonio se plasează imediat după catalogul Manufacturii franceze (André Billy).

— Von Hograff! se prezintă el.

Tânărul său însoţitor face un pas înainte şi loveşte din pinteni:

— Jess Hommeil! rosteşte el cu aceeaşi voce răguşită şi arogantă.

Bătrânul ia cuvântul.

— Suntem prietenii colonelului Otto Heckol. Acesta, socotindu-se grav ofensat de dumneavoastră, domnule Bérurier, vă cere reparaţii şi ne-a însărcinat să-i fim martori.

Grasu care a omis să-şi încheie prohabul, îşi scarpină mărăcinii, se încruntă, ceea ce, cred că ştiţi, reprezintă pentru această fiinţă de elită indiciul unei puternice meditaţii.

— Reparaţii că i-am demolat proteza, presupun? ajunge să întrebe până la urmă.

— *Ja wohl*, face neamţul cu atât mai multă forţă cu cât cuvintele au fost pronunţate în germană.

— Ia ascultaţi aici, li se adresează Béru. Dacă i-am tras un cap tipului cu monoclu, am făcut-o pentru că el m-a pălmuit, nu?

— Oricare alt german demn de acest nume ar fi procedat la fel, herr Bérurîre, văzând ce-aţi făcut cu drapelul nostru!

Grăind acestea, se apleacă, ridică stindardul aruncat ghem la picioarele patului şi-l lipeşte de inima lui într-un gest ultragiat, care ar fi stat tare bine într-o expoziţie întru gloria Prusiei.

Această declaraţie îl agasează pe Dolofan.

— Ia ascultă, bunicule, articulează prietenul meu, picurând dezgust între fiecare silabă în parte, din drapelul vostru e mai indicat să faci un slip decât o batistă, în felul ăsta nu eşti nevoit să-l respiri. Dar n-are nici o importanţă. Trec cu vederea reacţia amicului vostru şi sunt gata să-i acord toate reparaţiile solicitate pentru proteza lui. Nu vă rămâne decât să-l duceţi la dentist şi să-mi trimiteţi factura, altceva n-aş putea să fac!

— *Was*? orăcăie Jess Hommeil către însoţitorul lui.

Cei doi domni strâng din pumni şi-şi ridică băţoşi bărbiile.

— Dacă n-aţi înţeles despre ce-i vorba, sunteţi un imbecil, herr Bérurîre, împroşcă cel mai în vârstă. Dacă-i o impertinenţă, veţi da socoteală!

— Ei fir-aş al naibii! Ce tot trăncăne boşorogul ăsta?! Ce se crede el, marele cancelar al Reihului? mă întreabă Bérurier, în imposibilitatea de a mai pricepe ceva.

— N-ai înţeles despre cei vorba, Béru. De fapt, colonelul Heckol te provoacă la duel şi ţi-a trimis martorii!

Grăsimea sa îşi curăţă un dinte cariat sugându-l, apoi un zâmbet larg îi despică mutra, aşa cum o lovitură de satâr despică un bostan.

— Un duel! cade el pe gânduri. Ar fi posibil aşa ceva? Ca în *Cei trei muşchetari*! Un duel, eu!

Se înfierbântă, îşi linge buzele, jubilează, tranzitează[15], se umezeşte, se

[15] În gramatica san-antoniană, verbul a tranzita înseamnă: a intra în transă (n. a.).

aprinde.

— Şi mă rog, în ce ar consta asta? întreabă el.

— Domnul colonel lasă latitudinii dumneavoastră alegerea armelor, rosteşte scârbit bătrânul. Vă propune plaja Castagnetta ca loc de întâlnire şi vă sugerează ca duelul să aibă loc la ora şase, mâine dimineaţă.

Majestatea sa se burzuluieşte.

— Şase dimineaţa, amicul vostru exagerează. Am venit la Rio în compania galantă a persoanei aici de faţă, declară el arătând-o pe Fernande, căreia îi prezint omagiile noaptea târziu, astfel încât la ora şase, şi fără doza mea de cafea, fiindcă am observat eu, pe aci sunt cam puturoşi chelnerii, risc să mă prezint cu ochii cârpiţi şi cu genunchii tremurând.

— Atunci la şapte! consimte von Hograff, ce armă alegeţi?

Am impresia, prieteni, că a venit momentul să intervin.

— Staţi aşa, domnilor, rostesc eu. N-aveţi impresia că aceste metode sunt perimate şi că, mai ales, că nu merită să acordăm întâmplării atâta importanţă?

— În ce mă amestec eu! protestează Béru, extrăgând astfel din Feydeau[16] replicile menite săi sublinieze demnitatea de om.

Dar eu îi impun tăcere.

— Luaţi în consideraţie faptul că domnul Bérurier, victimă a unui accident a trebuit să se ţină de ceea ce i-a căzut la îndemână, aceasta fiind prăjina gloriosului dumneavoastră drapel…

— Exagerezi, bombăne Grasu.

— Gura, tipule, n-ai venit aici s-o faci pe d'Artagnan, nu?

Se abţine, dar regretând foarte, iar eu continuu:

— Luaţi de asemeni în consideraţie faptul că domnul Bérurier, fiind gol trebuia să-şi ascundă părţile intime de privirile curioşilor. Dacă s-a servit de drapelul dumneavoastră e pentru că n-a găsit altceva pe care să pună mâna.

— Şi dosul! subliniază Nesuferitul.

— N-a uzat de drapelul dumneavoastră în calitatea lui de stindard, ci ca de o bucată de pânză providenţială. Ar fi procedat la fel dacă pavilionul ar fi fost francez, brazilian sau englez, sper că sunteţi convinşi?

Cei doi vorbesc între ei pe şoptite.

— Totuşi, reia von Hograff, acest domn la brutalizat pe colonelul Otto Heckol şi i-a compromis demnitatea.

— Totuşi, ridic eu glasul, colonelul a pălmuit un om abia scăpat dintr-o situaţie critică!

— A considerat onoarea germană profanată!

— Prietenul meu nici nu şi-a dat seama că drapelul cu care se înfăşurase era german! Cum apreciaţi dumneavoastră ca doi resortisanţi din marile noastre ţări, pe cale să se apropie între ele, să se bată în duel pe pământ

[16] *Georges Feydeau* (1862-1921) – scriitor francez de vodeviluri care speculează comicul de situaţii (n. tr.).

străin dintr-o simplă neînţelegere? Ce exemplu regretabil ar constitui acest incident pentru anumite ţări invidioase pe prosperitatea noastră vizibilă, şi pe noua amiciţie, ale cărei consecinţe nu pot fi decât benefice.

— Când te aude omul, parcă ar vorbi Bătrânu! afirmă Majestatea Sa, fără a preciza de care bătrân e vorba.

Diatriba mea pare să-i fi impresionat pe cei doi nemţi, care şoşotesc într-o parte. Fernande profită de timpii morţi ca să se apropie de eroul ei.

— Atunci, nu te mai baţi în duel? îşi exprimă ea regretul.

Ea naviga de pe acum pe alte tărâmuri, muza béruriană. Îl şi vedea pe viteazul ei cavaler spintecând războinici în armură. Nu se îndoia de victoria lui. E frumoasă credinţa, nu?

Cei doi germani, întrerupându-şi conferinţa expres, se întorc spre grupul nostru.

— Bine, declară cel mai tânăr cu un accent atât de pronunţat încât cu greu îl poţi înţelege.

— Herr Bérurîre săi prezinte în scris scuzele colonelului şi cu aceasta considerăm afacerea încheiată.

Îi adresez Grasului o mimică împăciuitoare pentru al determina să accepte propunerea în pofida amorului său propriu. N-a venit doar în Brazilia să se bată în duel cu nişte nemţi cumsecade, prea susceptibili.

Umflatul îmi face cu ochiul drept răspuns.

Îşi termină liniştit de încheiat pantalonul şi declară:

— Ascultaţi, domnilor, am să vă vorbesc ca de la om la om, din toată inima…

Trage aer în piept, ceea ce revine cam la doi metri cubi de oxigen, şi urlă de se zgâlţâie toate geamurile din cameră:

— Nu mă mai bateţi la cap cu colonelul vostru, cu mizeria voastră de drapel că dacă eu aş avea aşa unul ca emblemă mi-ar fi ruşine că sunt francez! Duceţi-vă şi spuneţi-i monoclistului vostru că-l aştept mâine pe plajă, la ora şase, dacă aşa îi face plăcere, şi că n-are decât să aducă ce arme o vrea, nici o disciplină nu mi-e străină! Şi încă ceva, bandă de neamuri proaste; după ce-i vin monoclului de hac, am să mă ocup şi de penele voastre, fiindcă aveţi nişte mutre veştede care îmi provoacă numai coşmaruri.

Îi şi cârpeşte o palmă răsunătoare celui mai tânăr dintre martori.

— Ţine aici un aconto, puştiule! Mâine îţi livrez toată solda. Cât despre tata-mare, am să-i trag un şut în fund ca să se mişte mai repede cu toată artrita lui. Hai, valea, verze împuţite! Altminteri vă bat ca la Stalingrad cât ai zice peşte.

Un uragan! Îi împinge brutal până în culoar, ridică uşa şi se întoarce roşu şi gâfâind, superb. Nu mai are timp decât să-şi deschidă braţele pentru a o cuprinde pe Fernande, care se aruncă de gâtul lui.

— O Alexandre! gângureşte ea, unui om ca tine, ştii, unui om ca tine!…

— Unui om ca mine…, rosteşte Bérurier, care nu se dă niciodată înapoi de la autoelogieri, unui om ca mine, puicuţo, se cuvine mai degrabă să i se

mângâie bucuroasele decât să i se spargă!

CAPITOLUL II

Nu ştiu de ce, dar acest incident îmi subminează dintr-o dată optimismul. Totul mergea bine, şi pe urmă fantezia béruriană ne pune beţe în roate.

— Eşti mulţumit de tine, Aramis? dondăn eu după ce lasciva Fernande şi-a întrerupt efuziunile.

— Perfect, afirmă Colericul. Dacă tu ai fi fost în locul meu ai fi procedat la fel, băiete. Nu, fără glumă, mutrele astea care au făcut atâta tapaj pentru bucăţica lor de pânză...

— Eşti aici în misiune. Deci, nu numai că-ţi tragi pe sfoară şeful suprem, luându-ţi cu tine metresa în locul unui coechipier, dar în plus, te pricopseşti cu trei dueluri mai înainte de a întreprinde cât de cât ceva. Când îţi spun că te joci dea d'Artagnan delimitez realitatea de foarte aproape, dragul meu domn!

Se scarpină într-o ureche.

— Ascultă, San-A. Nu mă priveşte decât pe mine dacă ies din cârpe la şase dimineaţa, nu?

— Mă priveşte în egală măsură şi pe mine, fiindcă ai să ai nevoie de martori. Eu nu-s decât unul, de unde-l iei pe al doilea?

— Nu-ţi bate capul, fac eu rost de unul în timpul serii.

— Şi dacă rămâi pe plajă, Grasule, cu un glonţ sau cu douăzeci de centimetri de sabie în osânză?

Ceea ce are Béru mai superb, aproape patetic e curajul său şi deplina încredere în sine.

— Uită-te puţin la mine, tipule! Eu, Béru, să mă las doborât de nemţii ăştia maniaci! Aş vrea s-o văd şi pe asta!

— Ancheta îţi merge bine?

— Să avem iertare, se întunecă el, secret profesional!

Simt cum mi se ofilesc timpanele.

— Ce-ai zis?

— Aici, ripostează Meschinul, nu mai eşti superiorul meu, San-A., nu primesc ordine de la tine. Anchetatorul de profesie sunt eu; tu te joci de-a amatorii şi n-am de gând să-ţi comunic rezultatele investigaţiilor mele. Întotdeauna mi-ai spus că nu trebuie amestecată slujba cu drujba. Rămânem prieteni în afara acestei afaceri; ce fac mă priveşte, ce faci te priveşte, corect?

Furios, mă îndrept spre uşa scoasă din ţâţâni. Dar, înainte de a ieşi mă întorc ca să-l biciui:

— Nu eşti decât un biet subaltern, Béru! Un tip cu mintea atrofiată! Grotesc! Un porc pestilenţial! Totuşi, la cinci şi jumătate mâine dimineaţă am să fiu în hol fiindcă nu vreau să pierd ocazia de a te vedea cu o sabie în burtă.

Mă evacuez, râzând în sinea mea de expresia lui plouată.

○

Soneria bâzâie o bună bucată de vreme mai înainte ca cineva să ridice

telefonul. În fine, se produce un declic, zbârnâitul încetează, dar nu se aude nici o voce. Totuşi, percep zgomotul slab al unei respiraţii prudente.

— Alo! spun eu.

După o ezitare, o voce de femeie articulează în portugheză câteva cuvinte pe care nu le înţeleg.

— Aş vrea să vorbesc cu domnişoara Vosgien.

Interlocutoarea mea renunţă imediat la portugheză ca să-mi spună în franceză că domnişoara Vosgien e plecată. O informez atunci că sunt un prieten de-al ei şi că am stabilit să cinăm împreună, în virtutea cărui fapt voi trece s-o iau. Femeia îmi răspunde „foarte bine" cu tot atât entuziasm ca în cazul în care ar fi fost anunţată că i se extrage un calcul de şase sute de grame din rinichi.

Am impresia că-i bătrâna secretară credincioasă, de care mi-a pomenit miss Carole.

Închid şi o pup pe Félicie.

— Ai bani, mami, mergi şi te plimbă, apoi ia masa într-un restaurant şic. E o *churrascarías* în strada din spatele hotelului unde se pot mânca, s-ar părea, toate sorturile de carne la grătar.

Îmi spune să nu-mi fac griji pentru ea şi mă întreabă cât valorează un „escudero". Îi răspund că de fapt se numeşte un cruzeiro şi că se schimbă patru pentru un franc.

Ca bună patriotă ce e, Félicie se simte mândră că moneda naţională e mai puternică decât cea braziliană.

Cum ceasul meu arată mai mult de şapte, o părăsesc pentru a-mi găsi maşina închiriată de hotel de la un birou de specialitate. E un simplu Volkswagen decapotabil, de culoare deschisă, al cărui motor prea obosit nu-i tocmai demn de elogii[17]. Portarul îmi explică pe unde se află San Conrado, suburbia în care locuieşte Martial Vosgien.

Practic, mergi în lungul malului mării pe tot parcursul. După Copacabana, oraşul se termină prin cartiere bizare, foarte hibride, unde se ridică construcţii modeme printre bidonviluri. După care se întinde o câmpie verde cu o mulţime de arbori exotici. Şi munţi stâncoşi pe costişele cărora se agaţă aşezări mizere, compuse din magherniţe cu acoperişul de tablă şi pereţi din lut, numite pe aici favelle. Aceste sate se leagă între ele prin drumeaguri înguste. Picior de alb nu pătrunde în ele. Unele dintre aceste favelle posedă electricitate şi se vede un furnicar de antene de televiziune deasupra colibelor. Contoarele electrice sunt grupate în exteriorul satelor, nimic nefiind mai stupefiant ca această pădure de stâlpi fiecare suportând câte o jumătate de duzină de cutii.

Se lasă seara şi lumina devine violet. Bidonvilurile formează ciorchine de luminiţe suspendate în aerul îmbălsămat. După un sfert de oră de drum, ajung în San Conrado. Abia un sătuc, mai degrabă o intersecţie unde se află câteva

[17] Vedeţi, fraze ca astea îmi plac mie (n. a.).

churrascarías sub cerul liber şi o staţie de benzină. Pe coasta muntelui, o imensă favelă îşi etajează luminile tremurânde, în timp ce jos proprietăţi bogate, în stil colonial, cu peluze frumos tunse, cu garduri vii pline de spini, palmieri, terenuri de tenis, cluburi hipice, sau de golf, conferă locului imaginea unei Anglii prospere. Brazilia e o ţară a veritabilei democraţii, băieţi. Bogaţi şi săraci trăiesc în vecinătate, în modul cel mai firesc din lume. Zdrenţăroşii îşi citesc ziarul pe treptele palatelor.

Aici, singura formă de rasism e impusă de către locuitorii bidonvilurilor, care se izolează deliberat în bordeiele lor împuţite şi inviolabile.

În realitate e vorba de o segregaţie a moravurilor. Ei vor să trăiască la periferia legilor şi nu acceptă din civilizaţie decât ceea ce le convine. Din cauza favelelor, Brazilia nu poate fi recenzată. Nu va deveni o mare naţiune decât după ce va extermina aceste termitiere, dar pitorescul va avea de pierdut ca întotdeauna când avansează buldozerele progresului.

Eh! ce ziceţi, dragii mei, n-aveţi impresia că vă documentez un pic! O fac aşa de bine pe călăuza că rămân cu gura căscată! Dacă Michelin ar citi pagina asta m-ar angaja urgent să-i fabric un ghid de anvergură, cu planşe în culori!

Locuinţa lui Vosgien se numeşte „Doce de Jaca" ceea ce este, s-ar părea, numele fructului de jaquier[18], arbore comun în Brazilia. Seamănă cu un enorm burete galben, mare cât o minge de baschet care creşte direct pe tulpina copacului. Ca un soi de tumoare urâtă, de care crezi la început că-i o ciupercă monstruoasă sau un formidabil cuib de viespii. E moale şi dulceag, puţin gelatinos.

Mă opresc la staţia de benzină şi-l întreb pe pompist într-o portugheză de manual de conversaţie unde se află „Doce de Jaca". Individul îmi arată un drum la dreapta şi mă anunţă că e chiar a doua proprietate tot pe dreapta. Îi zic un *obregado*, mulţumesc, îi introduc un bilet de bancă roz bombon în mâna lui neagră antracid şi o apuc pe drumul acela privat, cu o uşoară strângere de inimă. Mă tulbură puţin când mă gândesc că un tip atât de eminent ca Vosgien, parizian, şi-a petrecut ani de exil în acest colţ pierdut de lume.

În orice caz, casa lui e foarte frumoasă. O construcţie albă, precedată de o verandă largă cu colonade şi înconjurată de o grădină mare cu arbori de esenţă rară. Acţionez clopotul, dar zgomotul maşinii i-a şi alertat pe ocupanţii vilei. Un tip voinic în cămaşă albă cu mâneci scurte se apropie de poartă, cu un câine lup mare în urma lui. Dintr-o singură privire îţi poţi da seama că demna persoană face parte din rasa mercenarilor. Dintr-aceia care sunt gata să se bată indiferent unde şi pentru indiferent cine, cu condiţia să li se plătească voiajul. Are fruntea joasă, garnisită de un păr creţ, urechile lipite de cap, nasul străbătut de o cicatrice, buze groase, muşchi peste tot, puţină burtă datorată porţiilor zdravene de rachiu, şi acel aer sistematic ostil al oamenilor a căror meserie consistă în a face rău altora.

Privirea lui, aparent aţipită (datorită obrajilor bucălaţi) se prelinge asupra

[18] Arbore care creşte în regiunile tropicale, cultivat pentru fructele sale (n. tr.).

mea, măsurându-mă din cap până-n picioare.

— Salut! îi zic eu cu un maximum de antren în glas, sunt aşteptat de domnişoara Vosgien.

Încuviinţează şi-mi deschide fără a scoate o vorbă. Am anumite îndoieli privind naţionalitatea lui. Cazacul ăsta burtos să fie oare francez? Morfologic, mi se pare că da, dar poţi să ştii?

Închide în urma mea cu cheia şi mă ia spre casă. Dar, când ajungem în dreptul peronului, în loc să-l urcăm, el îşi continuă drumul. Îmi spun că domnişoara Furlifus culege probabil ananaşi în grădina de legume pentru cină şi continuu să mă ţin după el. Dăm ocol casei şi atunci descopăr un mic pavilion, anexă a dependinţelor pentru servitorime. Ce ar putea să facă demoazela într-un asemenea loc?

Insul deschide uşa micii construcţii şi se trage într-o parte pentru a mă lăsa să intru. Arunc un ochi peste umărul lui şi constat două lucruri: primul, că încăperea în chestiune e o spălătorie, al doilea, că-i goală.

— Ce înseamnă asta? îl întreb.

— Intră! îmi ordonă scurt gorila dar în franţuzeşte.

Îmi prind nasul între degetul mare şi arătător.

— Ia spune, bătrâne, îl iau eu repede, cred că nu ne-am înţeles bine; sunt un prieten al lui Carole Vosgien, nu spălătorul ei!

Nu mai am timp să pricep ce se întâmplă că el a şi scos un revolver. Îşi întoarce îndatoritor mutra neagră spre mine.

— Repede! adaugă el.

Încep să-l găsesc mai mult decât de prost gust. Chiar nu mă aşteptam la această primire somptuoasă. Dându-mi seama că n-am nici un interes (cel puţin pentru moment) să mă opun, intru în spălătorie. Mirosuri de săpun şi de rufe muiate plutesc în încăperea pătrată.

Gorila a intrat după mine. Închide frumos uşa, întoarce o dată cheia şi-i dă drumul într-un buzunar al pantalonului.

— O simplă verificare ca măsură de precauţie, mă anunţă dragul de el.

Se ţine de glume tipul.

— Ia ascultă, amice, nu crezi că ar fi fost mai indicat să-ţi exersezi verificările înaintea dispariţiei lui Vosgien? Presupun că eşti garda lui de corp, nu? Dacă da, n-aş avea motive să te complementez; mă întreb dacă ai fi fost capabil să supraveghezi laptele să nu-ţi dea în foc!

Tot capul îi freamătă. Pălind, nasul lui scoate la iveală o reţea de vinişoare albastre, deloc frumoase.

— Documentele! îmi ordonă el întinzându-mi mâna liberă.

— Lasă-te de bancuri, după câte ştiu, nu eşti în serviciul vămii!

Fiindcă, prieteni, fie vorba între noi şi abatele din Rio, nu ţin absolut deloc să-i fac cunoscută adevărata mea identitate. Cred că i-ar cădea tare greu dacă ar afla că sunt poliţist francez. Şi iarăşi cred, fără a fi foarte convins, că mă bănuieşte de pe acum.

Glasul îi devine la fel de suav ca cel al unui vânzător de peşte căruia o

gospodină îi reproşează că merlanul nu-i proaspăt.

— Dacă nu-mi dai actele, le iau singur, ai priceput?

— Nu-ţi mai forţa coardele vocale, camarade, îl calmez eu, ancrasate cum mi le imaginez, s-ar cuveni să ţi le menajezi. Sunt un prieten al Carolei, du-mă la ea şi-ţi va confirma.

— Un prieten întâlnit în avion în dimineaţa asta, hai? scrâşneşte afurisitul. Un prieten al cărui nume nici măcar nu-l cunoaşte. Ascultă, băieţaş, se înfurie gorila în şomaj, e plin de poliţişti clandestini care adulmecă prin zonă. Chiar în dimineaţa asta un grăsan necioplit a încercat să se introducă în grădină, dar Perséphone l-a pus pe fugă.

Îmi arată câinele lup care, potrivit numelui este o căţea-lupă.

Degetul meu mic îmi spune că grăsanul în chestiune ar fi putut să fie foarte bine Bérurier. Iată de ce Maiestatea sa era aşa de puţin vorbăreaţă privitor la începutul anchetei.

— Perséphone e un animal dresat, adăugă gorila particulară.

— Ştii cine era Perséphone, Loulou? îl întreb aprinzându-mi o ţigară braziliană. Zeiţa infernului. Notează-ţi undeva, ţi-ar putea servi într-o zi dacă ai să participi la un joc televizat.

— Gura! se înfurie vizaviul meu. Actele sau o iei peste bot, pricepi?

Mă cunoaşteţi, nu-i aşa? Ăsta-i punctul meu comun cu Bérurier: indivizii care mă interpelează pe un astfel de ton n-au nevoie să-şi cumpere o mască pentru carnaval, le fabric eu una pe măsură în doi timpi şi trei mişcări. După ce am să mi-ţi-l prelucrez eu pe nenorocitul ăsta o să aibă o mutră lungă cât o troacă (cum spune Béru).

Îl aranjez în stilul clasic. O rapidă lovitură de picior în mâna cu pistolul, ca să scape seringa, pe urmă un croşeu scurt în bărbie. Cele două operaţiuni sunt executate într-un timp, care mi-ar fi greu să vi-l precizez, cronometrul meu neindicând sutimile de secundă. Blestematul se clatină pe picioare. Îl mai iau o dată la mână, trăgându-i vreo două în parcajul pentru macaroane. Se frânge şi cade în genunchi scuipând bule de aer şi un început de fiere.

— Atacă! strigă el.

Eu nici nu mă sinchiseam de jigodie, nepăsător cum mă ştiţi. Şi uite că afurisita de căţea îmi sare în spate şi mă apucă de ceafă cu botul ei larg! Dacă îi vine ideea să strângă, mi-am lichidat socotelile, băieţi. Vă pup pe toţi şi dau fuga să-mi iau aureola de la vestiarul arhanghelilor. Noroc că afurisitul de animal e aşa de bine dresat, fiindcă procedează în doi timpi, iar acum aşteaptă noi instrucţiuni.

Gorila se ridică scuipând şi-şi masează regiunile sinistrate. Nu se grăbeşte. Îşi ia pistolul, şi-l înfige la curea şi în fine, se întoarce spre mine.

— Ştii că dacă-i spun o vorbă căţelei, vertebrele tale cervicale o să se asemene cu nişte caramele moi? îmi zice el.

Se apropie şi mă buzunăreşte, fără ca eu să schiţez nici cel mai mic gest, prea preocupat cum sunt de colţii care mă paralizează.

Omul cu câinele îmi ia pistolul şi portvizitul. Îl pune pe primul alături de al

lui, pentru a-şi iniţia o colecţie de arme, mă gândesc, apoi îl explorează pe cel de-al doilea. Un fluierat se strecoară printre buzele sparte de mine.

— Comisarul San-Antonio! Ia zi, am impresia că eşti o celebritate în patria ta, nu? Deci n-am greşit! Şi parcă erai reporter! Din fericire, m-am prins imediat când mi-a povestit fata despre tine. Ticălos de poliţist guvernamental! Nu ştiu ce mă opreşte să nu-mi descarc amândouă armele în burtă sau să-i zic Perséphonei să-ţi guste din ceafă! Deci, nu v-a ajuns că l-aţi răpit pe patron, acum continuaţi să-i daţi târcoale casei?

Poate să vorbească aşa ore întregi, nu risc să-i dau un răspuns. Nu poţi cuvânta prea simplu când te afli în menghinea unor mandibule de ciobănesc german.

În cele din urmă, tace şi apucă o parâmă care ar fi putut remorca „France” dacă din întâmplare ar fi făcut o pană de păcură.

— Întinde mâinile înainte! îmi ordonă el.

Trebuie că m-am învineţit rău, fiindcă presiunea căţelei a sporit. Îţi dai bine seama că ar vrea să-şi termine treaba, Perséphone. Ce prefăcută afurisită şi bestia asta: nu mai aşteaptă să i se ordone să-mi dea drumul la tije; pe tăcute, îşi înfige colţii în carnea mea.

Întind mâinile. Individul mi le leagă fedeleş înaintea mea, imobilizându-mă într-o postură de înotător de mare clasă.

— Dă-i drumul Perséphone!

Căţeaua mârâie şi nu-i dă ascultare.

— Dă-i drumul! urlă el ridicând mâna.

Dintr-o dată, animalul se resemnează. Uf! era şi timpul. Simt curgând ceva cald dea lungul gâtului. Fac eforturi să respir. M-a sufocat oribila vietate! În fine, puţin oxigen mi se strecoară în plămâni, dar nu cine ştie ce, fiindcă braţele mele, solid legate perpendicular pe bust îmi comprimă pieptul.

Gorila mă înhaţă de cravată şi mă obligă să dau înapoi. Simt contactul dur al unui obstacol în dreptul feselor. Torţionarul meu îmi dă un brânci şi mă răstorn în albia de ciment a spălătoriei. Picioarele mele bat aerul. Garda de corp le leagă la fel de solid ca şi braţele. Când a terminat, apucă o a treia funie, face un laţ pe care-l agaţă de tavan, cele două extremităţi legându-le strâns de mâinile şi picioarele mele, astfel încât ele sunt menţinute într-o distanţă constantă. Poziţia mea în albia de ciment e cea a unei banane în fructieră. Adunat în arc de cerc, mă aflu complet neutralizat.

— Ei, curcanule! scrâşneşte ticălosul. Bine mai arăţi acum, nu?

— E ridicol, fac eu. Fiindcă te înşeli în ceea ce mă priveşte. De acord, sunt poliţist, dar n-am nici o intenţie rea, jur. Mă aflu în Brazilia pentru al regăsi pe Martial, la cererea partizanilor voştri.

Gorila se pune pe râs.

— Exact asta îmi spuneam şi eu, băiete! Bun, lasă că reluăm noi discuţia ceva mai târziu.

După care, iese cu ciobănescul lui german (provenind dintr-o crescătorie din Louveciennes) şi aud cheia răsucindu-se în broască.

○

Nu vreau să mă laud, cumetrelor, dar zău aşa, nu-s un ins ca oricare altul! Orice persoană normală, aflată în situaţia mea, ar începe să-şi facă sânge rău şi şi-ar stoarce creierii pentru a găsi un mijloc de scăpare? Ei bine, eu nu!

Dând uitării faptul că sunt legat fedeleş, că fundul mi se înmoaie în răcoarea mâloasă a unei albii, că sângele îmi curge din gâtul vătămat şi că mă aflu la capătul lumii, pe mâini ostile, eu încep să mă gândesc la altcineva. Şi acel altcineva are drept nume Martial Vosgien. De la început, cazul lui mi s-a părut ieşit din comun, dar acum, când mă aflu pe proprietatea lui, şi în puterea oamenilor lui, îmi apare de-a dreptul extraordinar! Daţi-vă seama, nu? Acest om era bine păzit. Între gorilele lui şi căţeaua dresată, nu risca mare lucru. Şi totuşi a dispărut. Dacă şi amicii şi inamicii lui îl caută, concluzia nu poate fi decât una: a fost răpit de un al treilea grup. Nu-i greu să conchizi, dar e greu să admiţi. Al treilea grup, de unde până unde? Să nu pierdem din vedere faptul că toată afacerea e tipic franţuzească. Ce poliţie străină s-ar putea interesa de Vosgien? Brazilienii? Nu-i deranja cu nimic. Ei i-au acordat doar dreptul de azil…

Am impresia că întrezăresc o luminiţă, consumându-mi fosforul. Să presupunem că rândurile partizanilor lui Vosgien se vor fi divizat. Într-un partid există întotdeauna tendinţe diverse, Girondini şi Montaniarzi![19] Poate că Vosgien o fi decis o acţiune care a provocat sciziunea partizanilor lui. O fi iscat o rebeliune printre moderaţi sau extremişti. Aceste facţiuni au urzit un complot în sânul complotului şi l-au făcut dispărut pe şef pentru a-l împiedica să-şi execute programul. Toate astea nu vi se par subtile, fetelor? Un ghem încâlcit care trebuie desfăcut. Pentru a reuşi, ar trebui cel puţin să prinzi un fir ca să ai de ce să tragi. Cât despre fire am eu o funie în jurul membrelor. Şira spinării a început să mă doară rău. Cât timp vor fi având de gând să mă lase să prind mucegai în albia asta care miroase a săpun? Sunt presat să văd venind un interlocutor mai puţin ermetic decât gorila; cineva cu scaun la cap căruia să-i pot demonstra nobleţea intenţiilor mele.

Aici am ajuns (şi am şi ostenit) cu reflecţiile mele când un ciudat trio îşi face apariţia în spălătorie. În afara torţionarului meu de mai înainte, intră o femeie de vreo cincizeci de ani, colţuroasă, cu ochelari, privirea ascuţită şi ţinuta unei învăţătoare. Părul ei negru şi lins e separat printr-o cărare mediană, are paloarea celor care consideră soarele drept un duşman personal şi poţi ghici că nici un cuvânt binevoitor nu s-a desprins de pe buzele ei subţiri. Al treilea personaj e în vârstă de vreo treizeci de ani. Şi el poartă ochelari. Şi n-ar fi băiat rău dacă ar avea un aer mai puţin preocupat. Are aspectul unui profesor de filozofie care trece pe lângă viaţă, fiindcă se întreabă dacă ea există. Când băiatul ăsta încearcă să facă dragoste cu o pipiţă, ratează acţiunea pentru că coboară din mers înainte de oprirea

[19] Grupuri politice născute din revoluţia franceză în 1791 şi respectiv 1793 susţinători ai unei burghezii luminate, sau imprimând o politică de salvare socială (n. tr.).

completă a vehiculului, ca să controleze dacă incidenţa eului său secund asupra efuziunii senzoriale va fi capabil să-l aducă spre o confruntare probantă a proiecţiei sale imateriale cu melesteul lui mustăcios.

Dama şi băiatul se apropie de sarcofagul meu şi se sprijină în coate de albie.

— Dumneata eşti comisarul San-Antonio? mă întreabă el.

— Deşi nu arăt, da, declar eu. Presupun că sunteţi locotenentul lui Vosgien, iar fermecătoarea persoană care vă însoţeşte, este secretara.

— Exact, eşti bine informat.

— Carole mi-a vorbit de dumneavoastră în avion.

Tânărul clatină din cap.

— Aţi urmărit-o?

— Absolut deloc, a fost o întâlnire cum nu se poate mai fortuită.

— Zi-le altora! scârţâie mumia cu biciclete.

— Fiţi atenţi, prieteni, fac eu, n-are rost să ne batem gura de pomană, e obositor şi astfel nu ajungem nicăieri.

Şi atunci, foarte calm, cu un maxim de conciziune şi un minim de cuvinte, le relatez exact ceea ce a motivat venirea mea în Brazilia. Le vorbesc de misiunea refuzată, de intervenţia domnului Machinchouettă şi de hotărârea mea de a-l regăsi pe Vosgien pentru el ca om!

Cele trei personaje mă ascultă cu atenţie. Numai gorila îşi permite să mârâie pentru a-şi demonstra incredulitatea. Secretara şi locotenentul rămân impasibili.

După ce termin baba mi se adresează:

— Basmele astea sunt bune pentru copii şi imbecili, domnule comisar.

— Doamnă, pot să-mi probez spusele…

— Ah! Da? intervine locotenentul. Asta m-ar interesa.

Gorila îl atinge pe mână.

— Domnule Valery, n-aveţi impresia că păcătosul ăsta de poliţist ne-a îmbrobodit destul? Dacă permiteţi, îi trag un glonţ, îl bag în maşina lui şi-l las pe undeva într-un loc pustiu. Cum nopţile nu-s sigure prin partea locului, cu toate favelele astea, sticleţii o să tragă concluzia că a fost împuşcat de un *malandro*.

— Lasă, Albert, intervine autoritar bătrâna.

— Păi sigur, lasă, subliniez eu, fără să te superi, nu te dovedeşti prea binevoitor cu compatrioţii, Bébert!

O palmă zgomotoasă mă face să strănut ultima silabă a diminutivului său.

Valery se aşează pe marginea albiei.

— Spuneai că ai putea să le probezi?

— Dacă tot mi-aţi luat portofelul, scotociţi-l şi sub permisul de conducere veţi găsi adresa unuia dintre partizanii voştri din Rio. Pe el trebuie să-l contactez şi lui s-ar părea că va trebui să cer sprijin şi ajutor. Am impresia că a venit momentul s-o fac, nu?

Fără să clipească, Valery scoate portofelul meu din buzunar şi-l explorează.

Descoperă în locul indicat de mine hârtia cu coordonatele individului în chestiune. Citeşte cu jumătate de voce:

— Hilaro Freitas, 144, avenida Presidente-Vargas, Rio.

Examinează o clipă cartea de vizită, după care i-o întinde secretarei.

— Numele ăsta vă zice ceva, domnişoară Staube?

— Absolut nimic, îl asigură Pépette, mişcându-şi nasul ca un clonţ de pasăre răpitoare, ca să nu-i alunece ochelarii.

Imediat am neplăcuta impresie că pielea burţii mi se lipeşte de şira spinării ca un drapel ud de prăjina lui. În ce capcană m-am băgat? De ce domnul Machinchouettă mi-a dat o adresă falsă? Să trag de aici concluzia că el nu făcea parte din conjuraţie şi că lucra pentru acel al treilea grup faimos, pe care-l intuiesc? Tare mi-ar plăcea să-l ştiu la răcoare; dacă reuşesc să scap din viesparul ăsta, am să-i zic câteva în legătură cu Rio, ticălosului ăla!

— Vedeţi că am dreptate, domnule Valery şi că porcul ăsta de poliţist ne îndrugă verzi şi uscate? Mă lăsaţi să mă ocup de el, spuneţi?

Am impresia că trăgaciul amicului său Poc-Poc îi mănâncă degetul. Inactivitatea şi exilul sfârşesc prin a defaza un om. Albert e un primat. Simte nevoia să se afirme din când în când prin acte ireparabile.

— Mai înainte, declară domnişoara Staube, trebuie să ne spună ce s-a întâmplat cu patronul.

Asta-i bună! Altă belea! Ce şi-or fi închipuind manechinele astea?

— Şi încă ce-o să ne spună! îi asigură Bébert. Ei, amice, ai de gând să vorbeşti?

— Să-mi fie cu iertare, domnilor, doamnă, oftez eu, vă explic de la început că mă aflu în Rio de Janeiro anume pentru al regăsi pe Vosgien!

Gorila se uită la băiatul cu ochelari. Acesta din urmă se uită la secretară. Un consiliu de război silenţios. Sunt convins că, rapid de tot, am fost judecat pe muteşte, dragii mei. O să-mi aduc aminte de Brazilia multă vreme.

Efectiv, Albert se apleacă peste albie şi răsuceşte un robinet de aramă. Se aude un pufăit puternic şi un cazan electric începe să zumzăie în fundul spălătoriei. Un jet de apă rece îmi curge în cap.

Albert îşi trece mâna dedesubt.

— Ai răbdare puţin, îmi spune el, boilerul are şi el nevoie să se dezmorţească; peste câteva momente o să înceapă să curgă apă caldă.

Mă apucă o furie îngrozitoare[20].

— Sunteţi bătuţi în cap, băieţi! Dacă poliţia franceză l-ar fi răpit sau lichidat pe Vosgien, de ce ar mai fi trimis aici poliţişti să-l caute?

— Asta pretinzi tu. În realitate, patronul n-a vorbit iar voi vă introduceţi aici ca să puneţi mâna pe informaţiile care vă lipsesc, faţă de ceea ce ştiţi! afirmă Valery.

Informaţiile care ne lipsesc faţă de ceea ce ştim! În cazul acesta, sunt incapabil să mai înţeleg ceva (şi credeţi-mă, doamnelor, n-ar fi pentru prima

[20] Lasă, aş prefera să zic aşa! (n. a.).

oară!).

Pricep din ce în ce mai puţin, cu excepţia unui singur aspect: că aceşti oameni sunt convinşi că le vreau răul şi că, cimentaţi în certitudinea lor, îmi vor face de petrecanie! A şi început să curgă apă caldă. În treizeci de secunde am să le cânt marea arie „Castane fierbinţi”.

— O clipă! strig eu, forţându-mă să-mi păstrez demnitatea, ceea ce nu-i deloc practic când eşti legat în arc de cerc şi un robinet mare îţi varsă în cap apă aproape clocotită. O clipă! Suntem între oameni inteligenţi. Suntem francezi. Şi a fi francez în străinătate înseamnă a fi de două ori! declar eu, gândindu-mă ce s-ar mai bucura Bătrânu dacă m-ar auzi.

Şi continuu uşor patetic:

— Voi sunteţi trei cu arme şi un câine savant. Eu sunt singur şi legat. Mă torturaţi şi proiectaţi să mă ucideţi pentru a afla ceva ce eu nu ştiu şi pentru a mă pedepsi pentru o răpire pe care n-am comis-o! Fiţi obiectivi, ce naiba! Dacă guvernul francez ar fi ţinut să obţină informaţiile la care faceţi aluzie, ar fi trimis un detaşament de poliţişti să răscolească această casă şi să vă strângă degetele de la picioare cu menghina!

— Oh! te rog, fără atâtea baliverne! scrâşneşte girueta cu ochelari. Cine altcineva dacă nu poliţia franceză l-ar fi făcut dispărut pe Martial Vosgien?

Iar eu încep să strig în gura mare, mai ales că acum apa nu-i departe de 100 de grade. Degeaba îmi trag capul înainte pentru a mă feri de jetul fierbinte; apa îmi curge pe spinare, îmi pătrunde hainele şi mă frige.

— Opriţi!

— Nu înainte de a vorbi!

— Dar nu ştiu nimic! NU ŞTIU NIMIC! NIMIIIC!

— Dacă vă spune că nu ştie nimic, închideţi robinetul, tipilor! tună o voce familiară.

După care, Béru îşi face intrarea, înarmat cu un revolver magnific, al cărui dispozitiv silenţios îl deghizează în lampă de sudură.

Albert cu un gest prompt încearcă să pună mâna pe pistol, dar Béru impasibil, îi trage câteva gloanţe în picioare. Rănitul se uită la gioale cu o privire posomorâtă, mai că nu-i vine a crede.

— Opreşte imediat robinetul, tanti! strigă Bérurier către domnişoara Staube, altminteri îţi ciuruiesc ciocul!

Speriată, fata bătrână opreşte admisia de apă fiartă. Cazanul nu mai sforăie şi eu încetez să mai fiu un păstrăv la ananghie.

Béru îl uşurează pe Bébert de cele două pistoale de la brâu.

— Aşa ai să te deplasezi mai lesne când ai să ajungi la spital să-ţi pui picioarele în tije metalice, băiete, declară el, băgându-şi prin buzunare armele.

E îmbrăcat în costumul frumos, pepit, pe care-l încerca în biroul nostru sub ochiul critic al Bătrânului. Hainele îi sunt de pe acum pline de pete iar buzunarele i-au şi ajuns ca nişte saci.

— În vreme ce eu mă gândesc puţin, n-are rost să vă fluieraţi potaia. A vrut

să procedeze cu mine ca azi dimineaţă şi atunci i-am tras un glonţ în cap. Să n-o bociţi cine ştie ce, că într-o bună zi aţi fi dat de belea, fiindcă nimic nu poate fi mai periculos ca un câine lup.

Uitându-se împrejur, Majestatea sa îmi taie legăturile cu ajutorul unui cuţit elveţian cu lama de optsprezece centimetri, tip ofiţer superior.

— Ia zi, domnule comisar, mă şicanează el, am impresia că am sosit la timp, nu? Când am ajuns azi dimineaţă la Rio, îmi explică el, am venit să dau o raită prin sector, dar afurisitul ăla de câine a vrut să-mi deguste pulpa princiară. Am şters-o urgent, dar mi-am promis să mă întorc în timpul nopţii, prevăzut cu material *hot dog*[21]. Numai ce am trecut de barieră şi i-am venit de hac javrei, că am şi auzit urlete. Imediat ţi-am reperat infecţiunile. Glasul stăpânului e ceva sfânt.

○

Trag aer în piept şi sar din albia de ciment. O privire aruncată trioletului mă satisface. Tanti e terorizată. Lui Bébert îi sângerează picioarele şi geme, iar numitul Valery, foarte palid, îşi şterge ochelarii cu cravata ca să-şi facă de lucru.

— Ce-ar fi să mergem în casă şi să stăm de vorbă? propun eu, recuperându-mi pistolul din buzunarul Grasului. Am impresia că pentru a ne spăla rufele murdare nu ne-am simţi în largul nostru în această spălătorie.

Nimeni nu se amuză de butada mea: *Vosgien's partners* pentru că nu le dă inima ghes să râdă, iar Bérurier pentru că n-a înţeles-o.

— Eu nu pot să merg! urlă Bébert.

— Atunci, rămâi aici, decide Bérurier. Ai destulă apă caldă ca să-ţi speli rănile.

Îl părăseşte pe body guard şi încuie uşa cu cheia.

CAPITOLUL III

Pătrundem într-un salon mare, cu mobile din palmier de India. Un aparat de televiziune funcţionează. O spicheriţă frumoasă şi surâzătoare povesteşte în viteză şi în portugheză că yeye-ul brazilian care va putea fi auzit acum aparţine caralei din bazilica Saint-Zano-Bianco, mai înainte de a se lansa în turneu.

Răsturnată pe o canapea, Carole se uită pe ecran, mângâindu-l pe Uku. Javra începe să facă vocalize, ceea ce atrage atenţia tinerei fete. Când mă vede faţa ei se luminează.

— Ah, după câte văd, lucrurile s-au aranjat, exclamă demoazela.

— Complet, scumpo, o asigur eu.

— A fost vorba de o neînţelegere?

— Pur şi simplu.

Nici nu-l bagă în seamă pe Béru, care nu şi-a lăsat din mână compostorul şi

[21] Probabil că aici Béru a vrut să zică ad hoc, dar fiind vorba de un câine... (n. a.).

continuă:

— Când domnişoara Staube a aflat că aşteptam un băiat întâlnit în avion, mi-a umflat capul. Acum vedeţi bine, domnişoară, că nu m-am angajat legată la ochi!

Bătrâna surâde subţire. Am impresia că dacă o viperă ar zâmbi ar face exact ca ea.

— Şi ei care pretindeau, mai adineaori, că sunteţi poliţist şi că…

Carole îşi pune lacăt la gură biscotte Béru a ieşit la iveală cu toată artileria de câmp.

— Nu te teme, dragă Carole, îi spun. E un om de-al meu. Deocamdată nu călătorim angajaţi de aceeaşi casă, dar în cazuri grave amiciţia noastră îşi spune cuvântul.

În termeni concişi (până într-atât că mă gândesc să mă circumcid o dată pentru totdeauna), îi rezum capitolele precedente.

— Şi acum, prieteni, declar eu, hai să jucăm cu cărţile pe faţă. A venit momentul să mă credeţi.

În special locotenentului şi acerbei secretare mă adresez. Iar ei fac nişte mutre mai curând nemulţumite, dragii mei camarazi.

— Vă atrag atenţia că ţinem bine situaţia în mână, continuu eu, şi am putea să vă vorbim de sus; dar chiar şi acum, vă repet că guvernul francez nu este amestecat în dispariţia lui Vosgien. Inutil să faceţi mutrele astea neîncrezătoare, ăsta-i adevărul gol-goluţ, aşa cum se scrie prin romanele americane. Inspectorul Bérurier, aici de faţă, îl caută pe tatăl lui Carole în contul poliţiei franceze, eu pentru Vosgien însuşi care, dacă mai trăieşte încă, cred că se află într-o situaţie grea. Deci, e indispensabil să cooperăm în mod cinstit. Numai că, având în vedere că eu nu lucrez cu Bérurier, ci, într-un anumit sens, împotriva lui, n-am să vă interoghez în prezenţa lui.

— Ce-ai zis? se strangulează Incriminatul.

— Ei da, Grasule, încerc eu să-l liniştesc, nu pot colabora la o anchetă pe care oficial am refuzat-o, trebuie să admiţi! Or, dacă mi-ai auzi întrebările şi răspunsurile pe care le voi primi, în mod fatal ai beneficia de tehnica mea poliţienească.

Bietul Béru scoate un strigăt prelung care aminteşte de: strigătul automobilistului angajat pe un pasaj de nivel care a fost închis, şuieratul vântului într-un coş medieval, frânarea bruscă a unui tramvai care coboară, semnalele de ceaţă emise de un steamer[22] şi chemarea unui alpinist căzut într-o crevasă fără borcanul cu glicerină.

— Aha, aşa! articulează Infamul. După ce te-am scos din rahat, asta-i mulţumirea! Îl găsesc pe domnul legat ca un catâr, opărit, încolţit din toate părţile, îi salvez viaţa ca întotdeauna, şi el ce vine să-mi zică? De tehnica lui poliţienească, apropo de care ai avea cu ce să te baţi peste jamboane! Ah! că fainã mai e tehnică ta poliţienească, cur de şobolan! O tehnică în stare să te

[22] Vapor – limba engleză în original (n. tr.).

aducă cu fesele în albie şi cu labele în sus eu consider că-i ţuc! Ei, comedia naibii! nu-i mai e frică de nişte şuturi la glezne! Când am să le povestesc toate astea amicilor de la curcănărie, o să-i apuce colicele de râs. San-A. sub robinetul de apă fierbinte, ce regret că n-am avut la îndemână un polaroid ca să-ţi trag nişte poze. Noroc că vanitatea nu-i un peşte zburător (poisson volant), of, vreau să zic o otravă violentă (poison violent) că altminteri ai cădea ţeapăn ca în piesele lui Chat-qu'expire (Shakespeare).

Sufocat, tace. Îl bat pe umăr.

— Foarte bine spus, Grasule. Dar te rog să ne scuzi un moment şi să-i ţii companie domnişoarei Carole, în vreme ce eu am să stau de vorbă cu prietenii noştri.

Calmul meu surâzător îl termină. Se prăvăleşte într-un fotoliu şi, arătând spre o sticlă de xeres de pe o măsuţă joasă, i se adresează fiicei lui Vosgien:

— Dacă permiteţi, mi-aş muia puţin buzele, fiindcă după asemenea lovituri ţi se usucă moralul.

○

Valery şi miss Staube mă conduc într-un birou vecin cu salonul. Pe ziduri sunt peisaje în culori din Paris, plus o fotografie reprezentând în mărime naturală generalii Jailair, Dunsal, Conju, Rératet, în frumoasele lor uniforme de duminică. Aceste nobile imagini constituie vârful de lance al doctrinei vosgiene. Coloana vertebrală pe care se sprijină activitatea complotiştilor. Fresca martirilor fără de care nici o cauză nu-i luată în serios multă vreme.

Mă aşez în spatele biroului, în fotoliul pe care trebuie că-l ocupa Vosgien. Interlocutorii mei rămân în picioare înaintea biroului. Le zâmbesc.

— Vă simţiţi puţin decuplaţi datorită existenţei de proscrişi, le spun eu cu blândeţe. Să te vezi plasat la periferia societăţii de origine este exaltant doar un moment; faci figură de erou, dar nu pentru multă vreme. Oamenii nu dau nici doi bani pe semenii lor. Interesul durează cât un articol publicat în *France-Soir*. Dacă v-aş spune că în Franţa Vosgien e practic uitat, excepţie făcând serviciile de securitate. Aţi fost fideli şi unul şi celălalt unui om sau doctrinei lui, poate amândurora, dar acum vă daţi seama că în fond, idealul nu constă în politică ci în viaţa cotidiană…

Le arăt o fotografie care reprezintă un chei al Senei în dreptul podului *Pont-Neuf*. Imagine clasică, ilustrând de mai bine de o jumătate de veac toate ghidurile Parisului.

— Recunoaşteţi că v-ar plăcea să fiţi acum în capitala Franţei! Şi nu numaidecât ca triumfători.

Nu ştiu de fapt de ce le vorbesc, astfel. Mi-a venit spontan, pentru că îmi stârnesc milă. Bătrâna îşi încreţeşte nările, dar privirea îi rămâne ostilă. N-am reuşit s-o mişc, am iritat-o. Valery, dimpotrivă, a roşit puţin şi desluşesc în spatele ochelarilor lui ca o uşoară ceaţă.

Zărind un pick-up, mă apropii să citesc titlul discului aflat pe platou. E un vechi succes al lui Yves Montand, cuvinte şi muzică de Francis Lemarque, care se intitulează *A Paris*. Sunt mulţumit să constat că am ţintit corect şi am

pus degetul pe rană. Trebuie că-l ascultă ca pe un imn al trecutului, plângând în inima lor… Trag cu ochiul spre Valery. Muzica asta a prietenului meu Francis e potrivită să dezamorseze o bombă.

Ciudaţi sunt oamenii…

Muşcăturile blestematei de căţea mă ustură oribil. Sper să nu se infecteze aici la tropice!

— Pentru ultima oară, vă dau cuvântul meu de onoare că Vosgien n-a fost ridicat de poliţia franceză. Ceea ce v-am zis în legătură cu persoana care m-a angajat e adevărat. Recunosc că s-ar putea să vi se pară bizar şi vouă, şi totuşi e riguros autentic.

Le fac o descriere minuţioasă a lui Machinchouettă, dar ei nu-şi dau seama cine ar putea fi.

— În fine, fir-ar al naibii de treabă! strig eu, mi s-au cumpărat bilete de avion şi am primit un milion de franci vechi pentru a veni aici. A existat o raţiune, nu?

Valery clatină din cap.

— Nu-i cunoaştem pe toţi simpatizanţii noştri din Franţa, mă asigură el. Foarte probabil, un grup din Paris o fi luat această iniţiativă fără ştirea noastră.

Reţineţi că i-aş fi putut telefona Bătrânului, să-i cer nişte precizări în legătură cu Machinchouettă; dar cu această ocazie Boss-ul ar afla că mă aflu în Brazilia şi n-ar aprecia deloc că *number one* al lui, calul de bătaie, îşi dispută marele premiu sub alte culori decât cele ale sale. Noroc că-l am la mână pe Gras cu istoria legată de metresa lui adusă aici în locul lui Pinuche, altminteri Maiestatea sa mi-ar pricinui grave necazuri profesionale la întoarcere.

— Cum trăia aici Vosgien? întreb eu examinând biroul cu o privire circulară.

— Muncea mult! mă asigură tanti Staube.

— La ce?

— Muncea la o carte foarte importantă şi îşi rezolva singur corespondenţa.

Îmi reprim un zâmbet. Cărţile sunt întotdeauna „foarte importante” în momentul în care le scrii. O dată publicate, se pierd în fluviul de hârtie care se revarsă zilnic asupra lumii.

— O carte cu caracter doctrinal?

— O carte, când este în stadiu de manuscris, nu-l priveşte decât pe autorul ei! mi-o retează Pépette, cu năduf.

— Manuscrisul este aici?

— Da, în seif! mă informează dama pe un ton îngâmfat, dar să nu vă imaginaţi că o să vi-l încredinţăm.

— Nu v-am cerut nimic asemănător, domnişoară!

— Cunosc eu metodele poliţieneşti…

O ridicare din umeri îmi pare a fi o apreciere suficientă, şi reiau:

— Corespondenţa lui era abundentă?

Amândoi tac cu încăpăţânare. N-am să obţin mare lucru de la ei. Prea sunt în gardă şi de prea multă vreme. Întreaga lor fiinţă se află în poziţie de apărare.

— Vă rog să mă înţelegeţi bine, insist eu, nu vreau să ştiu nimic despre activităţile politice ale lui Vosgien. Ceea ce mă interesează e comportamentul lui de om în viaţa de toate zilele. Eu îl consider ca pe un simplu cetăţean care a dispărut şi pe care încerc să-l regăsesc. Ieşea deseori din casă?

— Făcea o plimbare dimineţile, împreună cu Albert şi căţeaua. Uneori îi mai escortam şi eu, mă informează Valery.

— Unde mergea?

— În pădurea învecinată. Îi plăcea să se plimbe prin această floră tropicală. Culegea banane sau prindea fluturi.

Sunt câţiva superbi, într-o cutie de sticlă pusă pe biroul lui. Albaştri, imenşi, cu reflexe argintii. Unii galbeni cu negru. Roşii stropiţi cu auriu.

— Astea-s trofeele lui? îi întreb.

— Da. Martial îşi cumpărase un fileu şi alerga ca un copil, sărind peste liane.

Mi-l imaginez pe liderul proscris executându-şi numărul infantil. Acest răsturnător de regim, acest complotist, într-o dimineaţă superbă din Brazilia, alergând după lepidoptere, reprezintă o imagine suculentă, nu?

— Şi în afara plimbărilor matinale?

— După-amiaza ieşea în oraş.

— Singur?

— Nu, niciodată, îl ştiam supravegheat şi ne temeam să nu fie ridicat. Mergeam întotdeauna la Rio cu Albert. Albert conducea Mercedesul. Eu îl escortam pe patron peste tot.

— Făcea vizite?

— Nu, primea vizite, dar nu făcea. Ele aveau întotdeauna loc aici, iar musafirii prezentau toate garanţiile necesare pentru a fi admişi.

— Ce făcea la Rio?

— Diferite curse. Aşa cum îi plăcea să facă plimbări prin pădure, se dădea în vânt şi după *shopping*. Îşi cumpăra cravate, cămăşi, curele, parfumuri… Era cochet.

— Mergea singur prin magazine?

— Niciodată! Nu-l părăseam nici un pas, iar Albert rămânea mereu în apropiere, la volanul maşinii.

Curios; vorbim despre Vosgien la imperfect, ca de un dispărut, dispărut pentru totdeauna.

— Cum s-a operat răpirea lui?

Valery îşi şterge ochelarii cu cravata. Un gest care-i este familiar. Fără lentile, privirea lui se bâlbâie.

— Ne-am dus la librăria franceză. Albert, ca de obicei, a rămas în maşină. Eu am intrat împreună cu patronul. Am început să frunzărim cărţi. Ştiţi cum se întâmplă acest lucru atunci când iubeşti cărţile. Eşti atras de o operă, pe

urmă de alta, le cercetezi, citeşti fragmente…

Îşi înghite cu greu saliva. Întreaga lui fizionomie reflectă o disperare retrospectivă.

— La un moment dat, am ridicat capul şi nu l-am mai văzut. Am încercat să-l caut printre raioane, dar Martial nu se mai afla în magazin. Atunci, am ieşit, crezând că s-a întors la maşină. Dar nici Albert nu-l mai văzuse deşi tot timpul staţionase dinaintea intrării. Complet înnebunit, m-am întors în librărie. Aceasta mai are o uşă care dă într-o stradă mică. Am întrebat-o pe vânzătoare dacă persoana care mă însoţea a ieşit pe acolo; dar vânzătoarea este o doamnă în vârstă, mioapă, care nici măcar nu ne-a băgat în seamă. Am cercetat întregul cartier în pas alergător: nimic. Martial Vosgien dispăruse. Am aşteptat mai multe ore în maşină sperând că patronul se va întoarce. Zadarnic…

Îşi şterge iar bicicletele.

— Care ar fi versiunea dumitale în legătură cu această dispariţie? îl întreb.

Valery îşi pune din nou ochelarii lovindu-se cu un braţ al lor în ochi.

— Presupun că cel sau cei care l-au ridicat se aflau în librărie. Probabil că l-au încadrat pe Martial când era mascat de un raion, i-au proptit un revolver în coaste şi l-au forţat să iasă prin uşa secundară.

— Mie mi se pare foarte ciudat, declară Staube, patronul nu era genul de om să fie intimidat într-un magazin cu un revolver.

— Dumneavoastră, domnişoară, credeţi că, dintr-o raţiune care urmează a fi determinată, el a ieşit singur din librărie?

— Mai curând, da; să presupunem că a zărit o persoană cunoscută care i-a făcut semn să vină afară…

— Iar el ar fi ieşit şi ar fi fost băgat cu forţa într-o maşină?

— Nici varianta asta nu stă în picioare, ne asigură Valery, fiindcă străduţa de care vă vorbesc e foarte populată.

— În mijlocul mulţimii poate fi răpit cineva cel mai uşor cu putinţă, îl contrazic eu. Presupun că aţi întrebat la dreapta şi la stânga dacă a fost văzut Vosgien?

— Bineînţeles! Zero! De parcă s-ar fi evaporat.

— V-aţi gândit că poate nici n-a părăsit librăria?

Îi văd tresărind. Nu, la asta nu se gândiseră, pentru că ei nu sunt poliţişti şi presupun numai ceea ce este simplu de presupus.

Aprind o ţigaretă luată dintr-o cutie deschisă înaintea mea, aproape de fluturi.

— Mergea frecvent la această librărie?

— De câteva ori pe săptămână; patronul citea enorm, mai ales nopţile, fiindcă dormea puţin, mă lămureşte secretara.

— Deci, se putea organiza o lovitură în acel loc?

— Într-adevăr.

— Ştiţi, continuu eu, vreau să vă aduc la cunoştinţă ceva: serviciile secrete franceze îl ţineau pe Vosgien sub o strictă supraveghere.

— Dacă vă imaginaţi că noi n-o ştiam… bombăne Valery.

— Ceea ce nu ştiţi însă este că în momentul dispariţiei, doi inşi se ţineau după el, doi specialişti care nu-l pierdeau din ochi şi care au păzit ambele intrări în librărie. Aceşti doi oameni au declarat că Vosgien s-a volatilizat într-adevăr.

De data asta, simt că apropiaţii dispărutului încep să-mi dea crezare.

— Interesant, face Valery.

— De aici, trag concluzia că atâta vreme cât n-a fost văzut de nimeni ieşind, înseamnă că a rămas pe loc!

— Nu m-am gândit la această eventualitate, recunoaşte locotenentul, atât îmi părea de improbabilă. Librăria e ţinută de o doamnă în vârstă pe care n-o văd participând la o răpire.

— Caracteristica poliţiştilor profesionişti, dragă prietene, constă în faptul că ei nu se încred în aparenţe.

— Admiţând că librăreasa a fost complice, cine l-a ridicat pe patron? insistă secretara, cu sprâncenele ei subţiri încruntate.

— Nouă tuturor ne revine sarcina s-o descoperim, domnişoară Staube. Am impresia că în gruparea dumneavoastră au avut loc disensiuni, nu?

Bătrâna se revoltă.

— Nici pomeneală! Noi toţi suntem strâns uniţi, şi niciodată nu se discută hotărârile patronului.

— Nu găsiţi surprinzător comportamentul acelui om care ne supraveghea serviciile şi mi-a cerut să-l regăsesc pe Vosgien? Nu ştiţi nimic despre el, şi nici despre persoana pe care m-a sfătuit s-o contactez…

— Aşa e, mi se pare ciudat, face Pépette, foarte îngrijorată, cel puţin în aparenţă.

— Vă daţi seama că ceva nu merge cum trebuie în afacerea asta, prieteni. Revoluţiile sunt mai violente în Franţa decât în Brazilia, dar mai greu de realizat.

Valery ridică un deget, ca un şcolar care, sub pretextul că ar vrea afară, se duce să asculte cum cântă păsărelele în timpul orelor de matematică.

— Da? îl invit eu.

— Adineauri, rosteşte locotenentul, ne-aţi vorbit despre serviciile de informaţii franceze, declarând că erau foarte vigilente. Aş vrea să aflu de ce erau aceşti oameni aşa de vigilenţi?

Îl privesc drept în ochi.

— Pentru că, de câteva zile Martial Vosgien îşi modificase aspectul, dragul meu Valery, şi că se aşteptau ca el să dispară!

O scurtă tăcere, deloc frivolă, ne desparte un moment. Pentru a treia oară, Valery îşi şterge lentilele care, din convexe, nu vor întârzia precis să devină concave.

Şi în timpul acestei tăceri, îmi vine o idee. Mă interpelez brusc şi-mi arunc în faţă următoarea supoziţie: „Şi dacă toate astea nu-s decât un bluf imens, San-Antonio? Dacă Vosgien a dispărut în mod voit, potrivit unui plan îndelung

pus la cale. Vicleşugul suprem pentru a-şi acoperi fuga: înşişi partizanii lui să dea de înţeles că a fost ridicat. Ei? Iată ceva care ar fi straşnic de ingenios! *Tipul din Paris, dragul de Machinchouettă, nu te-a contactat ca să-l regăseşti pe Vosgien, ci pentru ai convinge pe superiori că el a dispărut cu adevărat. Dispărut pentru toată lumea, inclusiv pentru reţeaua lui clandestină."* Dintr-o dată totul se luminează, totul devine limpede. Iscusinţa lor supremă consta în a acuza guvernul francez că l-ar fi ridicat, în vreme ce chiar el s-a dat la fund! În acest moment, în timp ce noi ne batem capul pe aici, el e în Europa liniştit fără să rişte nimic! Cu cât mă gândesc mai mult cu atât faptul îmi apare mai evident…

— De ce Vosgien s-a deghizat în blondişor? îi întreb, admirând un fluture cu solzişori aproape tricolori (provenit fără îndoială din încrucişarea unei omizi cu o cocardă de senator.

Cei doi compatrioţi ai mei rămân muţi. Ridic capul şi îi surprind schimbând o privire. O privire care spune mult, ca un tratat despre sexualitate unui eunuc.

— Nu vreţi să-mi răspundeţi?

— Preferăm să nu, de altfel faptul n-are nici o tangenţă cu problema respectivă, declară tanti.

Perfect, convingerea mea e făcută, cum spunea o moaşă după o naştere laborioasă. Aş putea să-mi ies din fire, să le scuip în obraz că eu nu-s tâmpit şi să le întorc casa cu fundul în sus, dar prefer să mă cantonez în rolul meu de guguştiuc. Pentru un poliţist, nu înseamnă deloc o promovare socială, reţineţi, dar Félicie îmi spune adesea că e bine s-o faci pe prostul, ca să ai apoi câştig de cauză, şi Félicie are întotdeauna dreptate.

— Foarte bine, deocamdată asta-i tot, îi asigur eu brusc.

Şi mă forţez să nu apăs prea tare pe cuvântul „deocamdată" ca să nu le dau prilej de nelinişte.

○

Îl găsesc pe Bérurier mestecând un sandvici lung cât braţul. Pentru oricare alt consumator mai puţin musculos decât confratele meu, ar fi nevoie de un trepied de puşcă mitralieră ca să-l ţină perpendicular pe gură.

— Părintele reverend a terminat spovedania, da? mă întreabă el cu gura mai plină decât un tren de periferie într-o seară de grevă care afectează cu rândul toate unităţile S.N.C.F.

Scuipă pe mochetă o pielicioară şi oftează smulgându-se din fotoliul constelat de firimituri.

— Atunci, după dumneavoastră, să vedem dacă a mai rămas ceva. E rândul meu să-i iau la frecat.

Apoi, adresându-se cuplului Staube-Valery:

— Ne întoarcem la vorbitor, micuţilor. Biscotte şi eu ţin să-mi păstrez secretul tehnicii.

— Ah! nu, destul! scârţâie girueta. Să nu vă închipuiţi că o să mai scoateţi de la noi un cuvânt în plus!

— Un cuvânt nu, răspunde liniştit Grasu, luând sticla de xeres, ci o să-mi ţineţi o adevărată conferinţă, frumoaso. Şi nu te-aş sfătui să obiectezi, că în caz contrar o să-ţi plouă cu labe peste tot.

— Rahatule! ţipă Pépette.

Béru se apropie de ea şi o împroşcă cu injurii de o asemenea virulenţă încât ochelarii secretarei încep să semene cu parbrizul unei maşini într-o noapte de vară.

— Ai grijă cum te esprimi, târfo! tună Gargantua al poliţiei franceze. N-am venit în America – şi încă aia de Sud – ca să mă aud invectivat de o ploşniţă cu mustăţi. Domnul comisar v-o fi luat poate cu duhul blândeţii, dar ăsta nu-i şi genul meu. Eu nu aştern o faţă de masă apretată ca să invit lumea la taclale!

Acestea fiind spuse, împinge tandemul înapoi în birou.

Cât de frumos e Béru când se înfurie! Merită să-l vezi, cu sandviciul imens, cu delicata sticlă de xeres şi cu revolverul împingându-şi vânatul spre fălcile capcanei. Cât e de încrezător, de sigur de el, de convins că va obţine rezultate pozitive!

Uşa se închide. Carole, care a asistat la scenă, izbucneşte în râs.

— E haios, prietenul dumneavoastră! pufneşte ea. Merita să faci călătoria numai ca să vezi în ce mod o tratează pe tanti Staube, credeţi-mă.

Nu pare să fie prea preocupată de tatăl ei, fetiţa. Să fie doar o teribilă uscăciune a sentimentelor sau *ştie că n-ar fi motive de îngrijorare?*

— V-aş invita la cină, îmi spune ea după ce şi-a recăpătat seriozitatea, dar am impresia că în frigider nu-i mare lucru şi, de câteva zile, au rămas fără servitori. În perioada carnavalului, toate bonele dispar.

— Pari să fi uitat, dragă Carole, că am venit aici să te iau la masă. Incidente deplorabile ne-au întârziat, ceea ce nu înseamnă că pofta noastră de mâncare nu va fi cu atât mai mare.

Cu această frază admirabil întoarsă din condei, îi întind o mână, de pe acum posesivă, ca s-o ajut să se ridice de pe canapea.

CAPITOLUL IV

Nu ştiu dacă aţi remarcat, dar într-o groază de cărţi, în special în povestiri sau în studii, autorul scrie: în cele ce urmează voi trata ba de una ba de alta, sau: Vom vedea în continuare cum se prezintă problema demografică, dar deocamdată ne vom cantona în aspectul pur, şi aşa mai departe. Mereu promisiuni! cum zicea o păsărică auzind cum se pârţâie un cal. Şi promisiuni sentenţioase, răsunătoare. Autorul promite ca oricare alt deputat. Continui să citeşti, şi când ajungi la problema anunţată, bagi de seamă că a anunţat-o atât, încât acum nu mai are ce să spună în plus sau bate câmpii. Acelaşi fenomen se produce adesea cu fetiţele. Când am întâlnire cu o demoazelă bine reuşită de maică-sa, eşafodez o groază de combinaţii vicioase. Îmi zic că am să-i fac aşa şi pe dincolo, că am să-i administrez un tratament sau altul de-mi salivează gândirea. Dar când se prezintă momentul, frenezia mea deraiază. De

ce? Pentru că atunci când mi-am rulat micul scurt metraj pregătitor, am jucat ambele roluri, iar când gagicuţa se prezintă în realitate ea nu-mi mai dă replicile pregătite de mine, nu mai are reacţiile decise de mine; îşi trăieşte viaţa proprie, ce-aţi vrea! Îşi joacă rolul cum îi place, cu dialogul şi temperamentul ei. Aşa se petrec lucrurile şi cu demoazela Furlifus. Mi-am pregătit totul înainte de a veni aici. Ştiam ce aveam să-i spun, ce ar fi trebuit să-mi răspundă şi cum ne-am fi organizat timpul ca să ajungem la o şedinţă frenetică. Latura ei Marie-Chantal aş fi preparat-o cu un sos San-A., băieţi. Ar fi devenit un atu în proiectele mele. Ceva ce merita a fi exploatat şi din care mi-aş fi confecţionat o ceară de lustruit. Şi pe urmă, iată că mă aflu singur cu tipa în intimitatea maşinii mele. Ce poate fi mai tandru şi mai confidenţial decât o maşină noaptea, nu? Oră vrăjită! Noapte încântătoare, noapte calină! Primul sărut, primul gest furiş. Şi în fine, tot restul, când dos-arele ajung la orizontală (suple sau ba) şi chiar când nu se ajunge acolo! Bun, mă aflu în perioada de intimitate dorită, spunându-mi că fata e snoabă, dar o dată slipul ajuns pe jos, aspectul nu mai are importanţă. Profit de noaptea caldă, cu luminiţele ei autentice, cu stelele altfel ca pe la noi, cu parfumul de eucalipt (nu ştiu dacă eucalipţii cresc pe aici, dar parfumul de eucalipt stă bine într-o carte). Trec la atac printr-o frază banală, cât să-mi exersez puţin vocea, să iau un *la*. Îi spun că de la coborârea din avion, nu m-am gândit decât la ea. Că destinul e poznaş: să vii de atât de departe ca să te întâlneşti aici şi că etc., etc.

Îmi pun pe moaţe coardele vocale pentru a găsi inflexiuni suave, potrivite clipei. Ajung să execut un autentic solo de ghitară, scumpelor. Dacă m-aţi auzi ciripind la radio aţi rămâne mască[23]. Mă aştept ca ea să-mi cadă în braţe ca un pescăruş rănit pe puntea unui vapor. Şi, în loc de asta, ştiţi cum reacţionează Carole? Cască! M-aţi auzit bine? Mai dihai ca leul din *Histoires naturelles* de Jules Renard.

Mi se adresează cu următoarele:

— Oh! nu, fără flirt la ora asta, bătrâne, prea mi-e foame!

Ei? Ce aveţi de spus?

Dacă nu mi-aş asculta decât impulsurile, aş zvârli-o pe domnişoara Furlifus pe uşă afară fără să încetinesc. Sau nu, aş opri maşina, aş coborî-o în pumni şi i-aş da un brânci sănătos la umbra unui bananier în floare.

Desigur, mi s-a mai întâmplat să fiu respins de fetiţe prost dispuse sau care-şi considerau accesoriile ca ceva sacru; dar în acele cazuri, îndărătnicele procedau altfel; o făceau pe indignatele, stil: „Drept cine mă iei?”, sau pe rugătoarele de genul: „Nu abuza de slăbiciunea mea, eu îmi iubesc soţul!” Dar când o preţioasă îţi aruncă o frază ca cea menţionată mai sus în caractere de imprimerie (mulţumesc Gutenberg) îţi aduce vanitatea în stare de incandescenţă, vă asigur eu. Mâinile mi se crispează pe volan. Cu capul liniştit

[23] Uite aşa-mi place mie să scriu! Acumulând fantezii de genul acesta pot să-mi permit orice, ele ar trece drept dovezi de inteligenţă şi spirit ascuţit (n. a.).

şi în sinea mea, ceea ce nu-i incompatibil dar necesită totuşi o anumită supleţe cerebrală, o blagoslovesc cum îmi vine la gură cu termeni care, pot să jur, figurează în micul Larousse ilustrat, dar care nu sunt în nici un caz sinonimi cu o fată tânără din societatea aleasă. Această descărcare mentală, această emoragie internă mă uşurează într-o oarecare măsură.

Refac drumul în direcţia şoselei principale. Ajungem în intersecţia unde se află *churrascarías* şi staţia de benzină. Fără un cuvânt, opresc maşina în faţa unei mici bodegi în aer liber de unde miroase a fripturi în măsură să le întoarcă maţele pe dos unor gunoieri. Brazilieni în tonuri bronzate bine pregătesc friptanele pe grătare în aer liber, al căror fum îţi biciuie agresiv nările. Mese de fier într-o rână, scaune şchioape mai ceva ca mesele, reclame pentru Coca-Cola, lemne de foc îngrămădite, farfurii pe care se ridică grămezi de carne şi de peşte negre de muşte; totul iluminat printr-o ghirlandă de becuri multicolore, iată localul în care îmi aduc cucerirea. Clienţii mănâncă pe maidanul care merge în prelungirea intersecţiei. Toţi autohtoni. În cămăşi, cu părul la fel de slinos ca şi buzele, îndoapă cu mâna bucăţi de carne sau de creveţi stropite cu un sos picant. Trebuie să recunosc că mi-a reuşit efectul asupra Carolei.

— Ce faceţi? mă întreabă duduia din arondismentul şaisprezece cu o voce mirată şi înspăimântată.

— E târziu, şi ţi-e foame, îi spun, n-are rost să mergem mai departe.

O împing spre o masă unde un bonz enorm, cafea cu lapte, mănâncă un fel de bucate compus din fasole roşie cu ceapă, agrementată cu slănină prăjită, ceea ce-i excelent pentru linie şi pentru o respiraţie îmbălsămată. Gentlemanul ridică spre noi o mutră care seamănă cu fesele defunctului rege Farouk, dacă posteriorul regretatului monarh (regretat de prostituatele de pe Coasta de Azur) ar fi comportat doi ochi.

— Permiteţi, *senhor*? mă adresez eu amabil.

Interpelatul se uită la mine cu nişte ochi asemenea unei supe grase încă nespumuite. Eliberează un râgâit pachidermic care aminteşte de o cursă de motociclete într-o catedrală, scuipă puţină ceapă la şase milimetri de Carole şi îşi dă încuviinţarea.

Trag un scaun pentru Carole.

— Ia loc, inimioaro!

Năucită, fata îşi aşează cu delicateţe fundul pe un scaun care a suportat altele oribile, şi începe să se uite la bulimic fără să-i vină a crede.

Iau loc în capul mesei. Părerea mea e că reprezentăm un drăgălaş tablou alegoric, băieţi. Domnişoara din aristocraţie, descoperind stomacul poporului!

Un chelner tânăr a cărui haină, albă la origine, este acum la fel de apetisantă precum cârpele de spălat pe jos ale unui feribot pe timp de furtună, vine să se informeze, cu lista de bucate în mână, asupra apetiturilor noastre.

Îi comand creveţi şi două fripturi de berbec însoţite cu acea făină de manioc amestecată cu ou fiert tare, care formează fonul culinar al brazilienilor.

— Şi de băut? mă întreabă tânărul ospătar, scobindu-şi din nas o cojiţă, care se rostogoleşte pe coperta protectoare a meniului.

— Două nuci de cocos! decid eu.

Carole îşi mai vine puţin în fire. Se smulge progresiv din algele stupoarei şi-mi surâde.

— Aţi avut o idee formidabilă, îmi spune ea; toate astea îmi par ireale, absolut extraordinare.

— Nu-i aşa?

— Ador pitorescul! mă asigură ea, evitând la ţanc un acces de tuse al vizaviului ei, care pulverizează o estimabilă cantitate de fasole roşie.

— Atunci, serveşte-te! orăcăi eu.

Dar în sinea mea o admir. Forţa snoabelor constă în faptul că întotdeauna cad în picioare.

Chelnerul apare cu două nuci de cocos enorme în coaja lor verde. E înarmat cu un satâr şi secţionează baza fructului pentru al putea aşeza. Apoi îi taie căpăcelul ca la un ou fiert, introduce un pai în orificiu şi-l prezintă Carolei. Fata începe să sugă cu delectare.

— Fabulos! strigă ea, e aşa de răcoros! Bei o întreagă euforie vegetală.

— Exact ceea ce cred şi eu, rostesc sugând din laptele nucii mele de cocos, cu gândul la vinişorul de pietroase pe care-l scot din pivniţă la ocazii mari.

Carole s-a acomodat bine cu partea ei de aventură. Se şi gândeşte de pe acum în ce termeni le va povesti despre ea prietenilor din Passy şi Auteuil. Nu i se mai face greaţă când Bérurier-ul brazilian îşi scobeşte dinţii cu un beţigaş ascuţit şi când îşi distribuie proviziile în scuipaţi circulari.

— Aţi găsit ceva nou în privinţa tatei? mă întreabă ea.

— Mare lucru, nu, fac eu, misterul rămâne intact.

— Îmi place foarte mult proprietatea lui, spune Carole. Probabil că se simţea teribil de bine aici.

— Un adevărat paradis, admit eu. De multă vreme îi are pe lângă el pe Staube şi Valery?

Tânăra schiţează o strâmbătură.

— Staube e de mai mult de cincisprezece ani secretara lui. Presupun că-i îndrăgostită de el şi-i ascunde fotografia sub pernă. Sexual, femeile astea sunt cam ţicnite.

— Nu-i deloc vesel! le deplâng eu.

— Şi deloc igienic! mă asigură Furlifus.

— Dar Valery?

— El e fiul unei bogătaşe din Africa de Nord. O idealistă pasionată de politica tatălui meu.

Eu îmi zic că, dacă aş fi fost fiul unei bogătaşe, poate că aş fi procedat la fel. Politica mi s-a părut întotdeauna că nu-i o treabă de puturos. Nu o concep în stare endemică. Nu-i o profesiune, ci o profesiune de credinţă, care trebuie să se manifeste când pătrunzi într-o cabină de vot sau când vine vremea să-ţi iei puşca din cui şi să cobori în stradă ca să mori pentru 40 de bani! Uite aşa

aş vrea să plec din lumea asta: pentru 40 de bani sau pe de gratis, căzut pe caldarâm. Când va trebui, sunt gata s-o fac pe eroul cu condiţia să fiu cu adevărat sătul până-n gât, cu condiţia ca indignarea mea să depăşească orice limite şi să mă împingă spre sacrificiu pe altarul patriei.

Până una alta, o las baltă cu toate concediile plătite de ţara mea, cu toţi aiuriţii-sociali, cu toţi dragii tele-expectatori, viligiaturişti de duminică. Mă păstrez intact, băieţi, proaspăt pentru o eventuală mare zi, care va fi poate şi ultima (deci, cu atât mai frumoasă). Nu mă interesează Pompidou, nu-i iau partea lui Mitterrand, nu vreau să ştiu de revolta ţesătorilor din Lyon. Sunt virgin, credeţi-mă. Inima la stânga, capul drept. Infinit de disponibil. Posedând un capital de influenţă pe lângă studenţii mei dragi; dar eu nu-s de vânzare, o, nu! Predicând doar dragostea faţă de aproapele nostru, invitându-i pe proşti să fie mai puţin proşti, iar pe şmecheri mai puţin ticăloşi; încercând să denunţ: minţile înguste, abuzul de putere, furtul de conştiinţă, cămătarii de virtute, stindardele însângerate prea repede ridicate; iubind fetele şi gramatica; împlinindu-mi sarcina şi regretând că n-o fac mai bine.

— Nu mai spuneţi nimic? mă compătimeşte fandosita.

— E un semn bun, îi răspund, dovedeşte cel puţin că sunt capabil să gândesc cu gura plină.

Osânza braziliană, care a terminat de vidanjat dinţii, îşi aprinde un trabuc gros cât un butuc de vie şi suflă un nor negru în farfuria Carolei. Tânăra, pierdută pentru o clipă în ceaţă, sfârşeşte prin a-şi găsi bucatele. Mănâncă, folosindu-şi degetele! Facem progrese, nu? Ne umanizăm.

— Şi Albert? o întreb eu. Cărei specii îi aparţine?

— Oh! el, e doar un câine credincios. Cândva, tata a fost avocat şi l-a apărat pe Albert care comisese o mică nedelicateţe. Nu ştiu cum s-a descurcat de i-a obţinut achitarea şi pe urmă un loc de muncă, dar de atunci Albert e omul lui.

Acum, totul mi se pare foarte limpede. Încep să mă prind care-i psihologia dispărutului. Vosgien s-a desprins de anturajul lui, de familie, de casă… Nu ştiu de ce mi-a devenit simpatic. Să fie din cauza fanatismului celor din jurul lui sau din cauza fluturilor? Din cauza fotografiilor Parisului înrămate în biroul lui de aici? E un tip care simte nevoia să se ofere. A părăsit totul pentru a se consacra unei cauze, pentru că prin această cauză crede că-i poate ajuta pe oameni. N-a putut suporta exilul prea mult timp. Şi atunci a pus la cale această înscenare pe scară largă, pentru a se putea întoarce liniştit în Franţa…

— Aţi contactat autorităţile braziliene?

— Mâine dimineaţă am întâlnire cu şeful poliţiei.

Mâncând din creveţii crocanţi, îmi spun că drumul până aici a fost inutil. Că m-am pretat unei mari mascarade, şi faptul mă umileşte puţin, această vagă senzaţie că am fost luat drept un idiot.

— Şi acum, unde mă duceţi? întreabă frumuseţea.

— Ascultă, mă decid eu, Rio noaptea, nu sunt suficient de documentat, e pentru prima oară că mă aflu aici. Dar, dacă ai vrea, am putea să facem

împreună o mică anchetă, nu?

— Fantastic! se entuziasmează ea. Sunteţi sigur că nu-i prea târziu?

Îmi rotesc periscopul spre orologiul meu de oraş. E zece şi treizeci.

Pentru Brazilia, nu-i prea târziu.

— Scumpa mea mamă mi-a spus întotdeauna că pentru curajoşi nu există ore fixe, ripostez eu.

— Şi atunci, ce vom face?

— O vizită unui domn care mă intrigă până într-atât încât încep să mă îndoiesc de existenţa lui, draga mea, prind eu inimă.

După ce am depus nişte cruzeiros mai fleşcăiţi şi mai maculaţi decât o hârtie igienică utilizată, pe farfuria chelnerului, o iau pe viitoarea mea cucerire (cel puţin am început iar să sper) către parcare. Carole e în al nouălea cer. E o schimbare faţă de clubul ei de echitaţie, de petrecerile cu prietenii şi de javra ei nesuferită pe care o îmbracă la Siganer, blănarul de elită.

Noaptea e din ce în ce mai blândă. Dacă ar fi la fel şi la Paris în momentul ăsta, n-ar mai pleca nimeni peste graniţă!

— Cine este domnul misterios de care vorbeşti, *dear*?

Dear! Uite că iar m-apucă dorinţa să-i dau una peste nas; şi-a repoleit standing-ul în ochii mei mâncând cu mâna şi suportându-l pe grăsan la masa noastră; dar e suficient un *dear* pronunţat cu o voce preţioasă şi ridicolă, da, mai ales ridicolă, ca totul să fie ca mai înainte. Nu ştiu cât timp voi petrece în compania acestei puicuţe, dar m-ar mira ca relaţiile noastre să se termine altfel decât printr-o severă corecţie aplicată cu palma de covoare.

Cum plonjez fără paraşută într-o tăcere bosumflată, ea se nelinişteşte:

— Nu vrei să-mi răspunzi, *baby*?

Asta-i prea mult. Pun o frână şi mă opresc pe marginea drumului. Locul e la fel de pustiu ca intelectul unui agent de circulaţie.

— Ascultă, Carole, rostesc eu, dacă ţii cu adevărat ca relaţiile noastre să nu fie bântuite de crivăţ, pune capăt atitudinilor astea afectate de parazit. Vocabularul dumitale artificial numai bun pentru *surprise-party* mă calcă pe prostată. Spune-mi mai curând Prostescule dacă vrei neapărat să-mi dai o poreclă, dar în nici un caz *dear* sau *baby*, îmi face rău, mă jigneşte, ai înţeles?

Fata rămâne cu gura căscată.

— Ei bine, atunci „dumneavoastră”! se bâlbâie ea.

Nimic plăcut nu poţi citi în ochii ei. E gata să-mi toarne o suită de invective mai puţin snoabe dar mult mai vehemente, când un zgomot bizar se aude din spatele maşinii. Într-o străfulgerare, realizez că un pasager clandestin e ghemuit pe jos în spatele banchetei. În timp ce noi mâncam un ins s-a ascuns în maşina mea, băieţi. Nimic nou, aşa se întâmplă în toate filmele de acţiune seria B şi până acum am păţit-o de atâtea ori că mi-ar fi cu neputinţă să întocmesc o listă. Mă pregătesc să-mi scot pistolul, pentru respectarea tradiţiei, când o mână neagră înarmată cu un cuţit mai subţire decât un biftec scoţian izvorăşte din umbră şi înconjură capul Carolei. Lama jungherului se

sprijină de frumoasa ei glotă.

Şi atunci se ridică un tip negru ca înmormântarea bunicului vostru. E tânăr, luceşte tot, şi are nişte ochi limpezi la fel de strălucitori ca o vitrină Cartier.

Bolboroseşte ceva în portugheză. Numai că eu nu mă pot face înţeles decât de spanioli şi în plus cu condiţia ca ei să vorbească englezeşte. De unde rezultă că relaţiile noastre sunt înfrânate. Carole scoate un ţipăt. Lama apasă şi mai tare pe gâtul ei. Îmi opresc gestul spunându-mi că o carotidă e dificil de cârpit şi că, dacă i s-ar grefa un dispozitiv cu robinet, gâtul ei n-ar mai fi la fel de graţios. Poate că întrebaţi cine este acest om şi ce intenţii are, fiindcă materia voastră cenuşie e cam fleşcăită; şi atunci, pentru a evita o hipertrofie a glandei curiozitale (cea mai perfidă), am să vă lămuresc. Domnul cu jungherul este un *malandro* pe care noaptea l-a dat afară din favela lui şi care-i uşurează de bani pe turişti pentru a-şi alimenta contul din bancă. De altfel, Bébert m-a prevenit mai adineaori, dacă aţi binevoit să vă stimulaţi memoria amorţită. În satele din jurul marilor centre urbane e plin de bandiţi de drumul mare şi de drumul mic. Mi s-a povestit anterior că în Brazilia viaţa unui om reprezintă atât de puţin că unii îi înjunghie pe alţii fără ca să-i cunoască, în timpul carnavalului, pentru a se defula. La adăpostul măştilor, îşi eliberează instinctele sălbatice. Când mulţimea e densă, dansează, vociferează, asasinii sunt la fel de anonimi ca toată lumea. Asta-i crima perfectă, gestul gratuit.

După ce trece defilarea, vezi câte un domino sau un pierot zăcând pe şosea. Şi oamenii îşi spun: „Uite încă unul cu aburi la cap.” Se apropie ca să-l ridice, să-i dea cu săruri pe la nas şi atunci bagă de seamă că masca are cincisprezece centimetri de fier înfipt între coaste. Aceste povestiri veridice nu-s în măsură să mă facă optimist.

— Ce doreşti? îl întreb pe pasagerul meu mai întâi în franceză, pe urmă în engleză, şi în final în italo-hispano-portugheză.

Mă aştept să-mi răspundă: „Banii” în limba lui maternă, dar nici pomeneală. Ceea ce-mi spune el are un serios răsunet asupra stimei ce-mi port, punând în discuţie spiritul meu de deducţie.

— *Senhor* Vosgien! reclamă cuţitarul.

Un suspin pneumatic. Carole dă ochii peste cap, de parcă s-ar fi aflat la ginecologul ei din arondismentul şaisprezece şi că acesta din urmă tocmai a anunţat-o că a căpătat o boală venerică de prin foburguri. Cade pe spate, cu gâtul şi mai oferit lamei omucide a negrului.

— Cei cu *senhor* Vosgien? exclam. Nu-s eu ăla.

Agitaţia mea e atât de puternică încât am vorbit pe portugheză! Există unele momente în viaţă când barierele lingvistice dispar. Când te prinde cheful să faci dragoste cu o fetiţă, de exemplu, sau când eşti în pericol de moarte. În acele clipe culminante, te debabelizezi presto, vă rog să-mi acordaţi toată încrederea. Descoperi că vorbeşti curent sanscrita, braile, iraniana modernă.

— Vreau să ştiu unde e! declară în esenţă tipul fără să-şi retragă nici un milimetru cuţitul de pe gâtul Carolei.

— Şi eu aş vrea! nu mă pot împiedica să nu exclam.

Nu-i sensibil la răspunsurile spirituale.

— Îl vreau pe *senhor* Vosgien! se încăpăţânează bruta blestemată.

Îmi arată fermecătoarea glotă a Carolei:

— Dacă nu zici, tai!

Mă uit atent la individ şi decid că este o creatură bestială, fără pic de inteligenţă. Frumos şi prost! N-ai ce să discuţi cu o pasăre de soiul ăsta.

Degeaba i-aş spune că nu ştiu unde se află Vosgien, el ar proceda ca şi cum aş şti şi numai după felul cum îşi ţine jungherul îmi dau seama că în materie de scalpel, profesorul Hamburger e un mic copil alături de el. Mai înainte de a-mi scoate amicul Bum-Bum din teacă i-ar fi şi secţionat gâtul fetei şi mai înainte de apuca să trag un glonţ mi-ar tranşa arterele coronare.

— De ce vrei să-l vezi pe *senhor* Vosgien? o dau eu cotită, dar niciodată nu-i destul.

— Vreau! declară el.

Privirea lui roşie arde congestionată. Inutil să mai duci cu vorba un asemenea exemplar gata să ucidă. Are mâncărimi în palmă să-i vină de hac Carolei. Asta-i bună, ce situaţie confuză! În Franţa, toată lumea mă ruga să plec în Brazilia şi să-l caut pe Vosgien şi, abia sosit aici, toată lumea îmi sare în cap şi mă întreabă unde e! Vouă celorlalţi nu vi se pare puţin cam aiuristică o asemenea scrânteală? Cum zicea aşa de bine amicul meu Vandôme: „Ai cu ce să-ţi pui creierii la stors!”

Din fericire, singura diferenţă, care există între San-Antonio şi Machiavel, constă în faptul că Machiavel[24] a murit în 1527.

— Foarte bine, am să te duc la el, îi spun.

Îşi lasă mâna liberă pe umărul meu.

— Dacă nu-i adevărat, te omor! mă avertizează acest delicat tovarăş de drum.

Pornesc motorul fără un cuvânt, dar întrebându-mă totuşi cine-l va avea pe ultimul. Fără să vă plâng pe umăr, lăsaţi-mă să vă mărturisesc că nu mi-ar conveni deloc ca draga mea Félicie să se întoarcă în Franţa cu rămăşiţele pământeşti ale băiatului ei, în cala de bagaje.

Conduc după nas fără să ştiu unde ar trebui să mă îndrept. Tare l-aş duce pe amicul ăsta până la postul de poliţie cel mai apropiat, dar simt că nu i-ar conveni deloc şi că ar imuniza-o cu un gest pe Carole împotriva oricăror anghine viitoare.

Agresorul e mereu foarte prudent. Ca un tigru care şi-a pus laba cu toate ghearele scoase asupra prăzii, gata s-o sfâşie, dacă ea ar mişca[25]. Parcurg vreo şase kilometri pe un drum necunoscut, încercând să las impresia că ştiu unde merg. Doar n-am să străbat acum toată Brazilia, nu? Trebuie să pun capăt

---

[24] *Niccolo Machiavelli* (1469-1527) – om politic, scriitor şi filozof italian, Secretar al Republicii Florenţa, îndeplineşte numeroase misiuni diplomatice în diferite ţări europene şi reorganizează armata (n. tr.).

[25] De-a dreptul Victor Hugo, epoca Guernesey (n. a.).

acestei situaţii. San-A., ai o demnitate sau ba? Trebuie să-ţi meriţi legenda, amice!

Casele devin din ce în ce mai rare. Cred că în curând vom avea parte de marea solitudine. Dar atunci va fi prea târziu. Aş putea provoca un accident, remarcaţi. Dar riscăm, eu şi miss Furlifus să fim primele victime, dat fiind faptul că individul ocupă locul cel mai bun din spate. Şi atunci?

La lumina farurilor, descopăr o hacienda, în depărtare. Un plan de urgenţă se eşafodează în tărtăcuţa mea clocotindă. Am de gând să-i spun tipului că acolo se ascunde Vosgien. Îmi va cere să-l însoţesc până la poartă. M-aş conforma. Am bate. Cât timp cel care locuieşte în această casă ar parlamenta cu noi, aş găsi cu siguranţă ocazia să-l dezarmez pe bandit.

— Aici e! fac eu ridicând piciorul.

Opresc sub un balcon din lemn. Toate luminile sunt stinse.

— Mâinile sus! îmi ordonă agresorul.

Mă supun văzând cum supurează un firicel subţire de sânge pe gâtul Carolei. Blestematul întinde mâna fulgerător în deschiderea hainei mele şi-mi ia pistolul mai înainte ca eu să am timp să pricep ce se întâmplă. Are o tehnică strălucită, o bogată experienţă.

— Du-te şi caută-l pe *senhor* Vosgien, dacă nu te întorci o omor! Şi dacă iei un alt pistol de asemeni o omor.

— Eşti cam într-o parte! bombăn eu.

Un non suspin al conaţionalei mele îmi dă de veste că a revenit la luciditate. Strigă din nou înspăimântată când descoperă că situaţia nu numai că nu s-a schimbat dar în plus mai poartă şi o tăietură pe gât.

— Stai liniştită, Carole, şi totul se va termina cu bine, îi promit eu ieşind din maşină.

Când e vorba de mine, mă cunoaşteţi, nu? Mi-am realizat întotdeauna acţiunile fulgerătoare fără să le gândesc mai dinainte, condus de instinct. Procedez automat de parcă un calculator electronic m-ar fi preluat brusc în sarcină.

Ieşind din maşină, apuc antena radio desfăşurată la maximum, o îndoi şi cad scoţând un strigăt. Iată-mă ghemuit în dreptul roţii din stânga. Doar în acea clipă m-a cuprins frica. Din două una, îmi spun: ori banditul îi taie gâtul Carolei ieşind din maşină, ori iese fără s-o lichideze. În căzătură, am simulat – admirabil după mine – brusca schimbare de direcţie a cuiva care s-a împiedicat de o sârmă. Ca iluzia să fie deplină, încep să gem. M-ar mira ca tipul să se lase înşelat de o viclenie atât de grosolană. În fine, să aşteptăm.

Trece o clipă şi pe urmă faţa individului iese prin portieră.

— Mi-am sucit piciorul! gem eu. Ajută-mă!

Nu-i proastă viespea. Scoate revolverul meu şi mă ia la ochi.

— În picioare! îmi spune el în această limbă pe care eu n-o vorbesc, dar pe care am început s-o înţeleg aşa de bine.

— Nu pot, îi răspund în acelaşi idiom.

Se apleacă puţin fără a ieşi propriu zis din maşină.

— În picioare! repetă încăpăţânatul.

Atunci, dau drumul la antenă, dorind din toată inima ca flexiunea pe care i-o imprim, să n-o rupă. Tija metalică îmi scapă dintre degete şuierând şi biciuie puternic faţa cuţitarului. Acesta scoate un urlet de şacal căruia i-ai călcat pe coadă. Ceva cam în genul „vrrrouha”. Dă drumul revolverului ca să-şi ducă mâna la faţă. San-A., mai suplu, mai felin, mai puternic decât şacalul în chestiune, s-a ridicat dintr-un salt şi s-a prăvălit peste capul tipului. Se aude o pârâitură foarte urâtă. Un şoc teribil de sinistru. Capul insului atârnă în afara portierei, inert. În detenta mea am apăsat prea tare şi vertebrele lui cervicale sau frânt de marginea geamului incomplet coborât.

Îngrijorat, mă aplec în interior şi văd privirea îngrozită a Carolei. Domnul fie binecuvântat (pentru o lună întreagă sau numai pentru o săptămână)! N-a ucis-o mai înainte de a se apleca prin portieră. O deschid pe aceasta din urmă, nu fără greutate şi basculez spătarul scaunului meu pentru a-l scoate pe agresor din maşină.

Când îl văd zăcând pe şosea îmi spun că ducele de Guise n-ar fi făcut o impresie mai grozavă. Individul măsoară pe puţin un metru nouăzeci. Oare n-o fi Philippe Clay care se ţine uneori de farse? În orice caz, dacă poate fi găsit unul mai înalt ca el, mai mort nu-i cu putinţă. Individul poartă blugi şi o cămaşă neagră. Îl buzunăresc. Dau de un portofel din piele de crocodil (în Brazilia crocodilul revine mai ieftin ca plasticul). În interior găsesc câţiva cruzeiros, un permis de conducere îndoit în patru, un pachet de ţigări *Ernesto Babas* cu capătul din bambus şi un medalion de provenienţă religioasă, reprezentând-o pe sfânta Isabelle fierbându-şi un ou. Permisul de conducere e pe numele de Stefano Correira.

Carole iese din maşină tremurând din cap până-n picioare. Vine spre mine şi izbucneşte în hohote de plâns. Nu se mai gândeşte să-mi spună *dear* sau *baby*. Frica a făcut din ea o fetiţă simplă şi cuminte. O legăn în braţe.

— Hai, hai, puişor, îi ciripesc eu; aşa ceva se poate întâmpla când faci o anchetă într-o ţară încă neterminată.

Carole bate nervoasă din picior.

— Nu fi cretin să-mi spui puişor! strigă dulcea copilă.

O fi fiind ea emotivă, dar am impresia că se recuperează repede. Nu gândiţi şi voi la fel?

CAPITOLUL V

— La ce te gândeşti? îngână ea cu un glăscior înspăimântat, întorcând privirea de la cadavrul care zace la picioarele noastre.

Nimic nu poate fi mai greu să nu priveşti la un cadavru. Nu-mi dau seama ce dubios extaz ne îndeamnă să ne uităm la cei care ne preced în împărăţia umbrelor.

— E ceva care mă sâcâie, îi răspund.

— Crima care-ai comis-o? mă întreabă ea ingenuu, de parcă ar fi zis: vezica

biliară?

— Crima? mă indignez eu. Ia ascultă, fetiţo, măsoară-ţi expresiile! Să nu confundăm asasinatul cu legitima apărare. Ai la gât un mic colier de perle roşii care depun mărturie în favoarea mea, am impresia.

— Iartă-mă, termenul mi-a scăpat fără voia mea…

— Cum zicea o portăreasă căreia îi căzuse un plic cu bani pe trotuar, completez eu ca pentru mine.

Fiindcă, vă rog să mă credeţi, prieteni, cu cât e clipa mai gravă, cu atât e mai indicat să-ţi salvezi şi să-ţi întreţii mobilitatea spiritului.

— Nu mi se pare prea nostim, bombăne Furlifus.

— Ce anume?

— Încercările pe care le faci să fii glumeţ, nu-i cazul.

— Dimpotrivă, micuţo; acum mai puţin de două minute eram amândoi în pericol de moarte din pricina dementului ăsta sângeros. Dar datorită spiritului de iniţiativă şi a curajului unui anume San-Antonio, putem respira briza serii în faţa corpului neînsufleţit al ex-viitorului nostru asasin. Într-o ţară subdezvoltată, aşa ceva se numeşte miracol şi lumea ridică o mănăstire pentru comemorarea evenimentului.

Fata suspină.

— Da, ai dreptate. Eşti senzaţional. Şi ce facem acum cu el?

— Îl lăsăm unde se află, inimioară. În Brazilia ca şi în Franţa, n-ai dreptul să deplasezi cadavrul cuiva decedat de moarte violentă.

— Ai să anunţi poliţia?

— La ce bun? Nu-mi place hârţogăria.

— Dar dacă nu-l găseşte nimeni ce se va întâmpla cu el?

— O să ajungă un schelet frumos, drăguţo. Hai să plecăm de aici. Băiatului ăsta nu i-am cerut nimic, nu ne-am dus noi să-l căutăm, şi-a tricotat singur destinul, ceea ce ne permite s-o facem pe Pilat din Pont fără nici o remuşcare.

Urcăm amândoi în maşină ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Recunoaşteţi că acest nou incident are toate motivele să vă încreţească mustaţa de sub braţ! Doamne Dumnezeule, nici nu sunt opt ore de când am debarcat la Rio şi s-au întâmplat atâtea chestii şi socoteli! Dacă nişte indivizi incapabili ar scrie editorului cum că acţiunea trenează în capodoperele mele, aş putea să-i trag la răspundere pentru defăimare, cu rezumatul cărţii în sprijinul afirmaţiilor mele. Iată, fără a fi ipocrit, am nişte confraţi (nu chiar aşa de fraţi, de altfel) care cu conţinutul acestei cărţi şi-ar eşafoda întreaga operă doar dezvoltând, doar exploatând atmosfera! Parcă văd, descrieri abundente care v-ar fi prezentat întreaga Brazilie: flora, fauna, hidrografia, regimul politic, bogăţiile miniere, populaţia ei, cu trecutul şi viitorul. Aţi avea parte de capitală, de viaţa preşedintelui Vargas, de reţeaua rutieră, de indienii de pe Amazoane, şi de tot restul! Admiraţi deci, conştiinţa mea profesională. San-Antonio? Un turbat în privinţa descrierilor; un maniac al probităţii. Mă cumpăraţi pentru acţiune? Adresaţi-vă mie cu toată încrederea, hai să batem palma! N-am să vă plictisesc povestindu-vă despre insula Pâquetta, despre

lapidarium Minas Gerais, Căpăţâna de Zahăr sau plaja de la Copacabana. Şi totuşi aş putea: sunt talentat. Ar ieşi nişte pagini de umplutură clasa întâi. Şi fără a băga de seamă, v-aş mai instrui puţin, că aveţi atâta nevoie dat fiind analfabetismul vostru cronic.

Dar cinstea mea, la fel de funciară ca şi Creditul cu acelaşi nume, mă reţine pe buza tentaţiei. Nici un fel de fantezie. Eu nu sunt *Guide Bleu*. Nu mă plătiţi pentru a vă ţine un curs de geografie, ci pentru a vă plimba împreună cu mine prin ţara fanteziei şi a caftelelor. În ziua în care mă vor apuca ambiţiile ultraliterare am să vă previn printr-o bandă fluorescentă: *„Achtung*! în interior e proză. Cine n-are chef să se plictisească să se abţină." Şi cartea pe care v-aş prezenta-o atunci n-ar cuprinde decât un singur rând de text. În capul rândului ar fi o trimitere în josul paginii şi întreaga carte ar fi constituită din trimiteri în care aş explica ce vrea să însemne primul rând. Nu numai că aş sodomiza muşte, aş despica firul în patru, aş analiza până la ultima picătură din stiloul meu, dar mai ales aş pătrunde în minţile voastre în formă de cârnăciori prăjiţi pentru a declanşa în ele un mecanism perpetuu de întrebări provocând întrebări. N-o să vă întrebaţi numai ce am vrut eu să spun dar şi ceea ce aţi vrea voi să înţelegeţi din spusele mele. Şi aţi înnebuni, v-aţi zgâria pe ochi, v-aţi da cu capul de pereţi; veţi apela la ajutor şi veţi ajunge sufocaţi de alţii între două saltele ca pe vremuri un om atins de turbare. Şi toate astea din cauza literaturii mele, care ar înceta să fie grafică pentru a deveni efervescentă. Numai aşa îmi concep eu opera. Ea nu trebuie să fie plată ca o somieră, trebuie să fie ceva care sare din pagini – ca un păduche pe firele de păr şi care vi se aruncă în faţă şi vă mănâncă sau vă inoculează. Aşteptaţi să mă cufund eu în meditaţii insondabile, prieteni. Şi imediat vă contagiez pe toţi. La rând!

○

Vehiculez un moment de tăcere. Şi miss Furlifus e cea care-l rupe.

— Adineaori, spuneai că ceva te sâcâie? mă interoghează dulcea copilă.

Cum eu vagabondez în plină educaţie, fata mă inoportunează.

— Ce te preocupă? insistă musca asta de miere.

— Problema storcătoarelor de lămâi, mârâi eu.

— Adică?

— Carole, n-ai remarcat că în toată lumea asta se storc mai multe portocale decât lămâi?

— Dar…, bâiguie ea.

— Atunci, i-o retez, mă întreb pentru ce continuăm să numim storcător de lămâi un aparat care serveşte mai ales pentru stoarcerea portocalelor. Sunt momente când acest mister mă obsedează, pur şi simplu, îmi pierd pofta de mâncare şi somnul.

Se trage furioasă spre portieră. E bosumflată. Şi pe urmă, câteva minute mai târziu, izbucneşte într-un râs tineresc, frumos şi vesel, şi se lasă pe umărul meu. Se frânge de râs. Sughiţă, pufăie, plânge.

— Că haios mai eşti! strigă ea în plină criză. Că haios mai eşti, zău aşa!

În sfârşit! Trăieşte oare cu adevărat?

Descriu un uşor ocol pentru a mă încadra pe un refugiu al străzii, întrerup contactul, sting farurile şi o apuc pe guralivă cu un gest puternic căruia nu-i rezistă. Dar cum buzele mele le caută pe ale ei (aşa se exprimă autorii în romanele convenabile), ea se retrage brusc.

— Ah! nu! îmi strigă. Dumneata nu!

E o linie frântă, fata asta. Atât de frântă că mă frânge şi pe mine prin contagiere.

— Cum adică, eu nu? se înfurie orgoliul meu de mascul.

— Sărutul în maşină, şi pe urmă amorul, îmbrăţişarea meschină şi inconfortabilă, ca după întoarcerea de la o petrecere; mă decepţionezi, *dear*!

Şi atunci, lui *dear* îi sare muştarul, pentru că *dear* începe să aibă trepidaţii în sistemul glandular.

— Lasă-mă să te decepţionez, fetiţo, îi spun, dar îţi promit că n-ai să fii decepţionată.

Oscilând, se lasă desfăcută şi pe urmă, se lasă refăcută. Ce voiam să mai spun? Măi să fie! o clipă mi-a stat pe vârful limbii… Staţi aşa, datorită scaunului rabatabil, i-am servit o plonjare compensată, dar, nu, nu era asta… La a treia figură are drept la „în acest timp uită-te prin lunetă dacă nu vine cineva”, extras din manualul intitulat *Automobilul dumneavoastră poate deveni şi imobil*, şi totuşi voiam să vă povestesc altceva. Să fi dat peste mine vreo amnezie? Mi-era gura plină acum câteva minute! În fine să trecem peste, o să-mi aduc eu aminte.

Fapt e că de îndată ce am terminat cu ea, Carole şi-a schimbat atitudinea. Ochii ei subliniaţi de recunoştinţă mă privesc cu o rară supunere. Până şi capriciile din arondismentul şaisprezece capătă o mentalitate de fermieră când le prelucrezi cum trebuie.

Nu-mi împing vanitatea insolentă până într-atât încât să-i spun: „Dacă ţi-a plăcut şedinţa să vorbim acum despre tine”, totuşi un compliment cât de mic mi-ar face plăcere. Asta-i drama bărbaţilor, nevoia de a li se spune că-s nişte eroi. Chiar şi cei care au instrumentul cu puţin mai mare decât o alună americană speră să obţină fluierături admirative. Trebuie să li se aplaude actul, altminteri rămân nesatisfăcuţi. Femeile, hai s-o recunoaştem, sunt cu mult mai pudice în ciuda impudorii lor excesive. Am avut de-a face cu unele iuţi, expansive, frenetice, inventive, lacome, pofticioase, din cele care nu mă caută pe afară să vadă dacă nu-s pe acolo, din cele care-i resuscitează pe mauri, femei de neuitat, formidabile, care trăiesc cu toţi porii, distrug somiere, smulg nasturi, femei giroscopice, de senzaţii tari, alambicate. Niciuna şi niciodată, după o şedinţă *extradry* nu mi-a solicitat complimentele, nu mi-a aşteptat aplauzele, ba chiar nu le-a dorit. Toate aveau modestia cărnii. Nici una nu mi-a murmurat cu o sclipire de orgoliu în priviri: „Ce-ai avea de zis!” Bărbatul, nu. Lui îi trebuie laude, numai la asta îi stă capul. Vrea ca tribunele să trepideze. Simte nevoia să fie rechemat la scenă deschisă. N-are darul anonimatului.

Din acest punct de vedere, Carole e foarte satisfăcătoare. Îi dă drumul la lirism, cum că i-am zdrobit periferia, i-am extrapolat spiritul, i-am plasat pe orbită senzualitatea. Vrea să afle totul despre mine: ucenicia, antecedentele, adresa. Îmi spune că experienţele de dinaintea mea, au fost pentru amor ceea ce o cutie de sardele ar fi pe meniul restaurantului „Tour d'Argent". Nu mă aşteptam la atâta entuziasm din partea ei. În fond, aceste pedante sunt uşor de uluit. Ele constituie o clientelă de calitate. Am observat că muncitoarele, secretarele, ucenicele sunt cele care se dovedesc mai exigente. Acei care acasă mănâncă paste făinoase cleioase sunt cei mai pretenţioşi la restaurant. Îl cheamă pe responsabil dacă a rămas o fărâmă de ceapă pe antricotul lor bordelaise și fac un scandal feroce dacă nu li se serveşte carnea în farfurii calde, ei care halesc de cele mai multe ori din gamele insalubre.

Şi cu femeile e la fel. Dacă ai de a face cu o damă manierată din înalta societate ea se crede în al nouălea cer. În schimb dacă te încurci cu o bonă timidă pescuită de printr-o curte din Saint-Lago, după o desfăşurare serioasă de forţe, ea se miră că ai aprins aşa de repede lumina.

Captând plăcuta ciripeală a micuţei Vosgien, ajung în Rio de Janeiro. Încep primele plaje. Pe malul mării se văd lumini strălucind. S-ar părea că sunt indivizi care practică la repezeală o *macumba* în grupuri mici, cu alte cuvinte o slujbă neagră în familie. Ard lumânări şi aduc hrană sfinţilor sau zeiţelor. Aici, catolicismul şi păgânismul negrilor fac împreună casă bună.

În locurile retrase, pe sub zidurile cimitirelor, şi ale portalurilor de biserici baroc, e plin de candele consumate şi de resturi de mâncare (o fericire pentru câinii vagabonzi).

Se aude un tunet surd. Surprins, ridic ochii şi zăresc nişte nori negri şi grei în locul stelelor. Am impresia că una dintre acele faimoase furtuni tropicale, anunţate în ghiduri, se pregăteşte în marmita cerului.

O lumină urâtă, albăstrie se desprinde ciudat din nori, răspândind pe faţadele noi de pe malul mării dâre de sudură voltaică. Accelerez puţin şi, un sfert de oră mai târziu pătrund în avenida Presidente-Vargas, centrul oraşului Rio. S-au ridicat estrade pentru carnavalul care se apropie. Această arhitectură volantă, din tuburi de oţel, transformă vasta arteră într-un desen de Carzou.

De o bucată de vreme, Carole a încetat să mai vorbească. Bubuitul tunetelor, din ce în ce mai apropiate, o impresionează. Trebuie să vă spun că asupra oraşului apasă o atmosferă de cataclism iminent.

— La ce te gândeşti, iubiţico? o întreb mângâindu-i piciorul cu un gest încă plin de stimă.

— La cele ce s-au întâmplat, îmi răspunde ea.

— Da, afirm eu pe un ton suficient, nu mi-a reuşit prea rău.

— Eu vorbesc de negrul pe care tu…

— Oh!

Îmi reiterez mângâierea.

— Carole, alungă această imagine cumplită din căpşorul tău frumos.

— Mă întreb pentru ce acest om ţinea atât să-l regăsească pe tata!
— Şi eu mă întreb.
— Îi voia răul, nu?
— Aşa am impresia.
— Ce treabă avea el cu tata?
— Acest semn de întrebare e un lucru în plus pe care-l avem în comun, îi răspund cu simplicitate. Fără îndoială tipul fusese plătit de duşmanii tatălui tău ca să-l lichideze. A considerat dispariţia domnului Vosgien ca o măsură de prudenţă şi a început să supravegheze casa. Văzând că în „Doce de Jaca" îşi fac apariţia figuri noi, respectiv eu şi colegul meu, s-a gândit că e vorba de cei care-l ascund pe tatăl tău după fuga lui şi iată de ce ne-a cerut să-l ducem la el. Nu văd altă explicaţie valabilă.
Carole scoate un oftat.
— Dumnezeule! rosteşte ea, deci tatăl meu să aibă atâţia duşmani?
— În această privinţă, cred că a reuşit să facă plinul!
Îmi las maşina în dreptul numărului 144. Abia aştept să discut un moment cu numitul Hilario Freitas. Îmi pun multe speranţe în această convorbire particulară pentru a-mi baliza puţin pista. E posibil ca el nici să nu existe şi că Machinchouettă să-mi fi dat o adresă falsă doar pentru a-mi câştiga încrederea. Dar s-ar putea să şi existe şi să ştie o serie de lucruri.
Or, eu am o urgentă nevoie să vorbesc cu cineva care să cunoască o serie de lucruri.

○

Imobilul nu-i la prima tinereţe şi miroase puternic a banane avariate fiindcă la parterul lui se află buticul unui comerciant de trufandale (dar nu şi în privinţa bananelor). Ambalaje goale se îngrămădesc în fundul holului. Caut zadarnic un buton să aprind lumina şi până la urmă iau decizia de a mă folosi de chibrituri pentru a descoperi numele „legăturii" mele. Îl descopăr fără greutate. Hilaro Freitas. Străluceşte în litere aurite pe marmură neagră. *3-e etage* e precizat în caractere mai modeste şi în portugheză.
— Pot veni cu tine? îmi şopteşte Carole.
Unde-s fasoanele domnişoarei Furlifus! Ce-a făcut cu ifosele ei şi cu expresiile frangleze? Atentatul negrului, şedinţa noastră de amor şi furtuna, au neutralizat-o pe păpuşică, au făcut-o mai docilă ca un cuţulache.
— Păi, natural! Doar n-o să ne despărţim aşa, dragă, îi spun cuprinzând-o de talie cu o mişcare atât de graţioasă că Maurice Béjart, văzând-o, mi-ar semna un contract pe fugă.
— Şi dacă omul s-o fi culcat? îmi murmură ea pe scară.
— O să se scoale! Îmi place la nebunie să stau la taclale cu cineva smuls din primul somn.
Ceea ce nu înseamnă că o vizită la miezul nopţii, chiar şi în Brazilia, nu rămâne destul de puţin protocolară. Dacă acest Freitas e genul de om ţâfnos, vizita mea promite să se lase cu sport.
La etajul trei sunt două uşi. Una de sticlă care dă spre o curte interioară şi

alta din lemn lustruit care se deschide spre apartamentul domnului. O nouă plăcuţă anunţă numele tipului, în plus, din considerente sociale. E clasică şi evazivă: IMPORT-EXPORT. Un cap de leu care cască, din bronz, reprezintă ciocanul care decorează uşa. Îl ridic pentru a lovi de trei ori, dar în această mişcare uşa, care nu era închisă cu cheia, se dă la o parte uşor. Loviturile răsună în interiorul apartamentului, ceea ce e mai curând lipsit de logică.

Lumina arde *a giorno*, descoperindu-ne un mic antreu cu pereţii îmbrăcaţi în rafie, un cuier în care atârnă o umbrelă şi o consolă deasupra căreia se află o oglindă într-o ramă sculptată.

— E cineva? întreb eu foarte civilizat.

Şi cum nimic nu se întâmplă, repet strigarea înaintând în interiorul casei:

— Uu! Uu! E cineva?

Din antreu se intră într-un studio destul de spaţios pentru a părea mare, dar prea mic pentru a fi imens. Mobilierul e din acaju masiv, stil a treia Republică. Nu-i foarte curat, puţin cam trist şi de o urâţenie care poate fi trecută cu vederea! Pe ziduri, decoraţii de bazar. Genul de stupidităţi ieftine care se cumpără din centrele turistice mari şi care, toate par să provină din aceeaşi fabrică, indiferent dacă sunt spaniole, elveţiene, franţuzeşti, africane, ruseşti sau nemţeşti. O umbrelă japoneză răsturnată serveşte de lustră. Studioul ca toate studiourile din *the world*, comportă o parte destinată sufrageriei şi o parte salonului. Acesta din urmă e detectabil graţie unei canapele dinaintea căreia un brasero spaniol din aramă ciocănită serveşte de masă joasă.

Pe jos, un covor mai mult găurit decât persan îşi etalează arabescurile în albastru şi purpuriu. Iar pe covorul despre care vă vorbesc, se află un domn de vreo patruzeci de ani care nu va ajunge niciodată la cincizeci din pricina tăieturii adânci practicate cu ajutorul unui instrument ascuţit, deasupra gulerului cămăşii. Pentru a folosi stilul percutant al marilor artişti, bărbatul în chestiune se scaldă într-o baie de sânge.

Se aude o adiere de zefir, asemenea cu briza nopţii printre ramurile unui copac pitic, urmată de un şoc. E Carole care leşină şi cade pe jos, actul doi fiind consecinţa primului.

Mă asigur că nu s-a rănit în cădere şi-mi spun că-i mai indicat să rămână *out* câtă vreme eu voi proceda la primele constatări şi la ultimele contestări.

Îngenunchez lângă mort, ferindu-mă de balta de sânge, pentru a-mi menaja efectele şi-l examinez pe defunct. E într-o haină de interior, fără cravată. În picioare are papuci de lac. Mâinile îi sunt legate la spate. Pe obraji poartă urme urâte roşii şi brune. Sunt gata să vă pariez pe tot ce-aţi vrea contra a tot ce n-am că bietul om a fost serios molestat mai înainte de a i se aerisi amigdalele. Plăgile despre care-i vorba sunt rotunde şi au fost practicate cu ajutorul unei ţigări incandescente. În faţa canapelei este un televizor în funcţiune, care nu mai difuzează nimic pentru că programele s-au terminat. Limpezimea lui lăptoasă dârdâie pe tubul catodic, frisoane luminoase animându-l cu o viaţă ciudată. Parcă ar fermenta.

Îmi imaginez scena. Freitas era la el acasă. Se uita la televizor, aşteptând o vizită. Aceasta se produce. Întrevederea capătă o turnură proastă. Noul sosit, uzând de ameninţări, o sileşte pe gazdă să se lase legată. Apoi o molestează pentru a o determina să vorbească. Freitas vorbeşte sau nu vorbeşte. Fapt este că musafirul lui nocturn îi taie gâtul înainte de a pleca. Spuneţi-mi, dragii mei, nu credeţi că s-ar cuveni să-mi cumpăr un cuier pentru a suspenda în el toate semnele de întrebare pe care le recoltez în drumul meu? Le-aş pune etichete pentru a le repertoria şi mi-aş întocmi o colecţie fainã. Le-aş spune, de pildă, musafirilor mei: „Ăsta-i semnul de întrebare Machinchouettă. Ăsta e semnul de întrebare Vosgien în librărie. Ăstălalt, e al negrului din maşină. Şi pe urmă, iată cel al asasinării lui Hilario Freitas, care Freitas reprezenta şi el un semn de întrebare.” Ah! Vă jur, o panoplie asemănătoare ar face parale serioase în anul 2000! Anul două mii! O să fie vesel acel întâi ianuarie, când tipii de pe atunci vor rupe prima filă din calendar. Vor lăsa în urma lor un număr impar fără precedent 1999 pentru a intra în acest număr ultrapar. Veţi avea impresia că aţi schimbat planeta, dragii mei. Aţi mai lăsa de-o parte Istoria Franţei schimbând mileniul. Veţi aborda o faimoasă pagină albă. Un caiet nou. V-aţi umfla de atâtea zerouri. Creştinismul va fi împlinit primii lui două mii de ani. O să fie rodat!

Dar ce bat eu câmpii! Nu-i momentul să ţin o dizertaţie. Frumos mai îmi stă cu atâtea enigme în spinare…

Răscolesc în jurul cadavrului şi descopăr, de partea cealaltă a canapelei o ţigară foarte consumată. O culeg şi o adulmec. Mirosului de tutun rece, se adaugă duhori de porc pârlit. N-am nici un dubiu, ăsta-i instrumentul de serviciu. Ţigara mai are încă banderola, e un *Ernesto Babas*. Marele San-Antonio îşi lasă celulele să funcţioneze din plin şi într-un timp record trage concluzia că s-ar putea să fie Correira, negrul din maşina mea, care l-a lichidat pe Freitas. Acest client cuţitar fuma ţigări *Ernesto Babas*, amintiţi-vă!

Palpez cadavrul. Nu-i complet rece. Moartea ar fi putut să survină acum două sau cel mult trei ore. Deci, numitul Stefano Correira ar fi avut timp să-l aranjeze pe Freitas şi să vină la San Conrado. Încerc să asamblez datele acestei probleme încurcate pentru a realiza ceva coerent, îmi veţi obiecta că o ţigaretă e un indiciu cam fragil şi că ar putea fi spulberat, dar mai e şi gâtul tăiat al victimei. Mania care constă în tranşarea beregatei contemporanilor nu-i chiar atât de frecventă, mulţumesc lui Dumnezeu. Numai ce am părăsit un ins care avea de gând să secţioneze frumosul gâtişor al Carolei şi dăm peste altul cu beregata secţionată. Examinez urma lăsată pe gâtul micuţei mele camarade, şi pe urmă rana cumplită a răposatului Hilario şi constat că amândouă au fost practicate cu o lamă uşor curbată. La Hilario rana parcă ar exprima o mulţumire fără margini, şi chiar râde, bietul Freitas, dar pe sub bărbie.

Un nou suspin al Carolei. Ea leşină între paranteze. Trag covorul peste cadavru ca să-l feresc de privirile bietei copile. Cred că o să-şi aducă aminte multă vreme de Brazilia, miss Furlifus.

— Ce coşmar! bolboroseşte ea, ce coşmar!… O dragul meu, mie frică!

O mângâi pe obraji, şi îi dau un pupic reconfortant.

— Trebuie să strângi din dinţi şi să rezişti şocului, Carole. De acord, afacerea noastră se scaldă mai mult în sânge decât în ulei, dar până la urmă vom reuşi noi să limpezim lucrurile, îţi garantez.

Fata are o reflecţie uluitoare.

— Negrul de adineaori e cel care a făcut toate astea, nu-i aşa?

— De ce? orăcăi eu.

— Nu ştiu, dar văzându-l pe nenorocitul ăsta cu gâtul tăiat, am avut impresia că asasinul nu putea fi decât ticălosul ăla.

Deci, spiritele mici şi mari se întâlnesc. Ceea ce asul poliţiei franceze a stabilit prin deducţie, tânăra asta frivolă a găsit mulţumită instinctului…

Prin urmare, e nevoie de doisprezece masculi cu creiere de trei kile pentru a compensa o fetiţă al cărei encefal nu-i mai voluminos ca o boabă de caviar.

— S-ar putea, admit eu. Aşteaptă-mă o clipă în antreu, dragă, vreau să inspectez apartamentul.

— Şi să anunţi poliţia?

— Asta-i ideea ta fixă! Ţi-am mai spus că n-am venit aici ca să completez filele de raport ale confraţilor brazilieni.

Încep să scotocesc prin casă. Descopăr un emiţător radio, camuflat isteţ într-un ansamblu stereo. Degetul meu mic mă convoacă pentru o conferinţă expres şi-mi afirmă că, puţin mai înainte, Valery şi tanti Staube au încercat să mă îmbrobodească pretinzând că nu-l cunosc pe Hilario Freitas. Sunt dispus să pariez pe o maladie venerică în schimbul primei comuniuni, că victima servea drept birou de poştă grupului Vosgien. Probabil, o fi fost uns de Martial ministru al telecomunicaţiilor în guvernul lui fantomă.

— Spune-mi, suspină Carole, crezi că tatăl meu e încă în viaţă?

Ia te uită, în sfârşit un gând filial! Întrebarea îmi strânge un colţ al sufletului. La drept vorbind, n-aş îndrăzni să afirm că Vosgien mai trăieşte. Cred că a intrat într-o groapă de rahat care nu-i deloc parfumat cu O'Bao, acest tenor al opoziţiei! Dacă ar fi rămas în cabinetul lui de avocat, să-i divorţeze pe încornoraţi, ar fi dus o viaţă liniştită. Ar fi vânat fazani în Beauce, şi-ar fi petrecut vacanţele în Baleare şi ar fi colecţionat diferite chestii şi socoteli. În vreme ce, potrivit tuturor verosimilitudinilor, pornit pe acest drum al bravurilor, în momentul de faţă este ori mort ori pe cale de a fi, într-o manieră rapidă şi violentă.

— Bineînţeles că-i în viaţă, draga mea. Dacă ar fi mort, toate aceste incidente sângeroase n-ar mai fi avut nici o raţiune să se întâmple.

Ia uite! de fapt ceea ce spun eu e logic. Dorind s-o liniştesc, din milă creştină, mă conving pe mine însumi.

— Nu plecăm? se roagă ea.

— *Yes*, inimioară, imediat.

N-am terminat bine de vorbit că telefonul începe să zbârnâie. Ne înfige ca un ac de pălărie în nervi. În toiul nopţii, în acest apartament necunoscut al

cărui locatar zace cu gâtul tăiat, soneria îţi face ghem stomacul.

— Să plecăm repede! strigă Carole, ca şi cum sunetul acela subţire, ascuţit, ar fi constituit o ameninţare presantă.

Nu e nevoie de mai mult pentru ca celebrul San-Antonio să-şi recapete tot *self-control*-ul.

— *Momento*! rostesc eu.

Şi, deliberat, ridic receptorul.

— Alo! spun eu luând un accent portughez, ceea ce nu-i la îndemâna oricui, atunci când dispui doar de două silabe minuscule.

Se aude cineva graseind. Un francez sadea!

— Să-mi fie cu iertare dacă vă cer pardon că sun la o oră aşa de înaintată, dar e urgenţă!

Béru! Vocea lui grasă ca o friptură.

— Ce s-a întâmplat? rostesc eu cu un glas la fel de la înălţime ca un ciobănesc din lande[26].

— Aş vrea să vorbesc cu domnul…, staţi aşa, domnul… (îmi dau seama că Grasu trebuie că citeşte numele de pe o hârtie)… Domnul Hilario Freitas…

— La telefon! fac eu cu neruşinare, trăgând cu ochiul la balta de sânge care a răzbătut prin covor.

E cam îndrăzneţ să te prevalezi de identitatea unui om care zace înaintea ta, extrem de mort, din cap până-n picioare. Dar telefonul nocturn al Umflatului îmi dovedeşte că şi acest câine gras a dat peste o pistă şi, ca într-o doară, m-ar interesa să aflu care-i taina.

Vocea oleaginoasă a lui Alexandre-Benoît reia:

— N-aş vrea să vă inoportunez, dom'le Freitas dar trebuie să vă văd de urgenţă. Dacă mi-aţi putea acorda o întâlnire de câteva minute aş fi foarte onorat.

— Ma que, în care problema? răspund eu.

Grasu coboară tonul.

— În problema domnului Martial Vosgien; numele vă spune ceva, presupun?

— Absolut nimic!

O scurtă tăcere, notaţi bine, fiindcă percep trosnituri în creierul lui Béru. Bănui că se forţează să-şi păstreze calmul şi că nu-i prea reuşeşte.

— Ascultă, dom'le Freitas, reia neamul, n-are rost s-o dai cotită cu mine, fiindcă eu sunt la curent cu destule chestiuni apropo de persoana despre care vreau să vă vorbesc.

— Ma qui eşti dumneata? întreb eu numai ca să văd cum reacţionează Béru.

— Sunt un poliţist din Franţa, declamă Maiestatea sa cu emfază. Inspectorul principal Bérurier, aşa că, după cum vedeţi, mă puteţi primi. De acord, sosesc?

— De acord, vă aştept, accept eu.

[26] „Ce originalitate a metaforei, Iisuse Christoase!" – Jean-Paul-Sartre.

Închid şi mor de râs gândind că păcăleala de întâi aprilie, destinată Grasului anul acesta va fi ceva mai devreme. Las uşa deschisă pentru ai facilita accesul spre surpriză. Tare aş vrea să aflu ce-a descoperit el. Îmi propun să-l trag de limbă ceva mai târziu, la hotel.

— Cine era? se interesează Carole.

— Colegul meu, tipul acela gras pe care l-ai hrănit cu un sandvici la tine acasă. Nu ştiu de unde a aflat adresa lui Freitas, dar am impresia că, în ceea cel priveşte, ancheta a progresat.

— Şi acum, unde mergem? mă întreabă ea.

Sărăcuţa e palidă ca un lăptar defunct şi cearcăne mari, cenuşii îi subliniază ochii.

— Să ne culcăm, hotărăsc eu, după toate emoţiile astea ai nevoie de un somn care să te refacă. Numai că locuinţa tatălui tău nu mi se pare sigură şi am să-ţi iau o cameră la Copacabana.

Tânăra nu protestează.

Dimpotrivă, propunerea pare s-o uşureze.

Trecând în contul nostru exclamaţia lui Damiens[27], putem afirma că a fost o zi grea!

CAPITOLUL VI

O dată Carole instalată pe acelaşi etaj cu mine şi prevăzută cu un scotch dublu în chip de somnifer, mă îndrept spre camera mamei. De pe sub uşă se filtrează lumină. Zgârii lemnul cum mi se întâmplă să fac la noi acasă, la Saint-Cloud, când mă întorc târziu, şi Félicie îmi deschide aproape imediat, ceea ce mă face să cred că mă aştepta.

Când o văd parcă aş fi la noi acasă, băieţi. Şi-a adus halatul mov flauşat, papucii dublaţi cu fetru şi împletitura la care lucrează. După cât se vede, bănuiesc că va fi un pulover alb pentru mine. Calitatea principală a mamei este de a rămâne aceeaşi în orice împrejurări şi în orice loc.

— Începusem să-mi fac griji, îmi spune ea. Ai ceva noutăţi, Antoine?

Istoria cu Vosgien o preocupă, pe cuvântul meu!

— O serie de incidente tehnice, mami, îi răspund, dar practic nimic nou privind obiectul anchetei mele. Şi tu, ce-ai făcut?

— Am cerut să mi se aducă nişte ochiuri şi o sticlă cu apă. Chelnerii sunt foarte amabili, foarte distinşi.

— Cum! N-ai ieşit?

— Oh! singură, ştii… Şi pe urmă, unde să mă duc?

— Dar, mami, eşti în Brazilia, la Rio, merită să mai vezi şi tu câte ceva, ce Dumnezeu!

— Se vede foarte bine din camera mea, băiatul mamii. Am stat mai mult de

[27] *Robert François Damiens* (1715-1757) – servitor francez care l-a lovit cu un cuţit pe Ludovic al XV-lea. A sfârşit sfâşiat în bucăţi (n. tr.).

o oră pe balcon.

Îmi arată cerul brăzdat mereu de fulgere livide.

— Am impresia că se pregăteşte o furtună serioasă, nu?

— Aşa s-ar părea, da.

Mă simt ostenit. E aşa de bine să-ţi regăseşti mama după o seară atât de zbuciumată. O iau în braţe şi-mi apropii obrazul de al ei. Aşa fac uneori caii în grajd. Mă uit la hârtia luminoasă a tapetului, la mobilele de culoarea ambrei… Graţie Féliciei, această cameră anonimă capătă o personalitate. E destul împletitura ei, fotografia tatei pusă pe noptieră, flaconul cu apă de flori de portocal care aruncă reflexe albăstrui pe veioză, pentru ca încăperea să devină a noastră.

— Povesteşte-mi şi mie puţin, mă invită ea.

E formidabil. Mă las în fotoliul mare, îmi scot încălţările, îmi întind picioarele bine şi-i povestesc…

Tot! Cum am fost primit la Vosgien. Atentatul lui Stefano Correira. Moartea lui Freitas… Îi fac cunoscute concluziile mele, tot, ca şi cum aş întocmi un raport de activitate pentru şeful meu. Mă ascultă cu mâinile înnodate pe genunchi. Când am terminat, mă întreabă:

— Vrei puţină apă de portocali cu zahăr?

Plăcerea mea supremă, recompensa când eram puştan. Era înainte de whisky, ce timpuri bune! De câte ori mi se întâmplă să mai beau acum, am impresia că simt gustul copilăriei, că port pe mine uniforma de şcolar.

— Cu plăcere, mami.

Îi pare bine şi se grăbeşte să-mi prepare băutura ei de predilecţie.

— O să-ţi priască, linişteşte nervii. Ce meserie cumplită mai faci şi tu!… Mereu la un pas de moarte. E ca un război fără sfârşit.

Beau. E dulceagă. Vraja se împlineşte. Mă reîntorc în copilărie.

— În concluzie, rosteşte mămica mea, părerea ta este că dispariţia domnului Vosgien face parte dintr-un plan pus la cale de el cu participarea anturajului său?

— În linii mari, da. Aş paria indiferent pe ce că Vosgien se află în prezent la Paris.

— Şi atunci, negrul ăla ticălos care l-a tăiat pe celălalt domn?

— Asta-i, aici e misterul, mami. Bănuiesc că ar mai exista o a treia forţă care se străduie să semene confuzie.

— Şi dacă i-ai telefona şefului tău ca să-l interogheze pe omul arestat la Paris?

— Nu pot să-mi permit; ştii în ce circumstanţe am venit aici, după ce am refuzat misiunea Boss-ului.

— Dar domnul Bérurier ar putea telefona. Să pretindă că e pe o pistă şi…

Pocnesc din degete.

— Bravo! Ai dreptate, mami, Béru va servi de trăsătură de unire.

— Şi această a treia forţă, ce-ar putea fi după tine?

— Dizidenţi din partidul lui Vosgien.

— De ce dizidenţi, rândurile lor sunt chiar aşa de numeroase încât să poată izbucni dezacorduri?

— Oh! nu ştii cum e! Dacă sunt mai mult de trei persoane, oamenii nu se mai înţeleg. Şi câteodată e destul să fie numai doi…

Mami îşi reia împletitura şi andrelele ei groase încep să descrie pase de spadasini.

— Dacă, după tine, domnul Vosgien e la Paris, n-ai mai avea ce face aici, chiar dacă duşmanii lui îl mai caută încă.

— Am un lucru important de îndeplinit, mami: să mă asigur că nu mă înşel. Trebuie să obţin confirmarea presupunerilor mele.

Mă ridic, intru în pantofi şi depun o sărutare pe fruntea Féliciei.

— Hai la culcare, mami, mâine mergem la Căpăţâna de Zahăr!

O părăsesc. Pe coridor, perechile de încălţări fac de gardă dinaintea uşilor. Pantofi bărbăteşti, de damă, ghetuţe de copii… Le trec în revistă şi mă amuz imaginându-mi clienţii din fiecare apartament. Se află aici nişte bărci scâlciate şi imense de americani bătrâni, pantofi cu ştaiful tare de englezi, escarpeni uşori de franţuzoaice sau italience, nişte şalupe comune de autohtoni…

De ce nu intru în camera mea, spuneţi-mi? De ce ard gazul pe culoar în loc să trag pe dreapta? Nu mi-e somn. Furtuna care nu se decide, să-mi dea starea asta de nervi? Sau misterul Vosgien? Ori prezenţa fiică-sii în hotel? Aş putea să mă duc la ea şi să mă aşez iar la masă; era gata-gata s-o fac mai adineaori, dar mi-a fost milă de oboseala ei. Mă uit la ceas; e trecut de unu noaptea. Oare barul o mai fi încă deschis? Oh, da, cu siguranţă. Brazilienii nu se culcă o dată cu găinile. Mă pregătesc să-l chem pe liftier, dar mă răzgândesc.

Am reuşit să înţeleg ce-mi lipseşte, prieteni: Bérurier! Începe să mi se pară stupid să ne aflăm în tabere opuse, noi doi. Întâi m-a amuzat. Era ca o mistificare. Dar acum, m-am săturat. Dintotdeauna ne-am pus ouăle în acelaşi coşuleţ! Mână-n mână tot timpul. Ca doi fraţi. Îmi aduc aminte de ziua în care grasu Béru a venit în serviciul meu. Avea o brioşă şi un brio ceva mai mici, era mai rozior, mai curat, ca să fiu cinstit, mai puţin jegos. Nu părăsise de multă vreme uniforma. Am fost prevenit: „E un mitocan dar un minunat câine de vânătoare. E mai puţin prost decât pare, ai să vezi. Ar putea să-ţi fie util.” Şi încă ce util! Ah! dragă Grasule, câte aventuri n-am mai trăit noi împreună. Prin câţi pumni, câte gloanţe, câte cafteli n-am mai trecut! Câte lacrimi n-am mai vărsat! De câte ori nu ne-am stricat de râs!

Cu un pas hotărât o pornesc spre camera lui. Uşa scoasă din ţâţâni a fost reparată. Tamburinez cu degetele. Trece o vreme şi apoi se deschide şi în pragul ei apare o demoazelă Fernande aproape la fel de goală ca Venus din Milo (chiar mai mult, pentru că Venus din Milo e lipsită de păr, n-are nici braţe). Dar goliciunea n-o stânjeneşte. Se uită la mine cu o privire cordială, bătând din pleoape.

— Oh! dumneavoastră sunteţi, credeam că-i Alexandre.

— Nu s-a întors încă?

— Nu, cât e ceasul?

— Unu noaptea.

Îşi scarpină fesele cu toată mâna. S-ar zice că eu cunosc perfect formele demoazelei.

— Păi, intraţi, că se face curent, mă invită Fernande, întorcându-se în pat.

Intru şi închid uşa. Femeia s-a aşezat turceşte pe pernă, ceea ce-mi oferă o priveliştе captivantă asupra muntelui Venerei, care n-are nici o legătură cu Muntele Pleşuv, deşi e noapte. Complet trezită, aruncă spre mine o privire în acelaşi timp prostească, goală şi bovină.

— Nu l-aţi văzut? mă întrebă ea.

— Ba da, însă ne-am despărţit de câteva ore.

— Măcar era singur?

— Absolut singur. Eşti geloasă.

— Cum de nu! E un mare fustangiu, Alexandre. Trebuie să-l supraveghezi din scurt, fiindcă e în stare să fugă după prima panglicuţă ieşită în cale.

— Las-o baltă! îi spun eu destul de aspru, doar nu eşti nevasta lui.

— *Nu încă*! îmi răspunde consăteanca Grasului.

Simt că mă sufoc.

— Cum adică, nu încă?

— Cred că Alexandre o să divorţeze negreşit ca să se însoare cu mine, îmi mărturiseşte Fernande.

Îmi aduc aminte de balena Grasului, de Berthe, ciuma aia formidabilă. Şi, în sinea mea, îmi spun că muza din Saint-Locdu îşi face vise deşarte dacă-şi închipuie că Berthe Bérurier se va lăsa părăsită de omul ei. Familia Béru îşi pune coarne unul altuia pe ruptele, se insultă, se bat când se iveşte ocazia, dar tocmai de aceea constituie un cuplu indisolubil.

— Ţi-a spus el că are de gând să divorţeze?

— Când l-am întrebat, mi-a răspuns că va reflecta.

— Şi ai încredere?

Are un râs şi prostesc şi viclean, acelaşi care înfloreşte şi pe buzele Grasului.

— Am lucrat într-o brutărie, mi se confiază ea şi ştiu când să apăs balanţa în favoarea mea!

Cu această afirmaţie sibilică, Fernande adoptă o postură şi mai lubrică decât precedenta.

— Aş putea să pariez că nu vă îmbrăcaţi de la confecţii? întreabă ea.

— Nu, de ce?

— Sunteţi elegant.

— Mulţumesc pentru croitorul meu, fac eu dedicându-i un gând lui Jack Taylor, cel care are onoarea să-mi coasă husele.

— Şi nu numai elegant, adaugă Fernande piperându-şi poza libertină, dar şi băiat frumos!

— Mulţumesc pentru mama care m-a făcut, glumesc eu.

Îmi spun că dacă n-am să-mi iau mai repede picioarele la spinare, carnea

fiind cea care o ştiţi, iar Fernande plină ca o junincă, risc să-i fac concurenţă lui Béru. Ce mă opreşte nu-i atât ideea că i-aş pune coarne cât faptul de a-i mânca resturile.

— Bun, merg să mă bag în scutece, intervin eu tranşant. Spune-i să treacă pe la mine de îndată ce se întoarce, stau la camera 241; să bată uşor ca să nu trezească… vecinii!

— Nu plecaţi imediat! se miorlăie pisica asta în călduri.

Îşi umezeşte buzele, le întredeschide, execută un număr de buric şi adaugă:

— Aş putea să vă fac loc ca să-l aşteptaţi aici…

— Fără glume, Fernande, eu nu-mi fac cuibul în patul prietenilor!

— Spuneam şi eu aşa fără nici o intenţie! protestează ea.

Râd uşurel. Béru are mână bună când dă peste vreo pipiţă. Întotdeauna culege câte un exemplu de virtute. Nu ştiu ce învârtea Fernande la Saint-Locdu, dar m-ar mira să fi purtat coroniţa castităţii!

— Hai, noapte bună, comoaro; când se întoarce Grasu oferă-i o partidă serioasă de jamboane, e un om care are nevoie de exerciţiu.

Plec în cele din urmă şi intru în camera mea.

Dar vederea patului mă indispune. Şi totuşi e atât de atrăgător şi de frumos. Camerista a întins bine cearşafurile şi a depus peste perna umflată pijamaua mea albă cu dungi gri-perle. Ar trebui să fie tentant, dar nu este. Mă simt din ce în ce mai montat. Ideea de a mă deda unui confort burghez mă deprimă. Ceva îmi şopteşte la ureche că trebuie să-ţi baţi fratele cât e chel, cum zicea un stareţ.

Brelocul meu arată unu şi douăzeci. Aici cabareturile cu samba sunt în plină isterie. Aş putea să trag o raită prin centrul oraşului, nu? Sau ce altceva? Să mă întorc la Carole? La ora asta probabil că doarme buştean. Aleg o cale de mijloc: ridic telefonul şi cer barul. Le comand o sticlă de gin şi una de tonic. Rareori mi se întâmplă să beau gin. N-o fac decât în cazurile de spleen foarte avansate.

În momentul în care un pinguin bătrân şi scrobit apare cu tava e îmbrâncit de o Fernande agitată, îmbrăcată într-o cămaşă bărbătească de care trage sperând să-i ascundă în faţa chelnerului emisferele boreale şi emisferele australe. Dar cămaşa, oricât s-ar fi dovedit ea de extensibilă şi comprehensivă, nu poate suporta tratamentul, astfel încât îi descoperă când un boboc de trandafir când un dreptunghi negru, ceea ce la televizor ar justifica întrutotul pătratul alb[28].

— Ce ţi s-a întâmplat, jucărioară de celuloid? o întreb eu în vreme ce chelnerul a răsturnat pe jos căldăruşa conţinând cuburile de gheaţă.

— Poliţia! se bâlbâie frumuseţea rurală, lipindu-se de mine frenetic cu riscul de a-mi răni coastele cu sânii ei tari ca nişte tampoane de cale ferată.

— Ce-i cu poliţia?

— Portarul numai ce mi-a telefonat că un poliţist vrea să mă vadă imediat.

[28] Semn de avertizare a părinţilor că respectivul program nu trebuie vizionat de copii (n. tr.).

Nu ştiu ce se întâmplă, dar mi-e frică să nu i se fi întâmplat vreun accident lui Alexandre-Benoît!

Această vizită pe cât de nocturnă pe atât de intempestivă nu-mi spune nimic care să merite osteneala unei relatări. Păşim peste chelnerul ocupat să adune cuburile de gheaţă răspândite, trăgând cu ochiul pe sub cămaşa frumoasei din Saint-Locdu. Demnul octogenar pare să fi uitat că i se cuvin artritele bătrâneţii şi degustă peisajul cu aerul de a-şi spune că Franţa e frumoasă şi că poate ar fi trebuit să-şi ceară naturalizarea în contumacie.

Ne întoarcem în pas de atac în camera béruriană exact în fracţiunea de secundă în care un poliţist, într-o uniformă verzulie, apare în fundul culoarului escortat de un groom în livrea. E un ins brunet şi palid, cu obrajii ciupiţi de vărsat şi sprâncene în permanenţă furioase. Din fericire, vorbeşte englezeşte.

— Ce doriţi? îl întreb.

Se uită la mine, mă măsoară dispreţuitor, şi simt că privirea lui posomorâtă mă focalizează undeva în spate pentru a se detaşa de mine, a mă exila în depărtările indiferenţei lui.

— Am venit după actele unui anume Bérurier care pretinde că ar locui în acest hotel împreună cu fata asta!

— Ce tot zice acolo? bâzâie Fernande. De ce nu se vorbeşte oare franţuzeşte în ţara asta?

— Pentru că ne aflăm în Brazilia! mă înfurii eu.

Apoi, mă adresez poliţistului:

— I s-a întâmplat ceva domnului Bérurier?

Sticleţii sunt la fel pe toate latitudinile, am toată latitudinea să remarc. În loc să-mi răspundă, el îmi pune întrebări.

— Cine eşti dumneata?

— Un prieten al domnului Bérurier, sir!

— Aşa?

Pupilele lui negre cărbune execută un zoom înainte pentru a mă restitui în centrul preocupărilor sale. Pare ezitant în luarea unei decizii, apoi aruncă pe un ton profund dezgustat:

— Înarmaţi-vă cu paşaportul lui, cu al dumneavoastră şi urmaţi-mă!

Îmi sare muştarul.

— Asta-i bună, încep să latru eu, cine-ţi permite să-mi vorbeşti pe tonul ăsta? Ştii cu cine ai de a face?

— Cu prietenul unui om acuzat de crimă, mă informează el mai flegmatic decât un poliţist englez.

Brusc am impresia că somptuosul culoar al hotelului a devenit coridorul unui vapor cuprins de furtună. Bérurier acuzat de crimă! În ce belea o fi intrat Grasu?

— Presupun că-i vorba de o imensă neînţelegere, fac eu, străduindu-mă să zâmbesc. Prietenul meu Bérurier este contrarul crimei, sir.

— A fost prins în flagrant delict, tranşează celălalt. Procedaţi cum v-am cerut!

Fernande nu se mai poate abţine. A dat drumul poalelor cămăşii, care prea mult timp trase se aseamănă acum cu fustiţa unui abajur. Groom-ul îşi clăteşte ochii. E un vânător de imagini vicioase, doamnă! Ochiul cel mai scociorâtor din *Copacabana Palace*. Nu se uită pe furiş, ca moşulică de mai înainte, ci lacom, ca un flăcău de douăzeci de ani al cărui nerv optic e conectat la o mortieră de buzunar.

— Spune-mi şi mie ce s-a întâmplat? strigă ea. A murit Alexandre, nu-i aşa? A avut un accident de maşină?

— Nicidecum, s-a bătut cu un gardian brazilian, îi spun, şi a fost arestat.

— Arestat! El! Un poliţist!

— În străinătate, un poliţist francez e un om ca oricare altul, iepuraşule. Du-te şi caută-mi paşaportul lui, am să încerc eu să aranjez lucrurile, dar judecând după mutra tipului ăsta n-o să fie prea simplu.

Fernande dă fuga în cameră şi începe să caute. Mă întorc spre poliţist.

— De ce fel de crimă e acuzat prietenul meu?

— Poate o să vă informeze superiorii mei.

Verzişorul ăsta cu chipiu plat nu-i deloc o persoană comodă. Jugulara îi mărgineşte strâns maxilarele. Parcă ar fi unul dintre muşchii lui. Fernande apare într-o rochie pe care n-a reuşit să şi-o încheie, în picioare cu pantofi desperecheaţi.

— Merg şi eu cu voi! decide ea.

— Ar fi mai bine să rămâi pe loc, n-ai face decât să încurci lucrurile!

— Ei comedie! mă împroşcă ea. E doar bărbatul meu, nu?

Frumos instinctul de femelă, nu găsiţi? Înţeleg după expresia ei hotărâtă că-i inutilă orice încercare de a o răzgândi. Şi pe urmă, dacă Grasu a dat de dracul, tot o să afle într-un moment sau altul.

— Luăm maşina mea sau pe a dumneavoastră? îl întreb pe sticlete, o dată ieşiţi afară.

— Nu-s cu maşina, am venit cu un taxi.

Se instalează în spatele Volkswagen-ului într-un unghi al vehiculului, în vreme ce metresa lui Béru ia loc alături de mine.

— Prima stradă la stânga! aruncă poliţistul. Pe urmă cotiţi la dreapta pe strada principală.

○

Secţia de poliţie e situată într-o clădire mare şi nouă. Poliţistul îmi ordonă să las maşina în parchingul aferent poliţiei. Pare şi mai ostil ca la hotel, dacă e posibil aşa ceva, şi observ că, ieşind din maşină, ţine ceva în mână. Ceva înfăşurat în batista lui. Ce-ar fi putut să fie? s-ar fi întrebat Bérurier.

— Maşina asta e a dumneavoastră sau a prietenului? mă întreabă el mai înainte de a pătrunde în localul model al poliţiei.

— Nici a unuia, nici a celuilalt, am închiriat-o…

— Deci e rezervată uzului dumneavoastră personal?

— Se întâmplă să beneficieze de ea şi prietenii, dovada! i-o întorc eu arătând spre el.

Strânge din fălci ca pentru a-şi întinde şi mai mult jugulara şi urcăm cele trei trepte şi jumătate, prevăzute să constituie un peron.

Înăuntru, doi poliţişti, cu capul descoperit, beau cafea. Îi spun nu ştiu ce ghidului nostru, care le răspunde altceva în aceeaşi limbă. Ceea ce le comunică nu-i deloc plăcut la adresa noastră, fiindcă, împingându-şi imediat ceştile de cafea, cei doi se apropie de noi şi ne arată o bancă plasată special ca oamenii să poată lua loc.

— Şi Alexandre? geme Fernande, potrivindu-şi mereu părul cam ciufulit.

— Aflăm noi acum ce-i cu el, stai liniştită, îi promit eu.

Mă întreb din ce în ce mai insistent ce ţinea poliţistul cu jugulara la ieşirea din maşină. Se îndreaptă spre o uşă vopsită în verde şi bate cu un deget respectuos. Un domn, pe care nu-l văd, latră din spatele uşii şi mentorul nostru dispare în interioare necunoscute.

Absenţa lui e de scurtă durată. Se întoarce aproape imediat, flancat de un tip cu fruntea bombată şi defrişată, cu privirea de maimuţă şi obrajii albăstrii din pricina bărbii crescute peste noapte. Individul e şeful poliţiei pentru că îşi permite să stea în cămaşă. Poartă bretele de piele roşie, cu catarame de argint iar la gât îi atârnă un medalion pios reprezentându-l pe sfântul Luca în timp ce îngrijea hemoroizii unui lepros.

Mentorul nostru i-a prezentat actele mele şi personajul pe care vi l-am prezentat îmi ţine paşaportul în mână. Mă compară cu fotografia din document şi mă întreabă într-o franceză care i-ar conferi premiul întâi de portugheză la o grădiniţă din Angola:

— Ce fel de funcţionar sunteţi?

Fiindcă în paşaportul meu e menţionat doar prudent, că sunt funcţionar.

— De poliţie, îi spun.

Se încruntă, ceea ce confirmă asemănarea lui cu minunata gorilă care face mândria prietenului meu Jean Richard.

— Aşa?!

Apoi, dă un ordin. Băutorii de cafea de mai înainte se aruncă peste mine şi mă percheziţionează fără menajamente. Ridică triumfător revolverul meu cu un gest de pescuitor de perle ieşind la suprafaţă după o plonjare fructuoasă.

— N-aveţi un permis portarm? mă întreabă şeful.

— V-am spus că sunt poliţist. Comisarul San-Antonio. Priviţi în documentele pe care le-aţi…

Tac, fiindcă el chiar priveşte, dar permisul de conducere al defunctului Stefano Correira. Fir-ar al naibii să fie! Toate astea riscă să-mi complice urât de tot viaţa!

Fără un cuvânt îi întinde permisul de conducere poliţistului care ne-a adus la secţie, iar acesta din urmă îşi permite un fluierat de o rară elocvenţă.

Şeful dă un ordin şi mă invită să intru în biroul lui. Fernande, lăsată de izbelişte în secţie, începe să ţipe ca o disperată, dar strigătele nu-i afectează pe aceşti domni. Unul dintre ei trebuie că a ameninţato brusc, fiindcă ea a încetat să protesteze ca prin farmec.

Biroul inspectorului şef e plăcut, modern, curat.

— Jos! îmi spune el aşa cum ai dresa un căţel.

Mă conformez.

— Vă ascult! mă invită el.

E cam tare, cum îi zicea o cunoştinţă de-a mea, prostituată, unui preot, cunoştinţă a ei. Indivizii ăştia vin să mă ridice în toiul nopţii şi în loc de explicaţii, îmi ordonă mie să vorbesc! Ca să le zic, ce, fir-ar al naibii! Faptul îmi face dicţia incisivă, iar intonaţia percutantă.

— Vă rog să mă scuzaţi, mai curând eu ar trebui să vă ascult!

Amicului King-Kong nu-i prea convine replica. Îi zice ceva sbirului său jugulat care vine spre mine şi-mi arde o palmă zdravănă. Tipul ăsta, credeţi-mă, trebuie că-şi exersează deltoizii în fiecare dimineaţă, fiindcă văd treizeci şi şase de stele. Mă ridic, gata să-i administrez un eşantion din siropul meu de bicepşi, dar el a şi pus mâna pe o bâtă de cauciuc dintr-un cuier şi o învârteşte la câţiva centimetri de faţa mea. Încercând să-ţi strecori pumnul prin acest ventilator e ca şi cum ai vrea să mângâi botul unui avion de turism în vreme ce elicea se roteşte.

Mă aşez la loc bodogănind.

— Ai să mai auzi vorbindu-se despre mine, dragă colega! afirm eu la adresa şefului de serviciu. Nu cred că ambasadorul meu va aprecia modul în care trataţi un resortisant francez care, fără modestie, e o glorie în ţara lui.

Râde strâmb şi râsul lui seamănă cu o colică de constipat.

— Nu cred că Ambasadorul Franţei ar încerca să protejeze un criminal.

— Mai înainte de a afirma lucruri atât de grave, aţi face mai bine să căutaţi dovezi susceptibile a le susţine.

— Am şi făcut-o, mersi! declară blestematul desfăcând batista jugulatului.

Tresar, descoperind că în pânză era învelit pumnalul lui Correira. Când i-am făcut de petrecanie banditului, a scăpat cuţitul în spatele maşinii şi poliţistul la găsit. Oh, fraţilor, treaba se strică din ce în ce mai rău!

— Arma crimei! rosteşte simplu gorila.

— A cui crimă? strig eu.

— A unui anume Hilario Freitas, asasinat la domiciliu. Complicele dumitale a fost arestat la locul faptei puţin mai înainte.

De unde reiese, dragii mei, că niciodată nu-i bine să joci renghiuri prietenilor! Dacă nu l-aş fi lăsat pe Gras să creadă că Freitas era în viaţă şi că-l aştepta, Béru nu ar fi fost arestat prosteşte în apartamentul înjunghiatului. Am intrat cu toţii într-o mizerie capitonată cu rahat.

Poliţistul în cămaşă adaugă:

— Iar arma crimei se afla în maşina dumitale.

— Ce vă face să credeţi că acest cuţit a servit uciderii cuiva?

— Corespunde armei de care s-a servit asasinul şi, vezi, sunt urme de sânge pe lamă şi în scobitura mânerului.

Nici o eroare, tipul îşi cunoaşte meseria.

Profitând de elanul iniţial, fruntea bombată continuă:

— Aparţineţi unei reţele de spionaj.

— Ce idee!

— Freitas era un agent în serviciul străinătăţii, a fost găsit la el un emiţător radio!

Zău aşa, când mă gândesc că eu am fost cel care a depistat postul, îmi vine să-mi trag cincisprezece mii de şuturi în fund! Damele din lumea bună numesc aşa ceva a căuta vergi ca să te biciui (ele adoră să fie flagelate).

— În plus, sunteţi în contact cu inamicul public numărul unu din Brazilia! declară el ridicând permisul de conducere al lui Correira, pentru că acest permis a fost găsit în posesia dumitale.

— Correira! rămân eu uluit.

— În realitate se numeşte Apucara, aici şi-a luat o identitate falsă, dar fotografia corespunde. Toate serviciile de poliţie îl caută. Pe capul lui s-a pus un premiu de cinci sute de mii de cruzeiros!

Surâd.

— Mort sau viu?

— Indiferent!

— Atunci înseamnă că v-aţi câştigat banii de vacanţă, dragă colega, pentru că am să vă indic locul unde zace carcasa acestui gentleman.

Asta-i taie piuitul.

Toţi brazilienii sunt sensibili când e vorba de bani. Dovada, dacă un agent de circulaţie vă opreşte şi vă cere actele, e destul să-i întindeţi un bilet de bancă pentru a vă lăsa să vă continuaţi liniştit drumul. Perspectiva de a palpa cinci sute de mii de cruzeiros îl face gânditor. Aruncă o privire subordonatului său, se asigură că acesta nu vorbeşte franţuzeşte şi se felicită. N-o să aibă nevoie să împartă banii, dacă eu nu-l trag pe sfoară.

— Ce mai e şi cu povestea asta? mă întreabă el.

Consider că cel mai simplu ar fi să-i golesc tot sacul, iar el să trieze pe urmă.

Îi povestesc toată afacerea în linii mari şi el mă ascultă cu atenţie.

— Hai să ne gândim puţin, dacă eu aş fi fost aliatul acestui bandit de ce m-aş plimba cu permisul lui de conducere? Şi dacă aş fi fost amestecat în asasinarea lui Freitas, de ce aş mai fi păstrat arma crimei în maşina mea şi în plus, de ce i-aş fi propus unui poliţist să se aşeze pe bancheta unde se afla ea? Cred că vă daţi seama că acuzaţia împotriva mea nu stă în picioare! Am venit aici împreună cu inspectorul Bérurier într-o misiune oficioasă pentru al regăsi pe Martial Vosgien.

— De această problemă se ocupă poliţia braziliană. E treaba ei! bombăne maimuţa.

— Divulgând acest lucru riscaţi să creaţi un incident diplomatic între cele două ţări ale noastre, insist eu, iar superiorii dumneavoastră poate că nu v-ar aprecia zelul. Presupun că la voi e ca şi la noi: un poliţist trebuie să acţioneze cu prudenţă, iar pentru o avansare e mai indicat să nu faci destul decât să faci prea mult. În plus, eu am un martor; respectiv fiica lui Martial Vosgien, care

ar putea să vă confirme spusele mele punct cu punct…

Tipul nu-mi răspunde imediat. Îşi muşcă medalia cu dinţi nervoşi. Adjunctul lui aşteaptă, nehotărât, explicaţii.

— Unde e cadavrul? întreabă în cele din urmă şeful.

— Duceţi-vă la San Conrado. La ieşirea din localitate, drumul se bifurcă. Luaţi-o spre dreapta. Mergeţi aproximativ şase kilometri. Pe dreapta veţi vedea o hacienda mare. Opriţi în apropiere de intrare şi căutaţi pe taluz, acolo a rămas.

Tipul aprobă printr-o mişcare a capului. Apoi, îşi aprinse o ţigară.

— Foarte bine, am să verific. Până atunci, rămâneţi la dispoziţia noastră!

Îi dă nişte instrucţiuni subordonatului său.

— Veniţi, mi se adresează jugulatul.

Mă scoate din birou. Traversăm postul de poliţie. Fernande e tot acolo. Poliţiştii i-au oferit o cafea din care bea cu înghiţituri mici.

— Cei cu Alexandre? mă întreabă ea.

— Se aranjează! Ar trebui să te întorci la hotel.

Îl întreb pe gardianul meu dacă femeia poate să plece şi el îmi răspunde că trebuie să-şi anunţe şeful. Intrăm pe o altă uşă, trecem printr-un culoar posomorât şi dăm într-o încăpere fără ferestre, prevăzută cu gratii, ca în închisorile mici nord-americane. Seamănă cu o cuşcă de lei. Jugulatul deschide uşa şi mă împinge în celulă. Zăresc ceva mare, pepit, cuibărit pe un pat de lemn. Mişcător în simplitatea lui.

Béru adormit!

Grilajul clănţăne. Cheia se răsuceşte în broască.

○

Rămân o clipă în contemplarea Grasului. Tablou alegoric: îngerul spiritului emoţionat de bruta adormită. Mi-ar plăcea să văd aşa ceva pictat de Michel Angelo.

Mă apropii de grăsan şi-i ard o palmă pe popou. Îl aud protestând în somn.

— Of! nu, Fernande, nu-mi mai consuma acumulatorii, fetiţo!

O nouă palmă reuşeşte să-i gonească somnul. Enormul strigă, cască, se scarpină şi se ridică gemând.

— Ce cauţi aici? mă întreabă el reprimându-şi un nou căscat.

— Încerc să schimb cearşafurile, fiindcă ale tale nu-s deloc apetisante. În ce dandana te-ai mai băgat?

Béru îşi freacă ochii, îşi amarează proteza, se scarpină în nădragi şi glăsuieşte:

— O mare porcărie, tipule. O încurcătură braziliană de toată frumuseţea!

— Povesteşte, nu m-am mai distrat de multă vreme.

Se burzuluieşte fără ruşine iar moaca lui patinată de vinişor roşu se congestionează şi mai şi.

— Să avem iertare, îmi spune, asta-i ancheta *mea*!

— O.K. idiot sinistru! Şi gherla-i tot *a ta*! Mâine o să fie inculparea *ta*; pe urmă procesul *tău* şi, în final execuţia *ta*!

Acestea fiind spuse, mă întind pe al doilea pat de lemn (în total sunt cinci, toate pentru *surprise-parties*) şi-mi înnod frumoasele mele mâini de pianist sub ceafa de gânditor.

Se scurge o bună jumătate de oră. În cele din urmă, Grasu îşi drege ţevăria, apoi rosteşte pe un ton neliniştit:

— Cum se practică aici execuţia capitală?

— Ceva oribil: condamnaţii se pun la fiert!

— Drace! În apă clocotită? se bâlbâie el.

— Nu, în apă rece ca să dureze mai multă vreme.

Se gândeşte o vreme, apoi realizează:

— Nu văd de ce m-ar condamna fiindcă sunt nevinovat ca mieluşelul ăla care iese la păscut!

— Lasă că le explici tu şi poate au să te creadă!

Perfida mea reflecţie începe să-i submineze moralul.

— Sunt nişte căpoşi, poliţiştii de pe aici, dondăne Grasu. Degeaba am încercat să le explic, să le zic că-s şi eu sticlete, m-au luat la poceală de parcă aş fi fost o minge de fotbal.

— Ce-ai vrea, e o rasă de şuteri! Toţi se cred Pele.

Trage zdravăn aer în piept şi explodează:

— Dar se vedea ca o ţâţă în mijlocul pieptului că nu-i tăiasem eu gâtul tipului! Când am ajuns eu era de pe acum rece ca un şerbet.

Are mâncărimi să povestească tot. Şi atunci, foarte bine, prinţule, îl aduc pe calea confidenţelor.

— Ştii, gogomanule, cred că a sosit momentul să luptăm umăr la umăr. Nu ne-a prea reuşit până acum divorţul.

Remarca mea îl înduioşează. I se umezesc ochii. Îi şterge cu dosul manşetei.

— Nostim, dar cât am dormit am visat că ne regăseam amândoi, San-A. şi că munceam cot la cot amândoi.

— Atunci, s-o luăm de la capăt, Béru, conchid eu întinzându-i mâna la sărutat.

Mai democratic, el mi-o strânge.

— Am să-ţi zic un lucru, San-A. N-ai făcut bine că te-ai irosit neoficial. Nu-i asta lungimea ta de undă, poliţia de bideuri…

— Unde ai ajuns cu investigaţiile tale? intervin eu nerăbdător.

Dar el scutură din cap. O expresie parşivă îi alunecă pe faţă.

— Zi tu mai întâi, face el.

— Ce vrea să însemne limbajul ăsta?

— Simplu, sunt precaut, amice. Tu ai decis că lucrăm iar împreună. Atunci, dovedeşte-mi că intenţiile tale sunt albe ca Persilul!

Simt că n-o să cedeze. Ce rost are să ne şicanăm pentru o chestiune de întâietate. Cu atât mai mult cu cât aşteptaţi cu toţii să aflaţi care-i versiunea Grasului. Dacă-i fac greutăţi, o să vă pierdeţi răbdarea, chiţibuşari cum vă ştiu! Cu voi, ori imediat ori niciodată. Voi citiţi o carte aşa cum un iepuroi îşi

calcă iepuroaica. Tac-tac-tac, şi s-a terminat! Ba chiar sunt printre voi unii care citesc sfârşitul la început. Zilele astea, dacă „Fleuve Noir” e de acord ar trebui să le fac una bună. Tipii nerăbdători, ştiţi ce vor găsi pe ultima pagină? Fotografia posteriorului bérurian sau portretul generalului Franco! Asta o să-i înveţe minte! Pentru ceilalţi, pentru cei cuminţi şi răbdători, am să-i pun în temă pe şest pe parcursul textului ca să le evit şocul. „Fiţi siguri, am să-i previn, în final am strecurat şi ceva obscen, dar nu-i pentru voi…”

Îi narez Grasului necazurile mele trecând însă sub tăcere telefonul care l-a făcut să cadă în acest viespar.

— Acum e rândul tău!

Dar tot ce-a reţinut el din povestirea mea a fost comportamentul vitezei Fernande. Grasu lăcrimează.

— Fata asta, îngână el, să vină la poliţie într-o ţară străină pentru a-şi recupera bărbatul e înduioşător, nu găseşti?

— De la Jeanne d’Arc încoace nu s-a mai văzut ceva asemănător, admit eu.

— Ştii la ce mă gândesc, San-A.?

— De unde ai vrea să ştiu, câtă vreme habar n-aveam că eşti în stare să gândeşti!

Nu sesizează jignirea, fiind prea emoţionat, prea mişcat.

— Micuţa asta, să ştii că am să mă însor cu ea, decide el.

Ridic o sprânceană reprobatoare.

— Şi atunci îi dai papucii Berthei, Grasule?

Ridică din umerii lui de hamal.

— Eşti nebun! Berthe e nevasta mea!

— Ai de gând atunci să devii bigam?

— Nu tocmai; închipuie-ţi că în avion am călătorit cu un uruguayan. S-ar părea că în Uruguay, care e la dreapta când pleci din Brazilia, te poţi însura fără să divorţezi în prealabil. Te prezinţi la primărie cu buletinul şi puf-pif-paf, treaba-i gata. Bineînţeles, în Franţa nu-i valabil, dar cel puţin aş face un gest pentru Fernande. Într-o ţară din lumea largă am fi şi noi soţ şi soţie…

— Crezi că ea o să accepte să-ţi fie soţie legitimă numai în minuscula republică uruguayană, Grasule? După câte mi-a spus, fetiţa are ambiţii mult mai mari!

— Ori Uruguayul ori nimic, tranşează Béru.

— Bravo, îmi place fermitatea ta, şi acum ce-ar fi să-mi vorbeşti despre ancheta condusă de tine?

Maiestatea sa o înlătură pe Fernande din gândurile lui şi-şi umezeşte buzele. O luminiţă poznaşă joacă în privirea lui de grifon.

— Păi, să vezi, o ia el pe departe, în seara asta la Vosgien am avut ocazia să măsor randamentul a două metode poliţieneşti, tipule.

— Adică?

— A ta şi a mea, asta vreau să zic! Tu, aşa cum am mai remarcat, o faci pe galantul, pe ceremoniosul. Le vorbeşti inculpaţilor sau martorilor ca ducesei de Trépignon du Prose. O faci cât se poate de perfect. În timp ce eu,

investighez mai mult ca un taur decât ca un toreador. Eu plec de la principiul că bunul Dumnezeu i-a dat ochi martorului ca să vadă, iar mie mâini ca să-l fac să zică ce-a văzut.

— Îţi cunosc eu metodele pline de curtoazie, Grasule. Deci, i-ai luat la poceală pe amicii lui Vosgien?

Îmi pune sub nas mâna dreaptă a cărei încheieturi sunt pline de jupuituri.

— O şedinţă dură, rezumă Căpitanul Fracasse. Le-am demonstrat indivizilor că nu mi-a fost plătită călătoria în Brazilia ca să le distribui buchete de violete, aşa cum fac unii pe care eu îi cunosc prea bine.

— Ce oroare, suspin eu. N-ai să-mi spui totuşi că ai ridicat mâna şi asupra secretarei?

Un râs puternic, ventral, face să-i sară nasturele de la pantaloni.

— Pe ea, cu excepţia câtorva pălmuţe părinteşti, am bătut-o la fund! Nimic nu zdruncină moralul mai abitir ca aşa ceva! M-ar mira ca vânzătoarea asta de lumânări să poată sta pe fund mai curând de o lună, şi încă pe un morman de perne. Are popoul galben ca o raţă din Bress!

— Şi rezultatul acestui masacru?

— Am aflat chestii de cea mai mare importanţă, o face pe misteriosul colegul meu.

— Ce anume?

Nu-mi răspunde imediat.

— E atât de grav că stau şi mă întreb dacă-mi pot permite, face el.

— Vorbeşte o dată, că mai înnebunit, îi reproşez eu.

— Ştiu de ce Martial Vosgien şi-a modificat aspectul…

— Avea de gând să se întoarcă în Franţa?

— Eşti la curent? rămâne consternat Béru.

— Nu, dar înclinam spre această ipoteză.

— Atunci te înclini bine. La Paris au pregătit un atentat împotriva preşedintelui, San-A. Vosgien s-ar fi întors pentru a porni o resurecţie în capitală după asasinatul proiectat.

— N-ai vrut cumva să spui insurecţie?

— Ce mi-e tanda, ce mi-e manda, răspunde Maiestosul.

Simt imediat un gust amar în gură. Înţeleg că m-am înşelat conducându-mă după umanismul meu. Bătrânu era sigur că fuga lui Vosgien ar fi putut avea consecinţe grave.

— Ai ceva amănunte în legătură cu acest atentat?

— Ar fi trebuit să aibă loc poimâine, în timp ce preşedintele ar fi vizitat noile uzine anatomice din Barbu-le-Vicomte.

— Poimâine! mă sufoc eu.

— După spusele bătrânei maimuţe, da. Totul ar fi gata pentru…

— Şi Vosgien?

Béru se scarpină pe ceafă.

— Aici ceva nu se leagă, recunoaşte el. Potrivit celor zise de ei, a dispărut în ajunul zilei în care trebuia să se îmbarce în graba mare. Degeaba mi-am

permis să insist, adaugă el masându-şi mâna, n-am mai scos nimic de la ei. Prietenul Martial trebuia să se ducă într-o zonă rezidenţială din împrejurimile oraşului Rio care se numeşte Petropolis. Să ia o cameră în hotel, să se închidă şi pe timpul nopţii să iasă pe o uşă de serviciu. Acolo, o camionetă pentru livrări de marfă l-ar fi dus într-un punct de pe coastă unde un cargou spaniol l-ar fi ambarcat pentru al transporta în Las Palmas, de unde un avion particular l-ar fi luat şi l-ar fi depus în apropiere de Paris.

— Şi de ce şi-a schimbat fizionomia dacă se ştia *supravegheat*? E o precauţie superfluă!

Grasu râde.

— Şi asta i-am determinat să-mi explice, dragul meu. S-ar părea că un membru al grupului locuia deja în hotelul din Petropolis. El trebuia să-i ia locul lui Vosgien ca să nu i se bage de seamă imediat dispariţia. S-ar părea că vopsit blond şi cu o serie de modificări, Vosgien semăna destul de bine cu acest coleg pentru ca îngerii păzitori, de departe, să se poată înşela. Tot ce voiau ei era ca în Franţa să nu se afle de dispariţia lui imediată, ca serviciile noastre să nu intre în panică.

„Înţelegi, *Vosgien şi-a transformat aspectul cu mai multe zile înainte, tocmai pentru ca agenţii francezi să-i repereze bine noua înfăţişare.* Nu-i rea deloc maşinaţia, nu?"

Reflectez cu pasiune. În fond, Béru are dreptate. Brutalitatea dă roade. Cerberul de Staube şi ticălosul de Valery nu mi-au suflat o vorbă!

— Crezi că au fost sinceri când ţi-au zis că Vosgien a dispărut *într-adevăr*?

— Da, face Bérurier, cu toată convingerea. I-am determinat să fie foarte sinceri, crede-mă.

— Şi atunci, dacă totul a fost aşa de bine pus la cale, ce s-a întâmplat cu Vosgien?

— N-au ştiut să-mi spună. Ei credeau că poliţia franceză era la curent cu atentatul şi l-a ridicat; dar după intervenţia noastră, s-au recunoscut incapabili să răspundă la întrebare.

— Şi atentatul a fost anulat?

— S-ar părea că nu, pentru că totul e gata pregătit, nu le lipseşte nici un nasture la ghetre!

— Dumnezeule mare! Trebuie alertat Bătrânu de urgenţă!

— Asta era şi intenţia mea, afirmă Grasu, dar nu zăresc nici un aparat telefonic în celula asta!

— N-o să prindem mucegai multă vreme aici, am făcut cele de cuviinţă. Apropo, ce căutai la Freitas? Şi cum de i-ai ştiut adresa?

Când Béru se pregăteşte să-mi răspundă, se aude o uşă trântită şi poliţistul cu fruntea bombată înaintează pe coridor cu un pas furios. N-a pierdut vremea ca să recupereze cadavrul. Se înfige înaintea gratiilor cu picioarele depărtate, cu mâinile în şolduri, în atitudinea unui conchistador învingător.

— Ţi-ai bătut joc de mine! îmi strigă el. Dar n-o să-ţi mai meargă!

Îmi tremură glasul:

— Ce vorbiţi?

— Vin acum de la locul indicat. Am văzut bine hacienda, dar în jur nu-i nici un cadavru!

— Probabil că aţi greşit drumul, protestez eu.

— Gura! Am găsit urme de maşină, o batistă în iarbă. Dar nici un cadavru, mă auzi? Nici un cadavru!

Împunge spre mine cu un deget răzbunător.

— Asta o să te coste scump, foarte scump! Pentru început, te acuz de crimă, de spionaj, de… de…

Se sufocă.

— Vă dau cuvântul meu de onoare că v-am spus adevărul! îmi iese mie sufletul. Mergeţi la *Copacabana Palace* şi întrebaţi de domnişoara Vosgien, ea are să vă confirme spusele mele! Şi aţi putea vedea pe gâtul ei urmele practicate de inamicul public exact cu arma crimei!

— Tăcere! urlă primatul. Tăcere! Toţi sunteţi nişte spioni în cârdăşie cu banda asta a lui Vosgien căruia guvernul meu a avut slăbiciunea să-i acorde azil! Poimâine voi pasa afacerea serviciilor noastre de contraspionaj care o să vă pună pe jăratec! O să ştie ei cum să vă facă să vorbiţi!

— Poimâine! gem eu…

— Da, pentru că mâine începe carnavalul, o să aveţi timp de gândire.

Schimb cu Béru o privire lungă, deprimată. Amândoi avem în minte acelaşi lucru: atentatul care se pune la cale în Franţa.

— Ascultaţi, domnule şef, oftez eu cu o voce patetică, trebuie neapărat să preveniţi ambasada Franţei. Trebuie să vorbesc de urgenţă cu cineva din corpul nostru diplomatic, altminteri se vor întâmpla lucruri grave, a căror bătaie e incalculabilă!

Ca răspuns, el izbucneşte în râs. King-Kong n-a digerat bine falsa speranţă de primă. Se şi vedea băgând în buzunar cinci sute de mii de cruzeiros; îşi şi schimbase maşina şi televizorul, în gând. Decepţia îl înnebuneşte.

— Ei bine, o să citim despre asta în ziare, ticăloşilor! Poliţişti cu numele! Spioni! Asasini! Mincinoşi!…

Tuşeşte, se îneacă şi dispare într-un acces de astm, bocănind din călcâie.

— Ce s-o fi întâmplat cu carcasa lui Apucara, oare?

— Parcă ziceai că ai făcut tot ce trebuia ca să aranjezi lucrurile? mă întreabă domol Grasu.

CAPITOLUL VII

Am cunoscut un băiat aşa de rapid încât ajungea să joace singur ping-pong. Părerea mea e că eu îl bat, cel puţin cerebral, în acest moment.

O voinţă sălbatică mă animă. Trebuie cu orice preţ (şi ştiu că o să mă coste) să-l previn pe Bătrânu de tot ce se urzeşte! Doar n-o să reiterăm atentatul de la Dallas! Lumea încă mai poartă sechelele acelui asasinat. Dacă sunt executaţi şefii de stat nu mai avem nici un viitor posibil!

Béru şi-a regăsit gravitatea. Îşi dă seama că momentul e critic.

— Bun, oftează el în cele din urmă, va trebui să le venim de hac cu mijloacele existente la bord. Cât e ceasul?

— Trei, Grasule!

— Dacă evadăm, în noaptea asta trebuie s-o facem, pentru că în timpul zilei secţia o să mişune de poliţişti.

Asta-i şi părerea mea.

— Nu par să fie mulţi în momentul de faţă, îl asigur eu, se simte că se apropie carnavalul.

— Cum să procedăm? mă întreabă Maiestatea sa care recunoaşte supremaţia spiritului meu inventiv asupra lui.

— Stai aşa, tăticu', fosforul meu lucrează din plin.

— Ai ajuns luminos ca un licurici, glumeşte Enormul. Combustia se face bine, da?

Mă uit la o dâră lungă de gălbenuş de ou de pe cravata Grasului. Nu-mi dau seama cum face de are în permanenţă gălbenuş de ou pe haine!

Faptul pune în mişcare ceva în meandrele celulelor mele cenuşii, îmi spun că în Brazilia nu-i la fel ca în Franţa. Nu obişnuiesc să le ia celor încarceraţi cravatele, şireturile şi curelele. Şi, o constatare aducând după sine o sugestie, o sugestie branşându-mă pe ideea unui plan, ajung în final să eşafodez ceva deosebit şi lipsit de raţiune.

— Ascultă, Grasule, când un prizonier vrea să evadeze, nu dispune decât de două procedee: ori taie gratiile ori lichidează un gardian. Cum aici barele gratiilor sunt groase cât braţul meu şi cum nu dispunem de nici o unealtă, trebuie să rămânem la a doua soluţie.

Mă ascultă clătinând din cap.

— Şpilul e cum să-i aducem aici pe gardieni! Am putea să strigăm ajutor; să spunem că m-am intoxicat cu ciuperci otrăvitoare sau altceva, dar mă îndoiesc că ar prinde!

— Eu am o idee cu mult mai bună, intervin tranşant.

— Te ascult.

— O să ne sinucidem, dragul meu! Ne-au lăsat cravatele. O să ne prefacem că ne-am ştrangulat. Ne legăm de gât de câte o bară şi, când o să intre ei, ne luăm posturi de cadavre. Nu mai mişcăm, ochii daţi peste cap, gura larg deschisă. Până la urmă o să intre înăuntru să vadă ce s-a întâmplat. O dată uşa deschisă, ne jucăm cartea.

Béru gândeşte conştiincios.

— Varianta asta mi se pare valabilă, spune el. Dar dacă nu vin pe aici decât mâine dimineaţă? Ar trebui prin ceva să le atragem atenţia.

— Să încercăm nişte gemete, poate vor auzi…

Trecem la executarea – dacă pot spune aşa – a acestui spectacol de varieteu.

— Ia arată-mi puţin! îi cer Grasului după ce s-a legat de gratie.

Îşi compune o expresie de spânzurat, care ar face un parter de

academicieni să moară de râs. Ochii ieşiţi din orbite, limba violet şi alb atârnând ca o socoteală de măgar…

— Cum ţi-ai legat cravata? fac eu verificând nodul.

— Păi cum ai vrea, aşa cum se leagă ceva de care trebuie să atârni! bombăne Grasu.

— Idiot ce eşti! Atunci ar trebui să stai şi să te deznozi mai înainte de a pune mâna pe un gardian! Ar putea să fugă de o mie de ori şi să dea alarma!

Îi desfac legătura şi meşteresc un nod astfel încât o simplă tracţiune să fie suficientă pentru desprinderea de bară. După care mă pun şi pe mine în scenă. Încerc să mă detaşez în gând, să ne imaginez văzuţi din exterior, prăbuşiţi, cu capul răsucit.

— O.K. Urlă, Béru!

Horcăiturile lui, prieteni, sunt o splendoare. Dacă aţi asista la o asemenea agonie în viaţă i-aţi alerta pe tipii de la *Cinci coloane pe prima pagină* să se prezinte la faţa locului. E sinistru, dramatic, zguduitor. Un elefant fătând în condiţii necorespunzătoare, un petrolier eşuat între stânci şi care-şi pierde păcura, o surdo-mută violată, un patefon cu pâlnie pe care încerci să-l pui în funcţiune, da, numai aceşti oameni, aceste animale şi aceste obiecte pot produce sunete asemănătoare celor emise de dragul meu camarad lovit de soartă.

Ah! copii, efectul nu se lasă multă vreme aşteptat. După vreo trei minute, aud că se întredeschide uşa la capătul celălalt al culoarului. Se aud şoşoteli. Pe urmă un pas se apropie. Apoi încă unul. După care, se îndepărtează precipitat. Izbucnesc exclamaţii. Are loc o întoarcere în forţă însoţită de interjecţii.

Nu vreau să fac anticipări asupra victoriei finale, cum spunea un ziarist sportiv, dar am impresia că spectacolul nostru are succes. S-ar putea să jucăm cu toate casele închise. Se discută aprins. Îmi spun că avem o şansă să fim crezuţi, pentru că şeful ne consideră spioni; or, se întâmplă frecvent (în romane, în orice caz) ca spionii arestaţi să-şi pună capăt zilelor pentru a evita interogatoriile. Oricum, dacă nu suntem crezuţi suntem terminaţi. Ştiu că pot rata fotoliul lui Mauriac cu nişte calambururi aşa de mediocre, dar puţin îmi pasă! Prefer să fac haz de slăbiciunile mele decât să mi se pună pe cap bicornul academic de către nişte domni pe care nu-i cunosc şi de care nici măcar n-am auzit vorbindu-se, cel puţin de o parte din ei!

Tipii se apropie de gratii şi ne examinează. Eu o fac deja pe mortul. Béru îşi continuă horcăiturile; bine inspirat, le mai reduce din intensitate. Strecor o privire la fel de subţire ca o lamă Gillette printre storuri. Sunt trei. Şeful şi cei doi tipi care beau cafea la sosirea noastră. Neîncrezător, şeful şi-a scos pistolul şi rămâne afară, în vreme ce gardienii pătrund în celulă. Le-a venit faimoasa idee să se despartă, idioţii, ca fiecare să se apropie de câte unul dintre noi pentru a ne contempla, ceea ce ne facilitează sarcina. Numărul nostru riscă să eşueze dat fiind faptul că şeful a rămas afară şi că ar fi destul să tragă uşa, apoi să tragă în noi pentru a controla (definitiv) situaţia. Sper ca

Béru să fi realizat pericolul. El e cel care se află spre partea uşii deschise. Zăresc printre franjurii genelor mele lungi, fermecătoare (complimentul mi l-a făcut o damă într-o zi) chipul de metis al unui gardian. Încremenirea mea îi dă încredere. Se apleacă. Necazul lui! Îi trag o lovitură de picior atât de formidabilă în bijuterii încât tipul va fi inapt de a mai procrea pe o perioadă de timp nelimitată. Va fi nevoit să le pună sigiliu ca nimeni să nu se mai atingă de ele! Cade pe spate urlând şi vomitând ceea ce e cu atât mai patetic ca efect. La rândul lui, Béru nu şi-a pierdut vremea pentru că îl înhaţă de mijloc pe clientul lui şi întinde un picior în uşa pe care maimuţa cu fruntea bombată are reflexul s-o închidă. Şeful trage cu amândouă mâinile ceea ce-i neutralizează revolverul. Îl eliberez pe Gras de antagonistul lui plasându-i acestuia din urmă un pumn în ceafă. Apoi, împing violent uşa trăgându-l înăuntrul celulei pe omul care se cramponase de ea. Prostul vrea să se folosească de armă, dar Béru îi arde una peste mâna şi gloanţele automatului se înfig în tavan. Cu o lovitură de cap în nas îl dau gata. Totul n-a durat mai mult de douăzeci de secunde.

— Hai, Grasule, cu cântec înainte, marş! poruncesc eu.

— Am venit!

Dar, mai înainte de a trece pragul celulei le ia armele celor trei.

— Ne-ar putea fi de folos, îmi explică el, încuind uşa celulei şi băgând cheia în buzunar.

Când să intrăm în post, ne izbim de doi poliţişti în uniformă alertaţi de împuşcături. Béru le arată braţul de arme cu bonomie.

— Câteva gloanţe acolo, domnilor, cu ocazia logodnei mele? îi întreabă el.

Noii sosiţi ridică mâinile spre cer de parcă ar spune că dovedeşte prea multă bunăvoinţă din partea lui. Îi uşurez de arme şi le fac semn să intre în biroul şefului, unde îi închid ermetic.

— Îţi dai seama pe ce arsenal am pus mâna? îmi spune Grasu. În total avem cinci pistoale, am putea şi oferi cuiva, e un cadou util.

Béru a ajuns la uşă, dar, brusc, frenezia mea se domoleşte. Mă simt ciudat de calm.

— Ei bine, unde ai de gând să-ţi petreci vechendul? exclamă Bérurier.

Ceea ce mă fascinează e telefonul. Îmi spun că n-am dreptul să amân nici o clipă revelaţiile pe care trebuie să i le fac şefului. Puţin îmi pasă de ce are să se întâmple. Mai urgentă ca toate e munca.

— Supraveghează menajeria, Grasule. Dar mai ales, ai grijă să nu tragi în prietenii noştri brazilieni.

— Ce-ai mai clocit?!

Fără să mai aştept, pun mâna pe telefon şi formez numărul de la Copacabana. Portarul de noapte îmi răspunde aproape imediat şi-i cer camera mamei. Începe s-o sune pe viteaza mea Félicie.

— Ce aud! exclamă Béru. Doamna mama ta e aici!

— Nu toată lumea vine în Brazilia cu o paraşută, ripostez eu calm.

Bérurier devine violet.

— Ascultă, San-A., nu-ţi permit asemenea instinuaţii! Fernande…

Îl opresc cu un gest, fiindcă vocea somnoroasă şi dulce a mămicii mele articulează un „Alo, vă ascult” speriat.

— Eu sunt, mami, mă grăbesc s-o liniştesc. Iartă-mă că te scol din somn, dar arde.

— Nu eşti la tine în cameră? îmi reproşează biata bătrână.

— Nu, a intervenit ceva nou, am să-ţi povestesc.

— Dar unde eşti?

— Ascultă, mami, crede-mă că n-am timp să-ţi dau explicaţii. De îndată ce am să închid cere o convorbire cu Franţa şi sună-l pe şeful meu. Îi ştii numărul de acasă?

— Pe dinafară, Antoine.

— Bun. Ai să-i spui că ne aflăm la Rio şi că am descoperit un atentat prevăzut împotriva preşedintelui. Va avea loc poimâine în timp ce va inaugura noul centru atomic din Barbu-le-Vicomte.

Exclamaţii îngrozite ale Féliciei.

— Ai să ţii minte bine tot, mami?

— Ce părere ai, fiule! Poimâine va avea loc un atentat împotriva preşedintelui la centrala din Barbu-le-Vicomte. Dar spune-mi Antoine, eşti cumva în pericol acum dacă nu-l suni chiar tu?

— N-am timp să aştept legătura telefonică, mami. În orice caz, poţi fi liniştită, am nişte neînţelegeri dar cu poliţia de aici. Dacă nu le rezolv prea repede, întoarce-te în Franţa. Biletele de întoarcere sunt în sertarul noptierei mele.

„Poliţia de aici” începe să reacţioneze zgomotos. Vociferează ca o întreagă piaţă de peşte.

— Lasă, nu-ţi bate capul! îi spun Féliciei. Suntem doar în contratimp. Fă ce ţi-am spus. Dacă Bătrânu îţi pune întrebări în legătură cu venirea noastră în Brazilia, spune-i că nu eşti la curent cu nimic. Te sărut!

Închid şi ieşim în fugă din sediul poliţiei, în momentul în care primele lovituri de umeri încep să scoată din sănătate uşa biroului.

○

Străzile nu sunt prea aglomerate, totuşi viaţa continuă. Se simte un freamăt în aerul prevestitor de furtună. Apropierea carnavalului îi împiedică pe oameni să doarmă. Pe ici pe colo, în lungul trotuarelor, femei bătrâne, de culoare, ghemuite în zdrenţe, vând produse alimentare dubioase la lumina unei lumânări tremurânde; ciorchini de porumb copt, de cârnăciori negri de muşte, de fructe stricate… E jalnic, dar n-am timp de înduioşări!

Fuga nu te împiedică să gândeşti. Îmi spun că am buzunarele goale, nici un frănguţ asupra mea. Ce rost are galopul ăsta în noaptea braziliană? Încotro ne ducem? O dată telefonul rezolvat, ar fi trebuit să le deschidem victimelor noastre şi să ne predăm. Dar s-ar putea ca domnii poliţişti să reacţioneze urât după şedinţa la care i-am supus. În ţara asta oamenii au sângele fierbinte şi apasă lesne pe trăgaci. Gorila era gata să ne termine iar apoi să se justifice

ascunzându-se în spatele delictului de fugă.

Gonim aşa preţ de vreo cinci minute până ce nu ne mai putem trage respiraţia. Ne rezemăm de oblonul unui magazin.

Un firicel de bale atârnă de pe buzele Grasului.

— Şi acum, doctore, ce tratament trebuie să urmăm, gâfâie Béru.

În ciuda situaţiei noastre critice, mă simt reconfortat că-i lângă mine.

— Ai ceva bani asupra ta? îl întreb.

— Da de unde, blestemaţii ăia m-au scotocit din cap până-n picioare! Reţine că, având asupra noastră toată artileria asta de câmp i-am putea cere politicos unui trecător portofelul, dar nu intră în principiile mele!

Îşi trage o stalactită argintie şi oftează:

— Naturlich, nici nu se pune problema să ne prezentăm la cabana Copa!

— La *Copacabana Palace*? Oh! nu, nici vorbă. Îţi dai seama că acolo o să se ducă mai înainte de toate.

— Dacă tot ai vorbit la telefon ai fi putut să-i zici doamnei mamei tale să ne trimită ceva bănuţi prin Fernande.

— Pentru ca metresa ta, pe care ei o cunosc acum, să fie filată? Fii convins că poliţia a şi ajuns la *Copacabana*. Sper să nu-i facă mamei prea multe necazuri şi să poată telefona la Paris!

Aici am ajuns cu digresiunile noastre când un Jeep înţesat de poliţişti apare în intersecţie şi avansează silenţios în direcţia noastră.

— Drace! Arcaşii! tună Bérurier. N-au pierdut timpul ca să scotocească prin cartier!

Simt că ocupanţii Jeep-ului ne-au şi reperat. Felul în care maşina vine ţintă spre noi e o dovadă.

— Să fugim! spun eu.

Încep să galopez în sensul opus al Jeepului. Un glonţ îmi şuieră pe deasupra capului. Lumea de pe stradă intră în panică. Se aud strigăte de la ferestre, iar rarii trecători decid să verifice dacă poziţia broaştei ţestoase nu-i mai de preferat în anumite împrejurări.

Zăresc un pasaj pietonal mărginit de magazine şi mă arunc literalmente în direcţia aceea. Măcar pe aici Jeep-ul n-ar putea să treacă! Galopul Grasului constituie ca un ecou al galopului meu. Se trage întruna asupra noastră, vitrinele cad în ţăndări…

Spre norocul nostru, din pasajul principal acoperit pleacă un altul ceva mai mic. Împuşcăturile încetează de îndată ce ne angajăm pe aici.

— Nu eşti rănit, Grasule?

Face un nu din cap, nemaiavând forţă să articuleze nici un cuvânt.

Continuu să alerg, să tropăi mai curând fiindcă simt că-mi plesnesc plămânii. Dacă mi s-ar fi înfipt un vătrai înroşit în foc între coaste efectul ar fi fost acelaşi.

Mă gândesc că urmăritorii noştri vor înconjura grupul de clădiri… Dau într-o străduţă luminată încă de becuri cu gaz. Câţiva pederaşti mă „pst, pst” din vârful buzelor. Fug de sub nasul lor într-un nou sprint. Apuc pe o ulicioară la

dreapta şi mai întunecoasă. Pe o alta la stânga. Galopul Grasului devine mai puţin prezent. Am impresia că Béru nu-şi mai poate trage picioarele. N-o să facem maraton aşa toată noaptea. Trebuie găsit altceva... Încetinesc goana şi se aude şi el, greoi ca un cal ostenit.

Strada unde ne aflăm pare absolut pustie. Constat atunci că mărgineşte nişte antrepozite. Ne găsim în apropierea cheiului. Pubele imense metalice sunt aliniate în lungul trotuarului. Pute a peşte stricat în toată zona. Aceste antrepozite probabil că sunt pescării angro.

— Of! Doamne! agonizează Béru oprindu-se. Mă declar forfet, tipule, mă predau.

De departe se aude hărmălaie. Goana noastră în zigzag printre ulicioare ne-a permis să ne distanţăm provizoriu de adversarul care are de partea lui numărul şi cunoaşterea oraşului. Răstorn două pubele pentru ca respingătorul lor conţinut să se răspândească pe trotuarul şi aşa plin.

— Să ne ascundem în pubele, Grasule, şi să nu mişcăm.

— N-am să încap! se lamentează el.

— Îndeasă-te! Nu-i momentul să te gândeşti la confortul tău!

Duhoarea care exală din aceste recipiente e infectă, dar, în asemenea împrejurări, simţul olfactiv devine un simţ minor. Mă uit la Béru cum se ghemuie în pubela lui! Într-o măsură, la fel ca el însuşi! Îşi găseşte locul de baştină. Husa, teaca, sipetul!

— Mai îndeasă-te! Creştetul îţi iese afară!

Mai face un efort, şi devine absent; plonjez la rândul meu în mormanul de mizerii şi aştept.

Să nu mişti! Să uiţi de putoare!... Încerc să-mi aduc în minte de cheiul Florilor, de stânjenei şi narcise, unele mai parfumate decât altele.

Mă gândesc la crestele alpine, pure şi albastre. Respir parfum de femeie...

Un uruit de motor! Pe stradă a intrat o maşină. După zgomot îmi dau seama că-i un Jeep.

Alergătură, strigăte, chemări! Siluete galopează pe trotuar, pe lângă noi, pe deasupra noastră, fără să ne vadă. Să ne caute în pubele, nici nu le trece prin cap. La prima vedere li s-ar părea prea mici, prea împuţite. Trec. Se îndepărtează. Gălăgia se infiltrează în tot cartierul, se strecoară peste tot. Se estompează progresiv.

Ca măsură de securitate, las să se mai scurgă o vreme. Apoi fluier printre dinţi. Dar Béru nu răspunde.

Mă eliberez din pubela mea, execut câteva mişcări pentru dezmorţire şi mă apropii de patul nupţial al lui Bérurier.

El doarme!

CAPITOLUL VIII

De cum se opreşte, Grasul adoarme. Şi asta-i face forţa, îi asigură echilibrul. Răstorn din nou pubela pentru ai facilita evacuarea. Cade în

mormanul de gunoaie, rămâne acolo câteva clipe şi grăieşte:

— E în ordine, tipule?

— Deocamdată, da. S-o ştergem.

Şi mereu aceeaşi întrebare, pertinentă şi oportună:

— Încotro?

— Nu văd decât o soluţie, îi spun, ambasada Franţei!

Spusele mele îi provoacă un râs sarcastic.

— Nu există nici un pericol să nu fim primiţi în salonul cel mare de recepţii, după cum puţim amândoi! Ia uite, părul mi-e plin de solzi de peşte! Dacă ne prezentăm aşa o să cheme poliţia!

— Dar noi vorbim franţuzeşte, Grasule.

— Ce-i drept, cu limba ieşi mai întotdeauna din buclucuri, cum zice unul dintre prietenarii mei, care are vrejul veştejit, rosteşte Grasu. Ai idee pe unde se află ambasada Franţei?

— În Brasilia,[29] îmi amintesc eu.

— Şi e departe?

— În jur de o mie de kilometri, dar probabil că are ceva anexe şi prin Rio!

— Şi, intenţionezi să capeţi informaţii de la un agent de circulaţie?

În loc să-i răspund, o apuc spre centru. Ajungem fără probleme până într-o arteră largă străjuită de palmieri.

Toată fiinţa mea e încordată, privirea scotoceşte obscuritatea. Pe scurt, am caracteristicile omului hăituit. Detectez în depărtare un cordon de poliţişti sau de soldaţi care barează drumul şi-i iau la întrebări pe trecători.

— Nu pe aici, că miroase a sticleţi, îi spun Grasului.

— Oho, ce desfăşurare de forţe în onoarea noastră!

El a şi făcut stânga-mprejur, dar eu nu-l urmez. Am dat cu ochii de un magazin mare pe partea opusă a bulevardului şi nu mi-i mai pot desprinde.

— Nu vii o dată? bodogăne Bérurier.

Tocmai citeam: „Librăria franceză”. Mă simt hipnotizat, fascinat, grizat şi tot ce mai vreţi. În sinea ei, o librărie e ceva frumos. Dar franceză! Aşa ceva depăşeşte orice.

— La ce te uiţi? şopteşte prietenul meu, tulburat de o asemenea atitudine.

— Priveşte!

Îi arăt firma pe care un felinar din apropiere o iluminează din belşug.

— Şi ce-i cu asta, n-ai vrea să te duci să cumperi *Memoriile de război* ale vreunui general la ora asta; de altfel eşti ţeapăn ca altă ăia!

— De aici a dispărut Martial Vosgien, Grasule!

— Aşa-i, ai dreptate, de aici…

Tăcerea lui se uneşte cu a mea într-o comuniune poliţienească. Nu mai suntem doi fugari urmăriţi, ci din nou doi câini de vânătoare. Ne punem amândoi la treabă materia cenuşie. E ceva mai puternic decât noi.

---

29 Brasilia, capitala Braziliei, construită pe un podiş din interiorul statului federal, la 1100 m. altitudine. Construcţia ei a început din 1957. Urbanist: I. Costa. Arhitect: O. Niemeyer (n. tr.).

— Vino! decid eu traversând strada.

Nu mă întreabă ce intenţii am. Supunerea lui se justifică prin faptul că încearcă sentimente riguros identice cu ale mele.

Librăria e situată pe un colţ, între Avenida şi strada Cabandelmas. Aşa cum mi-a precizat domnul Valery, ea comportă două intrări: una mare şi una mică. Privesc prin geam magazinul gol cu raioanele lui geometrice. I-a fost uşor lui Vosgien s-o şteargă, pentru că librăria, tocmai din cauza rafturilor ei dispuse sub formă de spic, constituie un soi de mic labirint.

— Ai intenţia să intri? se informează Grasu.

— Doar intenţia, pentru că sticleţii mi-au subtilizat sezamul împreună cu tot restul.

— Ei şi, se înfurie Béru, îţi închipui că numai uneltele tale de artă menajeră ar putea descuia?

Acestea fiind spuse, scoase unul din revolvere din buzunar.

— Ia ascultă, măi Buffalo Bill, doar n-ai să tragi acum în broască, mă sperii eu. Cu toţi aceşti boy-scouts care mişună prin cartier!

Bérurier ridică din umeri.

— Mă crezi idiot câteodată, nici nu mă mai miră, rosteşte el.

Scoate încărcătorul dintr-o armă, îi extrage gloanţele în palmă, apoi striveşte armătura metalică a respectivului încărcător sub toc. Pe urmă, degetele lui sălbatice malaxează fierotania zdrobită, organizând-o, răsucind-o, torcând-o, ascuţind-o, realizând o unealtă bizară, dar totuşi o unealtă, pe care Béru al meu o utilizează pentru violentarea încuietorii magazinului. Cu toate astea, nu reuşeşte să forţeze uşa. Înjură, suduie mai ceva ca la Reims, se ghemuie, se contorsionează! Munceşte, Béru, insistă, depăşeşte-te, om minunat!

Picături mari şi calde încep să cadă. Se strivesc de trotuar ca găinaţul de porumbel. Am impresia că o să toarne în curând. Cu atât mai bine! Ploaia va calma fierbinţelile poliţieneşti şi poate va deveni aliatul nostru.

— Simt că ar ceda, mă avertizează Grasu.

Eu ţin de şase. Din fericire, poliţiştii înconjurând cartierul ne permit să forţăm în linişte uşa librăriei, deviindu-i pe noctambuli.

— Asta zic şi eu treabă! exclamă Maiestatea sa, împingând uşa.

Pătrundem pe furiş în librărie. Un miros plăcut de cărţi domină duhorile dezgustătoare de peşte impregnate în hainele noastre.

Închid cu grijă să nu fac zgomot şi mă îndrept spre fundul magazinului unde se deschide o uşă capitonată care nu-i încuiată cu cheia din fericire. O împing şi mă trezesc într-un soi de *no man's land* comercial, unde se ridică rafturile care aprovizionează librăria şi unde se îngrămădesc cutii goale. În fundul acestui loc strâmt, o nouă uşă închisă cu un zăvor. I-o arăt lui Béru.

— Am pus-o de mămăligă, tipule, pe partea cealaltă e un zăvor.

Béru îşi sprijină mâna cu degetele răşchirate de panou şi exercită o presiune lentă dar puternică.

— Doar un biet zăvor de servitoare, diagnostichează el. Tu cramponează

mânerul, în timp ce eu am să forțez uşa cu umărul, ca să nu cadă când am s-o scot din balamale. O să procedez cu delicateţe şi zgomotul n-o să fie mai mare ca un pârţâit de muscă, îţi promit.

Îi urmez docil directivele competente. Şi iată-l încordat, cu venele gâtului mai proeminente ca buzunarele unui dulgher. De pe partea opusă se aude gemând încuietoarea. În ciuda efortului depus, Béru găseşte modalitatea să-mi adreseze o ocheadă prevestitoare de victorii. În fine, trosnetul devine din ce în ce mai puternic şi simt că uşa are să cedeze. Dacă nu l-aş fi ţinut, Zozo ar fi pornit-o la vale antrenat de presiunea depusă de el.

Acum, iată-ne într-un mic hol împodobit cu decoraţii din lemn, unde miroase a vechi, a ceară de parchet şi a colivie de păsărele. Într-adevăr, la lumina pătrunsă prin fereastră, zăresc nişte papagali (foarte miraţi de vizita noastră) într-un castel de Chambord din sârmă, cu o galerie a oglinzilor (sau cam amestecat stilurile), o grădină de iarnă şi o Luna-Park încorporate. În fundul holului, o scară. Ne îndreptăm într-acolo. Treptele de lemn, acoperite cu o mochetă atât de uzată că practic nu există, trosnesc precum o goeletă sodomizată de un recif (breton). Abia am ajuns pe palier, că o rază de lumină se filtrează pe sub o uşă. O voce de femeie, tremurătoare, moartă de frică, bâiguie:

— Tu eşti Isabel?

Bérurier, care are nişte reflexe mai ceva ca o priză electrică şi tot atâta spirit de iniţiativă ca un cosmonaut căruia i s-a întrerupt comunicarea cu pământul, face un salt înainte cu un revolver în fiecare mână şi deschide uşa dormitorului cu o lovitură de picior bine ţintită în mâner.

Descoperim o încăpere balzaciană, plină de draperii, covoare, perne, mobile vechi, vase de alabastru, lămpi de oplain şi tablouri bucolice.

Într-un pat capitonat în mov, o femeie în vârstă, cu părul ca neaua, cu o lizeuză de lână pe umeri bâjbâie pe noptieră în căutarea ochelarilor.

— Tu eşti, Isabel? mai întreabă ea o dată, deşi Grasu se află la piciorul patului.

Biata persoană dă în sfârşit peste ochelarii cu lentile mai groase ca cele ale unei lunete astronomice, şi-i pune pe nas şi scoate un ţipăt de groază, descoperind în dormitorul ei doi inşi înarmaţi, neraşi şi puţind a peşte.

Pentru o clipă mă tem să nu leşine, dar nu, bătrâna îşi domină spaima şi îngână:

— Să nu-mi faceţi rău, vă dau tot. Banii sunt într-un seif în perete, în spatele tabloului care reprezintă o fată tânără pe un balansoar.

Îi zâmbesc.

— Nu vă speriaţi, doamnă, nu avem nevoie nici de viaţa şi nici de bunurile dumneavoastră.

— Sunteţi… sunteţi francezi, se bâlbâie vag uşurată.

— Din cap până în picioare şi din tată în fiu, doamnă. Şi dumneavoastră la fel, după câte aud?

— Da. Din Rouen…

— Trăiască Corneille! exclam eu, ceea ce reuşeşte s-o mai liniştească. De multă vreme locuiţi la Rio?

— De douăzeci şi doi de ani. Soţul meu făcea parte din corpul consular. A murit aici şi m-am hotărât să rămân în ţara asta unde am fost fericită împreună cu el.

N-a fost prea greu, scumpilor! Uite că din două fraze şi o intonaţie frumoasă i-am câştigat încrederea bătrânei şi am făcut-o să ne povestească viaţa ei.

Pentru a puncta onestitatea sentimentelor noastre, ne băgăm în buzunar revolverele.

— Îmi pare nespus de rău că am irupt la ora asta în casa dumneavoastră şi sub acest aspect, încep să-i dau eu cu gura, dar mai ales regret că am pătruns cu atâta violenţă în dormitor, doamnă, însă am fost constrânşi de împrejurări. Numele meu e San-Antonio, şi alături de mine e inspectorul Bérurier.

Ne adresează un surâs palid.

— Am venit în Brazilia la cererea guvernului francez pentru a purta aici o anchetă oficioasă asupra lui Martial Vosgien, şi iată că am avut nişte neînţelegeri cu confraţii noştri de aici.

Când am adus vorba de Vosgien ea s-a încruntat, fără nici o îndoială.

— Doamnă, continuu eu pe acelaşi ton de extremă ceremonie, aş vrea, înainte de a vă pune câteva întrebări, să vă asigur că nu avem nici o intenţie rea la adresa lui Vosgien. Pur şi simplu, ţinem neapărat să aflăm unde e şi ce face. Dispariţia lui a provocat anumite episoade dramatice şi ar fi indicat ca totul să reintre în normal.

Tăcere. Curajoasa persoană îşi potriveşte ochelarii. (Ciudat lucru dar toată lumea poartă ochelari în afacerea asta, ar trebui să închei un contract de publicitate cu Lissac).

Aştept şi eu. Béru îşi trosneşte falangele ca să-şi dea de lucru, ceea ce produce un zgomot de copac uscat doborât de vânt.

Librăreasa se uită la Béru, apoi la mine. Îi zâmbesc aproape tandru. Dormitorul ei miroase a sat franţuzesc. E un locuşor de pe la noi. Totul a fost adus de acolo. Bătrânei îi ajung aceşti cincisprezece metri pătraţi ca să-şi termine zilele. Librăria, amintirile, papagalii, n-are nevoie de mai mult…

— Continuaţi! rosteşte ea în cele din urmă, incomodată de tăcerea prelungită prea mult.

— Doamnă, eu sunt acela care îmi permit să vă cer a continua!

— Ce doriţi de la mine?

— Să-mi vorbiţi despre Vosgien!

— Îl cunosc atât de puţin! Era un client de-al meu, stăteam de vorbă uneori, dar niciodată despre politică. Discutam în special despre literatură…

— Ştiu, doamnă, că era unul dintre clienţii dumneavoastră, şi mai ştiu încă o serie întreagă de alte lucruri, care nu le sunt cunoscute altora!

— Într-adevăr? face ea cu o prudenţă amabilă.

— Vosgien a dispărut în magazinul dumneavoastră, doamnă!

Îşi adună lizeuza pe piept, de parcă un curent de aer periculos ar fi suflat dintr-o dată prin cameră. Afară s-a declanşat furtuna. Nu mai tună aşa de mult, dar să avem iertare, de turnat, toarnă cu găleata!

— A dispărut *din* magazinul meu, reia bătrâna, apăsând aşa de tare pe *din*, încât l-aş ruga pe tipograf să fie atât de bun şi să-l scrie cu litere cursive (mersi).

Îmi scutur uşor admirabilul meu cap de intelectual surmenat.

— Dimpotrivă, dimpotrivă, dimpotrivă, doamnă! afirm eu cu atâtea subînţelesuri că până şi un surd mi-ar percepe cuvintele. Martial Vosgien n-a mai ieşit din magazinul dumneavoastră în ziua dispariţiei sale. S-a ascuns aici! Totul a fost pus la cale mai dinainte. Intenţiona să plece în Franţa, şi…

Bătrâna clatină din cap.

— Vă înşelaţi, băiatul meu!

— Unde e Vosgien?

— Nu ştiu!

— Doamnă, mă adresez eu cu ceva mai puţină delicateţe, trebuie neapărat să aflu totul despre această afacere. Ştiu că v-aţi pretat la anumite complezenţe vizavi de Vosgien; dacă refuzaţi să vorbiţi, lucrurile vor merge mai departe; până acum au şi fost comise două crime din cauza lui Vosgien, şi nu se vor opri aici; va izbucni un scandal de talie internaţională, se vor produce incidente diplomatice care vă vor ruina tihna. Ceea ce refuzaţi să-mi comunicaţi mie, veţi fi obligată să le spuneţi altora, ale căror metode vor fi mai puţin suple decât ale mele.

— Două crime! se miră ea.

Mă aşez pe marginea patului. O să-i pută plapuma a peşte, dar prea puţin îmi pasă!

— Trebuie să vorbiţi, doamnă!

— N-am nimic de spus, plecaţi de aici!

— Ar fi totuşi teribil, articulează Umflatul, cu o doamnă ca aceasta, care ar putea fi maică-ta, să aplic metode de apaş şi să sparg toată bibeloteria din casă!

„ … Care ar putea fi maică-ta!”

— Unde se află telefonul, doamnă, vă rog?

— În salonul de alături.

Dintr-o privire, îi ordon Grasului s-o supravegheze pe bătrâna doamnă, iar eu trec în camera vecină. E o încăpere mai curând tristă. Un salon, desigur, dar care serveşte de birou în acelaşi timp, fiindcă în fund, o masă mare Ludovic al cincisprezecelea e supraîncărcată de hârţoage, facturi, borderouri, tampoane, etc. Un aparat de telefon îşi întinde spre mine coarnele. Sun din nou la *Copacabana*. O cer iar pe mama şi, de data asta, merge mult mai repede, pentru că ea nu s-a mai culcat.

— Ce se întâmplă, Antoine?

— Treburile par să se aranjeze, mami. Ai putut vorbi cu Bossul?

— Acum două minute, puiule.

— I-ai spus tot?

— Cuvânt cu cuvânt, mi-a mulţumit, părea entuziasmat.

— Nu l-a surprins când a aflat că eşti în Brazilia?

— Absolut deloc, părea chiar să fie la curent.

Machinchouettă s-o fi apucat să vorbească, presupun? Adeseori m-am înşelat când credeam că pot să-i ascund vreo escapadă de-a mea.

— Poliţia nu te-a trezit?

— A venit să-ţi percheziţioneze camera, dar nimeni nu m-a întrebat nimic. Cum m-ai prevenit că o să meargă rău, n-am intervenit.

— Bine ai făcut. Aş vrea din nou să-ţi cer concursul, draga mea.

— Dar natural, băiatul mamei…

— Ia un taxi şi vino la Librăria franceză de pe avenida Santa Verola, unde mă aflu. Adu-mi bani, şi fă în aşa fel încât să nu fii urmărită!

Ce fericită e la gândul că o să mă revadă, draga Félicie!

— Vin imediat, dragul mamei, vin imediat…

○

O pândesc din librăria întunecată. Plouă de rupe. Strada s-a transformat într-un torent. Scurgerile insuficiente bufnesc pe dinafară dantesc şi plăcile de fontă sunt săltate deasupra apei ca nişte discuri de plută. În cele din urmă, o maşină roşie opreşte în dreptul magazinului. Silueta dragă a Féliciei coboară din ea. Îşi ridică fustele şi grăbeşte sub portalul librăriei. Îi fac semn să intre prin ulicioara învecinată. Biata de ea e udă până la piele.

— Ce cauţi aici, băiete? se miră ea.

Îi explic în lung şi în larg, în franceza modernă (şi ultramodernă). După ce-am terminat îi zic ce aştept de la ea. Încuviinţează şi ne întoarcem la bătrâna librăreasă şi la Bérurier. Discută aprins. Doamna îl întreabă pe Béru dacă l-a citit pe Pascal, iar el îi răspunde că nu-l interesează benzile desenate, fiindcă sunt prea greu de urmărit. Asterix, mai treacă meargă, dar în doze mici, atât cât să fie la curent şi să nu-l ia lumea drept un ignorant.

Sosirea noastră suspendă această pasionantă dezbatere literară.

— Doamnă, rostesc eu, permiteţi-mi vă rog să v-o prezint pe mama mea. I-am cerut să vină aici şi să-mi aducă bani, dar furtuna face ravagii. Mama e udă până la piele şi, dacă i-aţi putea împrumuta ceva haine uscate, vi le va înapoia mâine dimineaţă, sau mai exact, imediat pentru că suntem deja în ziua de mâine de câteva ore!

Librăreasa pare încântată de această vizită. E gata să ofere cu plăcere ce-am rugat-o şi ne asigură că n-a mai vorbit cu o compatrioată din generaţia ei de multă vreme.

Le părăsim discret pe cele două „senatoare”; pariez că în cel mult două minute au să înceapă să plângă amândouă.

— M-am prins eu despre ce-i vorba, zâmbeşte Grasu când ajungem în salon. Nu-i rău deloc.

— Nu-i aşa?

— Doamne, mama ta, o s-o tragă de limbă pe librăreasă nu-i aşa?

— Cine ştie?

— Te-ai gândit că între persoane de o anumită vârstă confidenţele sunt reciproce.

— Nu-ţi poate ascunde omul nimic, Béru. E deprimant.

— Crezi că librăreasa e amestecată cu adevărat în afacerea asta?

— Într-o anumită măsură… Dar nu mi se pare că o să meargă prea simplu…

— Cum adică?

Reflectez puţin, răsturnat într-un fotoliu adânc, cu picioarele întinse pentru a-mi mai ostoi durerea care mi le face de plumb.

— Femeia asta, vorbesc eu mai mult pentru mine decât pentru burtos, e o fiinţă inofensivă şi binevoitoare, care nu s-ar fi amestecat niciodată într-un complot politic…

— Ai văzut-o pe tipa asta bine făcută, fason madonă neagră? îmi spune colegul meu arătându-mi fotografia unei superbe tinere de culoare, aşezată pe şemineu.

Mă uit la tipa în chestiune şi-mi zic că într-adevăr e teribil de atrăgătoare. Un strop de sânge alb i-a corectat nasul, buzele şi părul. E un soi de femeie albă, neagră dacă vreţi să mă înţelegeţi. Are morfologia unei albe cu trăsături armonioase şi culoarea unei negrese. În rama decorată cu aripi de fluturi sunt mai multe fotografii de amator. Un talmeş-balmeş intim. Toate aceste poze sunt dispuse în jurul portretului tinerei negrese şi o reprezintă în mijlocul naturii sau în tovărăşia unor diferite persoane. O poţi vedea cu librăreasa, pe un fundal de bananieri, în compania unor tinere albe (fiindcă în Brazilia, deşi rasismul se manifestă uneori, faptul nu-i împiedică pe albi şi pe negri să trăiască în bună înţelegere); o văd în şort pe o bicicletă veche, şi pe urmă cu…

— Pentru numele lui Zeus! strig eu în greceşte.

— Apropo de ce anume? se interesează Maiestatea sa.

Îi arăt cea mai mică dintre fotografii. În ea se vede tânăra negresă însoţită de o femeie de culoare foarte bătrână. Un bărbat, şi el negru e între ele şi le ţine pe amândouă de gât.

— Tipul ăsta!… bâlbâi eu.

— Ce-i cu el?

— E Stefano Correira, sau mai exact Apucara, inamicul public, cel care ne-a atacat, pe care l-am lichidat eu şi al cărui cadavru a dispărut!

— Oh! ce zici, treaba se complică, după cum îi spunea Napoleon lui Tino Rosi!

— Într-adevăr, Grasule. Am impresia că şarpele a început să-şi muşte coada.

○

Câteva minute mai târziu, cele două femei ies din dormitor. Sunt îmbrăcate de parcă ar pleca la plimbare şi arată cum nu se poate mai bine.

— Iertaţi-mă, doamnă, mă adresez eu bătrânei librărese, aţi putea să-mi spuneţi cine-i această fermecătoare persoană?

Femeia aruncă o privire spre poză, clatină din cap şi murmură la adresa

mamei:

— Isabel Apucara, tânăra de care v-am vorbit…

— Soţia inamicului public! strig eu.

— Sora lui, mă corectează gazda noastră.

— Permiteţi? intervine Félicie.

Îmi dau seama că-i solicita permisiunea de a mă pune în temă cu cele aflate. O bătaie din pleoape i-o acordă şi atunci, mami descarcă sacul cu veşti proaspete:

— Antoine, vezi tu, noi două am stat de vorbă, doamna Buisson (librăreasa se numeşte doamna Buisson) şi cu mine, şi am convins-o în interesul tuturor să ne spună ceea ce ştie.

Félicie îşi drege discret glasul, acoperindu-şi gura cu mâna făcută cornet. Noi, ceilalţi atârnăm de buzele ei. Nu-i ceva tocmai banal ca adevărul să ne vină de la mama, nu? Mama cu dulceţurile ei, cu ciulamalele, cu grădina şi cu femeia ei nefericită care-i face menajul… Mama care descurcă iţele aşa cum ar da o reţetă de iepure cu sos. La Rio e patru dimineaţa, şi plouă de rupe pământul.

— Doamna Buisson, continuă ea, o are de ani de zile ca vânzătoare şi secretară pe această tânără, Isabel, care s-ar părea că e o domnişoară foarte bine crescută şi cultivată, a cărei dramă constă în a avea un frate bandit. Domnul Vosgien discuta mai ales cu Isabel când trecea pe aici. Stăteau de vorbă îndelung şi când pleca, domnul Vosgien părea înveselit.

— Despre ce vorbeau?

Mama încreţeşte puţin din nas.

— Doamna Buisson e discretă şi asta nu priveşte pe nimeni, Antoine!

Bing! Uite că Félicie mă pune la punct.

— Şi?

— Câteva zile înainte de dispariţia domnului Vosgien, Isabel i-a cerut doamnei Buisson permisiunea de a-l ajuta să fugă discret. Era vorba, ca într-o zi în care venea la librărie, să poată urca în apartament, iar apoi să iasă din magazin fără a fi văzut.

— Secretarul lui era la curent?

— Nu; mai exact, domnul Vosgien voia să dispară fără ştirea lui, Antoine.

— Şi de ce anume? Ca să se ducă unde?

— Asta, doamna Buisson nu mai ştie.

— Vă dau cuvântul meu! confirmă librăreasa.

Sunt tare haioase aceste două femei!

— Şi ce spune Isabel?

— Şi ea a dispărut cu Martial Vosgien, lăsând doar un bileţel ca să nu-mi facă griji. În noaptea asta, auzind, zgomot, am crezut că se întorcea ea.

— Nimeni n-a venit să întrebe unde este?

— Da, fratele ei! A venit în dimineaţa asta… mă rog, ieri dimineaţă, se corectează ea, realizând că se crapă de ziuă. Fiind căutat s-a îmbrăcat bizar, cu o pălărie de pai pe cap, cu ochelari groşi şi şi-a ras mustaţa.

— Ce-a spus?

— Vrea să ştie unde e sora lui. M-a ameninţat, dar nu i-am spus nimic şi la rândul meu l-am ameninţat şi eu că am să chem poliţia dacă, nu-şi vede de drum! Dar el nu s-a speriat şi mi-a răspuns că dacă poliţia o să afle anumite lucruri în legătură cu Vosgien, risc să am neplăceri.

— Şi pe urmă?

— Cred că l-am convins că nu ştiam nimic despre Isabel, şi până la urmă a plecat.

— Şi chiar nu ştiţi nimic despre Isabel, doamnă Buisson?

Se uită la mine prin ochelarii bombaţi, ca mai înainte fruntea şefului de poliţie, cu o privire candidă.

— Nu, şi chiar sunt neliniştită. Regret cum nu vă închipuiţi că am lăsat-o să se amestece în această afacere.

— Nu ştiţi de unde am putea obţine veşti în legătură cu ea?

Mami, care a aflat cum a sfârşit inamicul public, intervine:

— I-am explicat doamnei Buisson că trebuie neapărat s-o găsim pe această tânără; dumneaei crede că, dacă am întreba-o pe Rosita, cea mai bună prietenă a Isabelei, s-ar putea să descoperim un indiciu…

— Unde locuieşte această Rosita, doamnă Buisson?

— În favela de pe malul lacului.

— Mi-aţi putea preciza adresa, aş vrea să stau de vorbă cu ea.

— Singur, n-aţi parcurge nici zece metri în interiorul unei favele, bietul meu băiat!

— Iată de ce, o completează draga mea mămică, doamna Buisson se oferă să vină cu noi, pentru că, datorită Isabelei, a fost admisă în acest mediu periculos.

Telefonăm unui taxi şi plecăm prin furtună. Toţi patru: mami, doamna Buisson, Béru şi cu mine. Vă daţi seama ce echipaj? Doi inşi murdari ca nişte piepteni în compania a două bătrâne strangulate în hăinuţe de vădană; e un spectacol care merită văzut, nu?

CAPITOLUL IX

Un bidonvil tragic înconjurat de palisade neliniştitoare.

Ceea ce surprinde, de îndată ce te angajezi pe una dintre cărările de acces, e înghesuiala din interiorul lui, felul în care construcţiile mizere din scânduri, tinichea şi carton sunt îngrămădite, înţesate ca vitele dintr-o turmă înfrigurată. E greu de înaintat prin galeriile săpate în pământ care deservesc această aşezare de ruşine.

Mergem printr-un noroi adânc. O duhoare monstruoasă, în comparaţie cu care cea din pubelele noastre e un parfum de Arabia, ne ia nu numai de nas, dar şi de gât. Se lipeşte de noi, răufăcătoare şi lacomă. Suntem înghiţiţi de acest miros infect, epidemic, şi avem impresia că nu vom putea scăpa de el niciodată.

Saci din pânză servesc de porţi. Cartoane în loc de ferestre. Prin perdelele ridicate descoperi o populaţie sumbră, duşmănoasă, în interiorul acestor cazemate. Femei obeze, copii aproape în pielea goală stau adunaţi în jurul unei feştile, în vreme ce un tranzistor vociferează sambe.

Doamna Buisson merge în frunte. Uneori, siluete periculoase se interpun, dar ea le expediază în umbra plină de duhori cu câteva cuvinte energice.

Pe măsură ce înaintăm în acest coşmar, ne putem da seama că-i organizat, că are comerţul lui, barurile, capelele. E într-adevăr vorba de o aşezare.

— Dumnezeule, ce miros! articulează Félicie, care-şi ţine batista mototolită sub nas.

— N-ar fi trebuit să vii, mamă.

— Nu regret, nimeni nu-şi poate da seama că există aşa ceva dacă nu vede cu proprii ochi… Bieţii copii acoperiţi de o crustă de murdărie şi în picioare la ora cinci dimineaţa!…

Mami începe să plângă…

Ghidul nostru s-a oprit în faţa unei colibe unde nişte persoane în vârstă intonează psalmi.

Librăreasa parlamentează. Mulţumeşte.

— Ei bine? întreb eu.

— Rosita e la o *macumba*.

— Ce mai înseamnă şi comedia asta? se informează Béru.

— O mesă neagră, îl lămureşte doamna Buisson. Se purcede de la religia catolică, dar cu intervenţii, pe parcursul oficierii, a unor rituri păgâne importate din Africa… Veniţi să vedeţi.

— O *macumba* la ora asta! mă mir eu.

— Băiete dragă, ea durează toată noaptea! Acum probabil că sunt extenuaţi cu toţii.

Ca o cunoscătoare, se îndreaptă spre un mic hangar înconjurat de grilaj. Uşa e deschisă şi un diavol mare şi negru, îmbrăcat într-un soi de pelerină, păzeşte intrarea. Lipite de construcţia din scânduri se află cuşti cu gratii pentru păsări.

— Sunt destinate sacrificiului, ne explică doamna Buisson.

Bătrâna discută aprins cu negrul. Acesta din urmă ne măsoară fără bunăvoinţă.

— I-am spus că vreţi să vă convertiţi la religia lor; anumiţi albi, mai ales nord-americani, fac de pe acum parte.

În interior se urlă, se intonează cântări, se bate din palme, se bate tam-tamul…

— Bun, e de acord, face doamna Buisson, numai că ar trebui să le daţi câte ceva pentru operele lor de binefacere.

De altfel, ca în toate bisericile!

Pătrundem într-o capelă de-a dreptul incredibilă.

În fund se ridică un altar dezordonat, un fel de grotă baroc, înţesată de statui sfinte, de icoane, de poze, de lumânări, de lămpi cu ulei, de relicve de

vânătoare, de flori şi de ghirlande.

Publicul e parcat de fiecare parte a hangarului în două galerii ceva mai ridicate. Centrul localului e ocupat de oficianţi, printre care douăzeci de negrese tinere în rochii albe, trei inşi care bat tam-tamul, patru corişti şi un preot înalt cu pene multicolore pe cap, ca un şef de trib din Hollywood, iar pe tors agrementat cu graffiti pictate în alb şi roşu.

O negresă enormă, obeză, drapată într-o rochie de voal bleu îl tămâiază pe preotul înalt în mijlocul unei hărmălăi generale. O isterie colectivă. Cele douăzeci de fecioare se tăvălesc pe jos. Preotul apucă o sticlă cu apă, o ridică înaintea altarului şi iese scoţând urlete.

— Ia cu el spiritul răului în sticla aceea! ne explică librăreasa care-mi pare a fi o perfectă catolică, apostolică şi macumbiană.

— Şi de ce toată lumea scoate strigătele astea dezarticulate? întreabă Béru.

— Cântă Tatăl Nostru.

— Mi se pare mai haios ca la Saint-Sulpice, recunoaşte Valorosul, trăgând cu ochiul la cele douăzeci de frumuseţi care se rostogolesc pe jos. Printre copilele astea unele sunt chiar bine făcute!

— Rosita se află aici? întreb eu.

— Da, e a treia de la dreapta altarului, ne informează ciceronele nostru, dar evident, nu-i pot vorbi până ce nu se termină ceremonia. Nu vă deranjează dacă mai aşteptaţi puţin?

— Dimpotrivă, găsesc acest spectacol pasionant.

După o clipă, nu mai dau atenţie chermesei frenetice care se derulează pe „scenă” pentru a contempla publicul. E recules, fervent peste poate. Psalmodiază şi bate din palme, cu capul aplecat. Practic nu văd decât negri cu feţele lucind de sudoare. Doar câţiva albi, mai curând cafea cu lapte, ca s-o zicem pe a dreaptă, cu excepţia unuia…

— Unde-ai pornit-o? bodogăne Béru, văzându-mă că împing mulţimea. Te angajezi băiat în cor?

Nu-i răspund. Îi îmbrâncesc pe credincioşii care rostogolesc spre mine nişte ochi complet albi. În fundul cărării se roagă o superbă tânără de culoare. Şi această tânără, prieteni, deşi sunteţi aşa de tâmpiţi că mâncaţi sfeclă fără s-o coaceţi, cred că aţi şi ghicit de pe acum că este Isabel.

Belle Isabelle, bell Isabell, o belle Isabelle! spune vorba cântecului.

De frumoasă, e frumoasă, Isabel! Ce privelişte! Mă plasez chiar în spatele ei, aproape lipit de ea. Poartă o rochie galbenă admirabil mulată pe corp. Aş vrea să-i exprim încântarea mea, atât este ea de vie, şi cu toate acestea mă adresez bărbatului care stă alături.

— Ei bine, domnule Vosgien, ne-am convertit la macumbism, acum?

Bărbatul tresare. Îşi bagă capul între umeri de parcă s-ar fi temut de o împuşcătură, dar cum nimic nu se întâmplă, strecoară o privire pe deasupra braţului său stâng. Privirile noastre se încrucişează, se pătrund şi se cântăresc. Într-adevăr, e vorba de Martial Vosgien.

— Deci Brazilia a fost mai puternică decât politica? şoptesc eu.

Isabel l-a apucat de mână de parcă ar fi vrut să-l protejeze. Emoţionante aceste două mâini cu degetele încleştate între ele! E frumos de îţi vine să plângi. Înţeleg totul. Zece degete care se frământă îmi povestesc istoria de la A la Z mai bine decât orice alt raport.

— Liniştiţi-vă, mă grăbesc eu să adaug, nu vă vreau răul, domnule Vosgien. Nimeni n-o să afle că v-am regăsit. Nu sunt nici un agent, nici unul dintre partizanii dumneavoastră şi cu atât mai puţin un şantajist. Doar un om care voia să afle adevărul.

De data asta se uită la mine deschis. Găsesc că arată fericit şi obosit în acelaşi timp; are expresia unui om care după o cursă extenuantă a ajuns în final la un refugiu liniştit.

— E frumoasă Brazilia, nu-i aşa, domnule Vosgien? Cu mult mai frumoasă decât politica şi atentatele. Femeile şi fluturii sunt mai minunaţi aici ca oriunde în altă parte. Aş putea paria că alergând după fluturi v-aţi schimbat mentalitatea. Progresiv, activitatea dumneavoastră vi s-a părut inutilă, şi chiar puerilă. Aţi înţeles că n-aţi trăit niciodată pentru dumneavoastră înşivă, ci pentru o cauză, sau pentru alţii. Soţia nu vă iubeşte. Fiica practic vă ignoră. Secretara e un soi de temnicer acerb; şi toţi cei care vă asigură protecţia seamănă mai mult a gardieni decât a gărzi de corp! Şi atunci, în fine, aţi decis să trăiţi pentru dumneavoastră. Dragostea Isabelei a declanşat totul, precum şi iminenţa atentatului împotriva cui ştiţi dumneavoastră. V-aţi dezumflat. Dar dezumflat în aşa măsură încât nici n-aţi avut curajul să vă dezumflaţi oficial. Unica soluţie? *Să dispăreţi pentru toată lumea*! Şi, cu inocenta complicitate a doamnei Buisson, aţi lăsat-o pe Isabel să acţioneze. Vreau să spun un lucru, domnule Vosgien: vă înţeleg şi vă aprob. Aţi ales singurul drum valabil pe care trebuia să-l urmaţi: cel al iubirii. Ştiu de ce asistaţi la această ceremonie şi de ce trăiţi – presupun – în duhorile acestei favele: pentru a deveni complet, total o altă fiinţă. Bravo, domnule Vosgien! Echipa dumneavoastră de pirotehnişti se va împrăştia puţin câte puţin, se va întoarce în Franţa, renunţând la ambiţii. Veţi fi uitat, fiţi liniştit. Lumea se va gândi că aţi fost asasinat undeva în imensa şi înfricoşătoarea Brazilie. Într-o bună zi, un isteţ, în lipsă de subiect, va scrie o carte despre aventura dumneavoastră care va fi sublimă fiind lipsită de sfârşit. Cel mai frumos lucru care i se poate întâmpla unui erou este de a se da complet la fund. Faptul îl transportă direct în legendă. Fiţi fără teamă, eu nu voi vorbi niciodată. Şi eu voi rămâne anonim, e un cadou pe care vi-l fac. Plec cu speranţa că veţi fi, în sfârşit, fericit, Martial Vosgien. Acum aveţi tot ce vă trebuie pentru asta.

Se întoarce spre mine. Ar vrea să vorbească, dar nu poate, fiindcă plânge; şi eu la fel. Mâna lui o lasă pe cea a Isabelei şi se întinde spre mine. I-o strâng.

— Vă mulţumesc că m-aţi crezut, îi spun, şi niciodată să nu ajungeţi un bătrân erou obosit!

○

— Unde ai fost? mă întreabă Béru.

— La closet, amice!

— În plină ceremonie!

— Natura, ca şi Biserica, are legile ei, pledez eu. Hai, valea, să plecăm de aici, m-am săturat!

Îşi închipuie că m-am scrântit.

— Ia zi, San-A., nu cumva ai făcut o criză de paladium[30] în menajeria asta? Ai temperatură, băiete! Tocmai acum când am putea şi noi căpăta nişte informaţii, tu vrei să ridici cortul!

— Cred că am fost atins de graţia divină, Grasule. Mi-am zis exact următoarele: nu l-am găsit pe Vosgien, dar am prevenit un atentat teribil, datorită ţie. Îndeplinind toate astea ne-am băgat destul în rahat. Să încercăm să ieşim din el în loc de a continua un rodeo ridicol într-o ţară derutantă. Uită-te puţin la măscăricii ăştia în transă şi spune-mi şi mie dacă poţi cu adevărat ancheta într-un asemenea mediu! Dacă vrei părerea mea: Martial Vosgien s-a săturat şi el de atâta gherilă şi a zis bye-bye la toată lumea. Atunci, să facem ca el, colega!

— Ascultă, protestează Béru, dacă tot suntem aici, am putea să…

— Basta! Ne întoarcem, e un ordin!

— Ştii că eşti bine, unde să ne întoarcem? Pe urmele noastre s-a luat toată poliţia din Rio!

— Ne întoarcem la hotel!

E înspăimântat, alarmat sincer de judecata mea.

— Nu eşti în toate minţile, prietene! Poliţiştii au scotocit tot hotelul, cred că-ţi dai seama.

— Camerele noastre au fost percheziţionate. E singurul loc unde nu vom mai fi căutaţi.

— Şi în holul hotelului nu şi-au plasat câte un agent în spatele fiecărui ciubăr cu flori? Şi personalul de la Cabana Copa Palace poate că nu ne-o cunoaşte, nu?

— Am găsit un mijloc de a intra liniştiţi şi chiar de a le spune bonjur sticleţilor la pândă, fără nici cel mai mic risc, drăguţule.

Bérurier rămâne cu gura căscată cum ar fi zis Géricault.

— Tu? face el, în toiul slujbei, când preotul e tocmai gata să gâtuie o găină întru cinstirea lui San-Antonio de Padova, patronul meu.

— Eu, îi răspund. Nu-ţi convine, bătrâne Casanova de bal mascat! Fă ce-ţi zic şi hai să te întorci la Fernande a ta, gata să-ţi îndeplinească toate dorinţele.

Până la urmă asta îl decide.

Cât i-am murmurat doamnei Buisson că „mulţumesc mult pentru cât aţi fost de îndatoritoare, dar e târziu şi mă tem că mama nu suportă prea bine ambianţa” şi am şi plecat, fără să arunc nici o privire în direcţia lui Vosgien.

O dată ieşiţi afară sub ploaia care acum cade intermitent, Félicie, agăţată la

[30] Ne pierdem în diferite presupuneri. Béru a vrut să zică paludism sau delirium? (nota editorului).

braţul meu îmi spune între două rafale:

— Sper ca omul acela să-şi găsească pacea inimii, fiule.

Mă uit la ea. Mami nu-i omul să umble legat la ochi.

— În orice caz, am impresia că o caută în direcţia cea mai indicată, îi răspund.

CAPITOLUL X

Ora opt! Soarele s-a ivit iar pe cer şi Căpăţâna de Zahăr străluceşte în lumină.

Părăsim magazinul plăcutei şi ospitalierei doamne Buisson după ce am băut o mare cantitate de cafea (braziliană), în vreme ce mama plecase să efectueze anumite cumpărături despre care vă voi vorbi mai departe.

Taxiul nostru îşi croieşte cu greu drumul prin străzile invadate de travestiuri. Fiindcă începe carnavalul, explodează, înnebuneşte lumea! Se văd sosind grupuri de tineri îmbrăcaţi în costume extraordinare şi care încep deja să danseze în ritmul trompetelor, al talangelor, al tam-tamurilor. Oamenii din Rio fac economii tot anul pentru a-şi putea cumpăra gătelile de carnaval. Nu trăiesc decât pentru el, iată de ce carnavalul din Rio e unic în lume. E mistic. E religios. E un act de dragoste.

— Am văzut eu multe carnavale, declară Béru, dar trebuie să admit că ăsta nu-i deloc scârbos, dragă doamnă.

— E frumos, da! îl aprobă Félicie, care are ochii mici din cauza nopţii aproape albe.

— Crezi că o să trecem neobservaţi, aşa deghizaţi cum suntem? mă întreabă Grasu.

Imbecilul. Uite că mi-a făcut-o. Şi eu care nu voiam să vă pun în temă decât în ultimul moment ca să vă fac o surpriză... În fine, n-are importanţă acum; sunt nişte travestiuri pe care Félicie s-a dus să le cumpere la deschiderea buticurilor. Pentru Bérurier a cumpărat un frumos costum de gladiator, cu armura din carton veritabil, coif cu vizieră, manşete de forţă, fustiţă din zale, mă rog, totul. Pentru mine un domino cu un cap de pierot făinos. Ştie că eu sunt un sobru. De altfel, în tandemul nostru, întotdeauna Béru e Augustul iar eu pierotul discret, cred că aţi remarcat...

O luăm mai pe ocolite faţă de intrarea principală a hotelului. O uşă dă spre piscină. De aici, printr-o scară de serviciu se poate ajunge la ascensoare. Prevăzute pentru clienţii care coboară să se scalde în costum de baie; astfel nu mai sunt nevoiţi să traverseze holul. Ca măsură de securitate, intrăm fără Félicie şi-i cerem liftierului să ne lase cu un etaj mai sus faţă de al nostru.

Iată-ne ajunşi cu bine.

— Să ne abatem pe la Félicie, decid eu. Am câteva telefoane de dat şi nu pot vorbi ca oamenii din camera mea.

Intrăm aşadar în Félici's office. Ridic receptorul şi cer numărul proprietăţii lui Vosgien. Îmi răspunde Valery. E speriat din cauza absenţei domnişoarei

Carole. Îl liniştesc şi-l încunoştinţez că a dormit la *Copacabana*. Atunci îşi iese din fire şi începe să mă facă corupător de minori, mincinos, escroc. Mă acuză că am acceptat să fie molestaţi de către Béru, şi de o groază de alte vini mai dure. Îl las să se descarce, şi pe urmă iau eu cuvântul. Iar ceea ce-i zic îi îngheaţă sângele în vine, vă rog să-mi acordaţi toată încrederea. Îi spun că Martial Vosgien e mort iar atentatul lor dezamorsat. Că viitorul lui seamănă cu zidul unui closet public şi, dacă nu se va ţine de-o parte, riscă şi să nu mai vadă Franţa niciodată, şi nici Brazilia prea bine, pentru simplul motiv că, dacă presa află în ce mod au deconspirat atentatul, amicii lor vor pune mână de la mână ca să le ofere un ucigaş plătit diplomat, cu toate accesoriile, pentru Staube şi pentru el.

Petrificat, tipul nu mai suflă nici o silabă, la capătul firului. Fără să mai aştept nimic în plus, îi zic că, dacă se va dovedi cooperant în continuare, totul se va termina cu bine şi că el şi-ar putea reface situaţia în Argentina sau în vreo periferie dat fiind faptul că agricultura duce lipsă de braţe de muncă, iar turmele de vite de văcari.

La capătul acestor trăncăneli, îi plasez întrebarea care nu-mi dă pace:

— Ce-aţi mai pus la cale cu numitul Apucara?

Surpriza lui îmi este perceptibilă. Fără să recurg la un contor Geiger.

— De… de… de ce? reuşeşte să expectoreze.

— Eu am pus întrebarea! îi răspund sec.

— Ei bine, acest răufăcător periculos… foarte periculos…

— Asta ştiu!

— … Voia să ştie unde plecase Martial…

— Şi asta ştiu.

— Eu…

Se opreşte. Reputatul San-Antonio (în vitejii pariziene) reia legătura:

— Şi l-ai trimis la bietul Hilario Freitas pe care vă juraţi că nu-l cunoaşteţi!

— Ei bine, vreau să zic…

— Ştiai cine era Hilario Freitas?

— Păi… da.

— Şi atunci, de ce i l-aţi trimis în braţe pe Apucara?

— Eram la curent cu activităţile lui Freitas şi cum îmi închipuiam că patronul fusese lichidat de agenţii străini, mi s-a părut firesc să…

Simt că mi se face lumină în cap. Închid telefonul fără să-i mai recomand să se ducă dracului. Mă întorc spre Béru şi încep să latru:

— Fir-ar al naibii să fie de treabă, Grasule, am fost întrerupţi în celulă tocmai în momentul în care trebuia să-mi spui ce căutai la Hilario Freitas şi, de atunci n-am mai avut ocazia să reluăm conversaţia!

— Păi, nu mai e cine ştie ce de zis, tipule. Mă dusesem să-l pun la curent cu atentatul.

— Cum adică?

— Cum, *el era şeful agenţilor francezi din Brazilia*!

— Ce?

— Natural! Bătrânu mi-a strecurat coordonatele lui, ca în caz de urgenţă să mă adresez lui! Ajung la el, uşa era deschisă. Intru şi-l găsesc mort. Pentru început i-am sunat pe vecini şi…

Sar din loc. Trepidez. Fac gesturi dezordonate. Dau din mâini! Strig furios. Turbez. Şi în acelaşi timp crăp de râs, pentru că o farsă bună, mare, imensă, deşi i-ai căzut victimă, rămâne un soi de operă de artă, copii, să nu uitaţi niciodată asta!

Machinchouettă, călătoria plătită, toată situaţia asta tulbure: o combinaţie pusă la cale de Bătrânu pentru a mă face să plec. Un machiavelism al ticălosului de Tuns. Microfonul în buchetul de trandafiri! Postul de pândă de la bătrâna de peste drum: o comedie de anvergură! Străbunul voia să-l găsesc cu orice preţ pe Vosgien. Şi atunci, n-a precupeţit nimic! Iar Machinchouettă mi-a dat adresa lui Hilario ca să alerg la el şi să-i prezint ultimele castane scoase din foc cu mâna mea! Blestematul de Machinchouettă! De unde l-o fi pescuit directorul pe actorul ăsta desăvârşit? Amintirea caftelii pe care i-am tras-o mă face să crăp de râs. I-am scos claviatura din sănătate, isteţului! Îşi scuipa dominourile în funinginea bătrânei! Ah! ce treabă haioasă! Oh! cât aş mai fi vrut să asist la întrevederea dintre el şi Bătrânu! Să fii o muscă şi să patinezi pe craniul îngheţatului în timpul şedinţei! Ce explicaţie o fi fost, madam!

— N-ai de gând să te opreşti o dată sau sun după un doctor! urlă la mine Grasu.

Mă liniştesc.

— Ce te-a apucat să râzi aşa, San-A.? rosteşte Alarmatul. Am impresia că ai luat-o razna de când cu slujba aia dansantă! N-o fi aruncat careva cu heringi săraţi în timpul fiestei lor negre?

— Da de unde, atmosfera carnavalului e cea care mă dispune!

— Mergi mai bine şi te culcă, mă sfătuieşte el, eu mă întorc la Fernande. Insomnia mi se urcă întotdeauna la cap, băiete, şi am de gând să-i servesc un platou de delicii pentru două persoane, înainte de a trage pe dreapta.

Cu această promisiune tentantă iese, în vreme ce Félicie intră pe furiş şi-mi spune să sun ambasada Franţei.

○

— Deci, ai impresia că treburile se vor aranja? mă întreabă neliniştită mami după ce am închis telefonul.

— Sper, ataşatul ambasadei cu care am vorbit, mă cunoaşte după reputaţie, şi are tot interesul să coopereze dacă nu vrea să înceapă să pută, fiindcă Freitas era un agent francez.

„Suntem în tratative comerciale cu Brazilia şi…”

Zgomotul unei încăierări îmi închide clonţul. Pentru moment îmi închipui că-i carnavalul care trece pe sub ferestre, dar ascultând mai bine îmi dau seama că totul are loc în interiorul hotelului.

Un presentiment îmi strânge inima şi dau năvală în camera Grasului.

O dată în plus uşa atârnă în balamale şi în interior e gălăgie mare.

Îndrăznesc, şi intru. Fernande e în pielea goală în compania poliţistului

care ne-a arestat (îl ştiţi: jugulatul). Acesta, gol şi el, cu greu face faţă pumnilor căraţi de un gladiator furios.

— Ticălosule! Sticlete nenorocit! Hoţ de femei! Violator de fete tinere! Corupător de minore, se sufocă Béru. În propria mea cameră! Cu o fată de familie bună, pe care taică-su, pădurar, mi-a dat-o în grijă!

Am impresia că liniştea noastră în hotel va fi de scurtă durată.

Individul protestează. Dar pumnii plouă fără încetare, dur şi în viteză; l-a şi umplut borşul pe poliţist.

Fernande plânge. Se adună personalul. De asemeni un tip fin cu o ţinută gravă, din partea direcţiei. S-au săturat până în gât de o clientelă de soiul lui Bérurier. S-au săturat să mai repare sau să înlocuiască uşi distruse! Au de gând să anunţe poliţia! Să coboare pavilionul francez! Să ia măsuri, ce mai! Să-i treacă pe Bérurier şi pe metresa lui pe lista neagră, să nu mai le calce piciorul niciodată în hotel.

Tot ce aude Béru din aceste ameninţări e cuvântul poliţie.

— Poliţia! îşi distruge el coardele vocale. Poliţia, uite-o aici, cimpanzeule! Tocmai ea îmi pune coarne! Cu o feţişoară cum nu se poate mai inocentă cu care mă pregăteam mai precis să mă însor în Montvite din Uruguay!

— Ce mi-e dat să aud? urlă o voce bine cunoscută urechilor mele.

Şi atunci, copii, să vedeţi circul naibii! Apare cineva, îmbrâncindu-i pe toţi. Cineva care poartă o pălărie de pai agrementată cu un braţ de gladiole! O rochie neagră imprimată pe care se strivesc nişte bujori. Cineva care poartă la urechi ca nişte stinghii pentru papagali în chip de cercei şi un soi de deşteptător atârnat la gât. Cineva care învârteşte o umbreluţă al cărei mâner reprezintă un tăietor de lemne.

— Berthe! strigă Béru, liniştit urgent, de parcă ar fi spus drace! prinzându-şi degetul la uşă.

Apoi, amintindu-şi că a jucat în piese de teatru la Saint-Locdu-le-Vieux, pe vremuri, adaugă:

— Am impresia că visez!

— Nu, nu visezi! Porcule! Gunoi purulent! Mizerabile! Bigamule! Poate chiar trigam! Şi mai rău încă, turbează grăsana.

De-a dreptul agonizează.

— Deci era adevărat! Tu în Brazilia cu o târâtură care mai miroase încă a bălegar! O dezmăţată în călduri, orbită de pofte, capabilă de orice ca să strice o casă!

Plânge, îşi deschide poşeta şi, scoţând o batistă, ia dinăuntru şi o scrisoare.

— Isteaţa asta mi-a scris că omul meu a luat-o în Brazilia şi că are de gând să divorţeze pentru ea!

Acum înţeleg ce voia să spună vicleana Fernande prin a da un impuls destinului! Înainte de plecare a pus-o în temă pe Berthe pentru a crea ireparabilul.

Dar Berthe e o natură războinică! O Jeanne Hachette! Şi-a scos toate economiile de la CEC şi hop! Cu Air France-ul înainte, marş! Nu suportă să

stea şi să aştepte la ea acasă ca cineva să-i fure omul, să-i năruiască menajul!

Pentru început, îi arde două palme soţului necredincios. Apoi îi arde una sănătoasă Fernandei sub privirile uluite care se înmulţesc. E o şedinţă istorică, şefilor! Când îi cad braţele ostenite de atâta bumbăceală, Berthe îi arată uşa unei Fernande tumefiate, unei Fernande umilite, pline de sânge, adusă pe calea cea dreaptă.

— Afară, târâtură! Şi să nu te mai văd în ochi. Şi dacă îţi trece prin cap să te mai întorci în Franţa să ştii că te spintec, curvă ce eşti! Târfo!

Fernande e gata să leşine:

— Ce-am să mă fac eu singurică în Brazilia? se înspăimântă consăteanca lui Béru.

Atunci, intervine poliţistul fără jugulară, nici uniformă, nici chiloţi:

— Lasă că te iau eu de nevastă dacă ai să vrei, rosteşte el.

Béru îndrăzneşte să protesteze.

— Un sticlete brazilian! Se văd de aici toate greutăţile! Să-mi fie cu iertare – scuză-mă, Berthe – dar tatăl ei mi-a încredinţat-o şi nu pot s-o las aşa la voia întâmplării pe mâna unui coate-goale.

— Eu am economii, pledează celălalt. *Am câştigat cinci sute de mii de cruzeiros recuperând în noaptea asta înaintea şefului meu, cadavrul inamicului public numărul unu.*

Ne uităm unul la altul, Béru şi cu mine. Şi eu sunt cel care reacţionează. Iată că şmecherul ăsta vorbeşte franţuzeşte; a ţinut în secret ca să mă escrocheze mai bine, dar de fapt la tras pe sfoară pe maimuţoiul cu fruntea bombată. El a acţionat cu mult mai repede decât cimpanzeul. Concluzia: în curând îi va lua locul!

— Eu cred, îi spun lui Béru, că ţi-ai putea da consimţământul, fiindcă am impresia că băiatul ăsta o să facă o carieră frumoasă.

Spusele mele plus privirea feroce a Berthei îl resemnează pe Béru. Superb, în ţinuta lui de gladiator, se apropie de Fernande şi o ia la zor.

— Te-ai purtat foarte urât, Fernande, mai întâi vrăjindu-mă cu farmecele tale ca să mă sustragi dintr-un cămin cu care nu numai că sunt obişnuit, dar la care ţin…

Rămâne descumpănit de emfaza lui şi continuă:

— … dar mai ales scriind o asemenea epistolă Berthei mele. E un act pe care nu vreau să-l calific din respect pentru tatăl tău care a fost unul dintre cei mai buni pădurari din Saint-Locdu-le-Vieux, unul dintre cei mai integraţi, în orice caz. Mărită-te deci cu tipul ăsta fiindcă pare să fie simpatic şi pe măsură, şi ai grijă să nu-mi mai adresezi niciodată un cuvânt. Numai o singură femeie contează în viaţa mea, drăguţo: şi ea e Berthe a mea, aici prezentă. Şi, ca să-i dovedesc cât în ce măsură ţin la ea şi pentru ca să-i mulţumesc că a venit până aici, înainte de a ne întoarce la noi acasă o să mă însor cu ea în Uruguay, ca să nu mai existe nici o ţară în lumea asta în care să fiu tentat s-o fac, dacă o să mă împingă dracul să mă mai încurc cu vreo tinerică!

Uf! Şi-a meritat din plin oxigenul cu care se aprovizionează.

Berthe se aruncă în braţele lui plângând. *Happy end.* Toată lumea din jur e cu lacrimi în ochi. Până şi pinguinul nemulţumit, consideră că francezii sunt cam ciudaţi când te uiţi la ei mai îndeaproape.

Cortegiul se împrăştie, cu Fernande brazilianca în coadă. Mă pregătesc să las familia Bérurier pradă unei fericiri regăsite, când un groom îşi face apariţia.

— În hol sunt trei domni nemţi care aşteaptă mai bine de două ore ca domnul Bérurier şi martorii să coboare, ne informează el.

— Martorii pentru căsătoria ta? începe iar să plângă Berthe Bérurier, distrusă.

— Da de unde, puicuţo, face Grasu, pentru duelul meu. Scuză-mă dacă am să amân pentru mai târziu frenezia noastră sexuală, dar trebuie să-l împuşc sau să-l tai cu sabia pe un nemţălău încăpăţânat, căruia i-am făcut onoarea să-mi acopăr curul în faldurile drapelului său.

În ţinuta de gladiator, se îndreaptă spre uşă şi mă solicită:

— Vii să-mi fii martor la duel, San-A.? Găsim noi pe cineva printre spălătorii de vase căruia să-i împingem nişte bani ca să fie al doilea…

Cum mă pregătesc să-l urmez, Berthe se interpune. Îşi ia umbrela şi îşi pune pălăria pe cap. Ne spune că n-a venit în Brazilia să-şi recupereze soţul pentru ca acestuia din urmă să i se perforeze maţele. O să meargă ea să stea de vorbă cu nemţii ăia! Să le spună cum concepe ea un duel în plin secol douăzeci. Şi dacă o să insiste, o să le bage minţile în cap cu umbrela!

Învins şi obosit, Grasu o lasă să plece.

— Ce femeie extraordinară! îmi spune el cu glasul mustind de emoţie. Îţi dai seama! A cheltuit toate economiile noastre ca să mă pescuiască de pe buza prăpastiei. În loc să-şi fi oferit cu ele o vacanţă! Vrei să-ţi spun ceva, San-A.? Asta-i dragostea!

Are dreptate, iată de ce mă duc s-o scol pe Carole.

CONCLUZIA

Opt zile mai târziu, toată brigada e reunită în cafeneaua de peste drum pentru a sărbători marea victorie a unuia dintre membrii ei. Respectiv, pe cea a lui Pinaud, care i-a bătut pe toţi concurenţii şi a câştigat mobyleta la concursul de şarade.

Pentru a marca momentul, mâncăm cârnăciori. Vinul curge în valuri. Până şi Bătrânul a acceptat să vină. E însoţit de Machouette, din brigada de şoc. Machouette inspectorul e caraghiosul care a jucat rolul lui Machinchouettă. Nu a trebuit să-şi bată prea mult capul ca să-şi găsească un pseudonume. Până are să-i repare dentistul proteza, mănâncă numai un piure subţire. Dar nu-i o fire ranchiunoasă. Munca-i muncă. Şi pe urmă, e de preferat să-ţi rupă falca San-A., decât să-ţi aerisească burta vreun răufăcător turbat, nu?

Străbunul se ridică în momentul toastului apoteotic:

— Dragă Pinaud! rosteşte el, suntem fericiţi să-ţi salutăm întoarcerea din

Brazilia…

Face o pauză, îşi reţine un zâmbet şi se distrează pe seama palorii Ramolitului şi a culorii vineţii a lui Béru, mai înainte de a continua:

— Suntem fericiţi, spuneam, să-ţi salutăm întoarcerea din Brazilia unde l-ai ajutat pe dragul nostru Bérurier să descopere un complot ale cărui consecinţe nici nu îndrăznesc să mi le imaginez, dacă ar fi reuşit. Această întoarcere triumfală a dumitale e însoţită şi de o victorie a spiritului. Şarada e o artă delicată, în care, dragă Pinaud, excelezi, şi, pentru că prin isteţimea dumitale ai izbutit să câştigi o mobyletă, miza concursului, permite-mi să-ţi ofer în numele tuturor acest antifurt perfecţionat care o va feri de poftele altora.

Se aplaudă. Pinaud îşi reprimă plânsul şi behăie mulţumiri. Îşi smiorcăie emoţia, bucuria, mândria…

Dar cârciumarul îl întrerupe în mare grabă.

— Domnule Pinaud! strigă el din uşă, a dumneavoastră era mobyleta nouă care se afla la marginea trotuarului?

SFÂRŞIT

SAN-ANTONIO

Béru contre San-Antonio

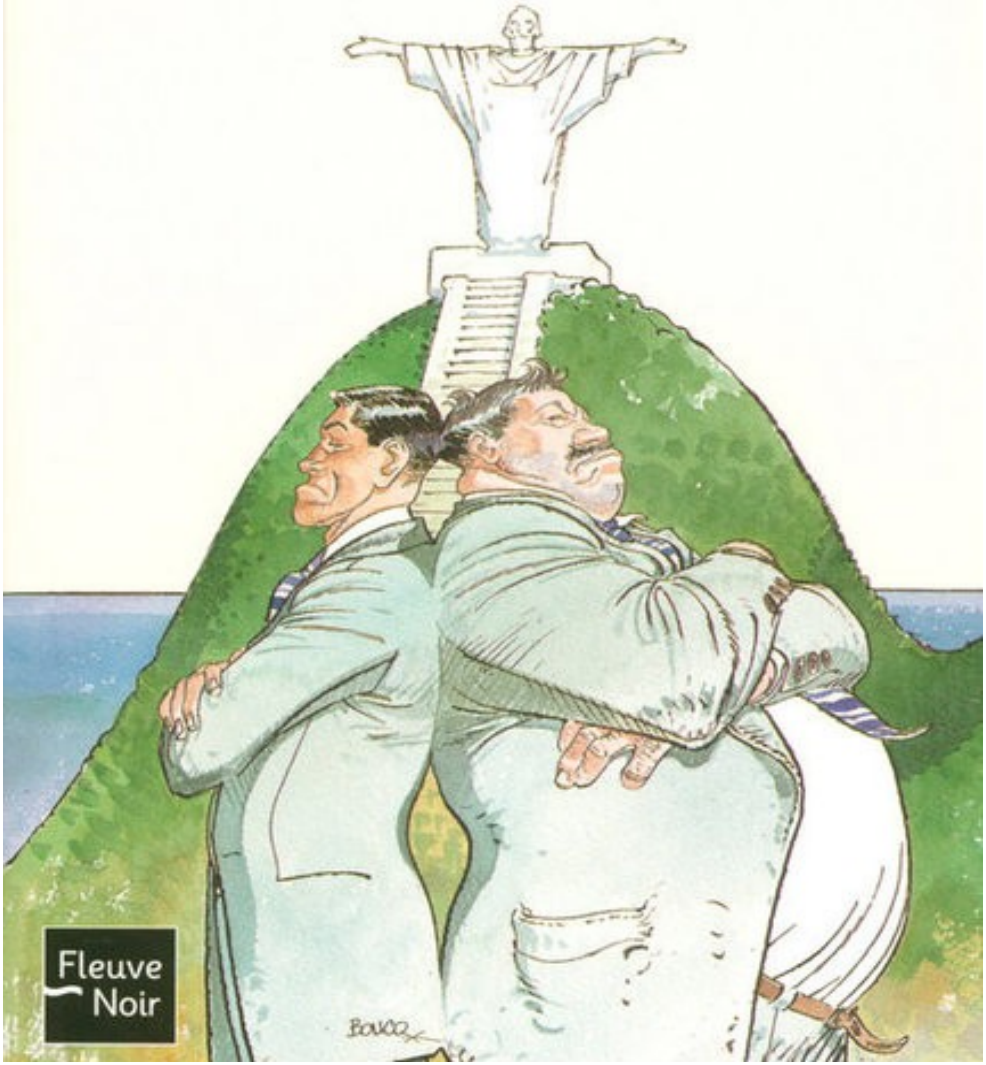

Fleuve Noir